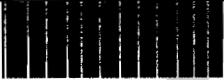

การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน

นางสาวชลฤดี บำเพ็ญนรกิจ

	วท650.29374 ร226ก
65B0099831	
Title : การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์ สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน	
หอสมุดและศูนย์สนเทศ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2535

**A STUDY OF PUBLIC RELATIONS MODEL FOR
NON-FORMAL EDUCATION DEPARTMENT**

MISS CHONRUEDEE BUMPENORRAKIT

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Business Communication Arts
Graduate School
Dhurakijpundit University
1992**

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
ปริญญา. นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต

ชื่อวิทยานิพนธ์ การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน

โดย น.ส. ชลนที บำเพ็ญนรกิจ
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ดร. พงษ์เทพ วรกิจโกศาทร

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

..... ประธานกรรมการ (ดร. เลิศลักษณ์ ส.บุรุษพิพนธ์)
 กรรมการผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย (รศ.ดร.สมควร กวียะ)
 กรรมการ (รศ.ดร.สุเมธ สมศักดิ์)
 กรรมการ (รศ.ดร.พรเทพ วรกิจโกศาทร)
 กรรมการ (ดร.พงษ์เทพ วรกิจโกศาทร)
 กรรมการ

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

..... (ท.ดร.ประเสริฐ วิทยารัฐ) คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 16 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2536

กิติกรรมประกาศ

ความสำเร็จของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนใคร่ขอขอบคุณอย่างสูง ต่อ ดร.พงษ์เทพ วรกิจโกศาทร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณ ดร.เลิศลักษณ์ ส.บุรุษพัฒน์ ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.พรทิพย์ วรกิจโกศาทร รศ.ดร.สมควร กวียะ รศ.ดร.สุเมธ สมศักดิ์ ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่า เป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งช่วยตรวจและแก้ไขข้อบกพร่อง จนทำให้วิทยานิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 19 ท่านเป็นอย่างสูง (ตามบัญชีรายนามในภาคผนวก) ที่ได้กรุณาสละเวลาให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้เขียนจึงขอมอบแด่คุณพ่อ คุณแม่ คณาจารย์ หากมีข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขอน้อมรับแต่เพียงผู้เดียว

ชลฤดี บำเพ็ญนรกิจ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(ก)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(ข)
กิตติกรรมประกาศ	(ค)
สารบัญตาราง	(ง)
สารบัญรูปภาพ	(จ)

บทที่

1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ปัญหาของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
คำนิยามศัพท์	5
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ความหมายและความสำคัญของการประชาสัมพันธุ์	9
วัตถุประสงค์ของการจัดการประชาสัมพันธุ์	11
กลุ่มเป้าหมายในการประชาสัมพันธุ์	11
กระบวนการดำเนินงานด้านประชาสัมพันธุ์	13
การจัดโครงสร้างในการดำเนินการประชาสัมพันธุ์	13
รูปแบบการจัดองค์การหน่วยงานประชาสัมพันธุ์	18
ประเภทและลักษณะของกิจกรรมด้านประชาสัมพันธุ์	20
ระเบียบกฎหมายและข้อบังคับที่ใช้ในการประชาสัมพันธุ์	24
ผลงานวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง.....	25

เทคนิคเคลฟาย.....	32
หลักการวิจัยแบบเทคนิคเคลฟาย	34
กระบวนการวิจัยแบบเทคนิคเคลฟาย	35
งานวิจัยที่ใช้เทคนิคเคลฟาย	35
3. ระเบียบวิธีการวิจัย	41
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	44
การทดสอบความถูกต้อง และความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
การวิเคราะห์ข้อมูล	45
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	45
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
สถานภาพของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	47
การวิเคราะห์คำตอบในรอบที่หนึ่ง	48
การวิเคราะห์คำตอบในรอบที่สอง	51
การวิเคราะห์คำตอบในรอบที่สาม	65
5. สรุป อภิปรายผล กำหนดรูปแบบ และข้อเสนอแนะ	74
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	74
วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	74
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย	75
ผลวิเคราะห์ข้อมูล	76
อภิปรายผล	81
สรุปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับศึกษานอกโรงเรียน	87
ข้อเสนอแนะ	90
บรรณานุกรม	92
ภาคผนวก	95
ประวัติผู้เขียน	124

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. การแสดงจำนวนผู้เชี่ยวชาญและการลดลงของความคลาดเคลื่อน	34
2. การวิเคราะห์คำตอบในรอบที่สอง	53
3. แสดงการเปรียบเทียบค่ามัธยฐานในรอบที่สอง และรอบที่สาม	66
4. แสดงการเปรียบเทียบ ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ในรอบที่สองและรอบที่สาม	66
5. การวิเคราะห์คำตอบในรอบที่สาม	67

สารบัญรูปภาพ

รูปภาพที่

1. แสดงโครงสร้างของกรมการศึกษานอกโรงเรียน	6
2. แสดงโครงสร้างของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	7
3. กระบวนการดำเนินงานด้านประชาสัมพันธ์	13
4. การจัดหน่วยงานประชาสัมพันธ์ ขนาดเล็ก หรือเมื่อเริ่มงาน	15
5. การจัดหน่วยงานประชาสัมพันธ์ ขนาดกลาง	16
6. การจัดหน่วยงานประชาสัมพันธ์ ขนาดใหญ่	17
7. รูปแบบจำลองการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน	37
8. แสดงแนวคิดและการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน	38
9. แสดงการจัดองค์การบริหารงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน	39
10. แสดงโครงสร้างประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน	40
11. แสดงขั้นตอนการศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน	41
12. แสดงองค์ประกอบของงานการประชาสัมพันธ์ กองการประชาสัมพันธ์ กรมการศึกษา นอกโรงเรียน	79
13. แสดงขั้นตอนการศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน .	87
14. แสดงองค์ประกอบการประชาสัมพันธ์สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน	87
15. วงจร แนวคิด และการดำเนินการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน	89

(ก)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน
ชื่อนักศึกษา	นางสาวชลฤดี บำเพ็ญนรกิจ
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.พงษ์เทพ วรกิจโกคาทร
ภาควิชา	นิเทศศาสตร์ธุรกิจ
ปีการศึกษา	2535

บทคัดย่อ

การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่เหมาะสมมีความมุ่งหมายเพื่อการศึกษาโครงสร้างการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อศึกษาแนวคิดและการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน และเพื่อแสวงหาลักษณะงานการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยใช้วิธีการศึกษาแบบเทคนิคเดลฟาย ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาประชาสัมพันธ์ จำนวน 18 คน

ผลการศึกษาพบว่า

1. ด้านโครงสร้างการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย และกลุ่มเป้าหมายของการประชาสัมพันธ์ไว้อย่างชัดเจน โดยให้สอดคล้องกับแผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ และของกระทรวงศึกษาธิการ ให้คำนึงถึงภาระหน้าที่หลักของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

2. ด้านแนวคิดและการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ เนื่องจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนมีภาระหน้าที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับมาตรฐานการศึกษาของมวลชนให้สูงขึ้น จึงทำให้กลุ่มเป้าหมายของการประชาสัมพันธ์มีขนาดใหญ่และหลายกลุ่มนอกจากนั้นกรมการศึกษานอกโรงเรียนยังมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบการศึกษานอกโรงเรียนอยู่ในส่วนภูมิภาคอีกเรียกว่าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดซึ่งจะต้องมีการประสานงานติดต่อสื่อสารสัมพันธ์เพื่อให้การปฏิบัติงานของบุคลากรภายในเป็นไปในทิศทางเดียวกัน หน่วยงานที่รับผิดชอบทางด้านการศึกษาของกรมจะต้องมีฐานะเป็นกองการประชาสัมพันธ์ และมีผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์เป็นผู้บังคับบัญชารวมทั้งให้ มีคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ของกรม ทำหน้าที่เป็นเครือข่ายในการประสานงานการประชาสัมพันธ์ของกรม

3. ด้านการแสวงหาลักษณะงานการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนให้แบ่งลักษณะงานออกเป็น 4 กลุ่มงาน คือ กลุ่มงานการประชาสัมพันธ์ภายนอก กลุ่มงานประชาสัมพันธ์ภายใน กลุ่มงานประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจ และกลุ่มงานผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์

Thesis Title A Study of Public Relations Model For Non-Formal Education
Department
Name Miss Chonruedee Bumpennorakit
Thesis Advisor Dr.Pongthep Vorakitpokatorn
Department Business Communication Arts
Academic Year 1992

ABSTRACT

The purposes of this research were to study about the structure of public relations of the Non-formal Education Department and about the concepts and operations as well as to seek the public relations model of the Department. Nineteen public relations experts participated in the Delphi Technique which was used in the study.

Major findings of the study are as follows.

1. The Department must fix the clear goal, policy and target of its public relations. These goal, policy and target must be consistent with those of the national public relations plan and the Ministry of Education's, with realizing the main tasks of the Department.

2. The target to get information is so large and diverse according to the Department's task on raising the people's educational standard so the provincial non-formal education centers in the regions must co-ordinate with the Department for the same direction on public relations. The organization responsible for this work in the Department should be as the public relations division headed by the director. The Department committee on public relations should be held for acting as the public relations net running the work together

3. The nature of public relations work of the Department should be divided into 4 aspects, namely the external public relations, the internal public relations, the specific public relations, and the audio-visual unit for public relations.

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ หากทรัพยากรมนุษย์มีคุณภาพดีแล้วก็จะง่ายต่อการพัฒนาการในด้านต่างๆ เช่น ทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เป็นต้น กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 7 (พ.ศ.2536-2539) ในการจัดการศึกษาไว้ดังนี้ “เพื่อพัฒนาการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ให้สามารถพัฒนาเยาวชนและประชาชนเป็นพลเมืองดี มีคุณภาพ มีสุขภาพและพละทานามัยที่สมบูรณ์ เคารพยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองตามระบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขมีความรู้ ทักษะ ในการประกอบอาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี รู้จักสงวนรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมประพฤติกติและปฏิบัติกรตามหลักธรรมของศาสนา เห็นคุณค่าและร่วมกันรักษาเอกลักษณ์ทางศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ และสามารถปรับตัวใหม่ให้เข้ากับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างเหมาะสม” นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการยังได้กำหนดนโยบายในแผนพัฒนาการศึกษาดังกล่าวไว้ว่า “เร่งขยายการศึกษาและบริการการศึกษาให้ทั่วถึง ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนให้เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผู้จบชั้นประถมศึกษาได้เข้าเรียนเพิ่มขึ้น กระจายโอกาสและสร้างความเป็นธรรมให้แก่กลุ่มผู้ด้อยโอกาสต่างๆ ให้ได้รับบริการทางการศึกษาทุกระดับและทุกประเภทการศึกษา ตลอดจนจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษ” (กระทรวงศึกษาธิการ 2535 : 81-82) จากวัตถุประสงค์และนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ากระทรวงศึกษาธิการได้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษานอกระบบที่จะมี บทบาทในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบก็คือ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ตามพระราชบัญญัติการจัดตั้งกรมการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ.2522 ได้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบไว้ 3 ประการ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2522 : 2) คือ

1. จัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อแก้ไขการไม่รู้หนังสือ ให้การศึกษาทดแทนแก่ผู้ที่ไร้โอกาสที่จะเข้ารับการศึกษาในระบบโรงเรียน ให้การศึกษาวิชาอาชีพระยะสั้น จัดบริการส่งเสริมการอ่านจัดพิพิธภัณฑ์ทางการศึกษา จัดการศึกษาทางสื่อมวลชน จัดการศึกษานอกโรงเรียนในรูปแบบที่เหมาะสมอื่นๆ เพื่อส่งเสริมความรู้ ความสามารถ ปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ การแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน การพัฒนาชุมชนและความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย

2. วางแผน วิจัย พัฒนาฝึกอบรมและพัฒนาคุณภาพของงานการศึกษานอกโรงเรียน
 3. ประสานงาน อุดหนุน ส่งเสริมและให้บริการเกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียน
- แก่หน่วยงานอื่นๆ ที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนในรูปแบบต่างๆ

การจัดการศึกษาที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนรับผิดชอบจัดดำเนินการนั้น เป้าหมายหลักอยู่ที่ประชาชนที่ยังขาดโอกาสได้รับการศึกษา โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ห่างไกล และด้อยโอกาสต่างๆ เช่น คนยากจน และกลุ่มชนที่มีวัฒนธรรมหรือปัญหาเฉพาะ เช่น ชาวไทยภูเขา ชาวไทยในจังหวัดชายแดนและประชาชนในแหล่งชุมชนแออัด ฯลฯ เป็นต้น การจัดการศึกษาเพื่อสนองตอบเป้าหมายดังกล่าว กรมการศึกษานอกโรงเรียนต้องเผชิญกับความยากลำบากนานัปการ ที่สำคัญก็คือการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์อย่างจริงจังที่ถูกหลักและวิธีการ เพราะการประชาสัมพันธ์เป็นงานที่สร้างความเข้าใจอันดีความสัมพันธ์อันดีของกลุ่มเป้าหมายได้มีความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนการรายงานกิจกรรมโครงการต่างๆ ของหน่วยงานที่เป็นประโยชน์ให้ประชาชนได้รับทราบ

กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้จัดตั้งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดต่างๆ เป็นจำนวนมาก ในแต่ละศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดก็แบ่งออกเป็นฝ่ายต่างๆ มากมาย ระบบการบริหารงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น ในขณะที่เดียวกับสภาพสังคมก็กำลังขยายตัวและเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว จากสภาพที่เป็นอยู่กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงจำเป็นต้องดำเนินงานทางด้านประชาสัมพันธ์ เพื่อทำหน้าที่ในการเผยแพร่ข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์ ทั้งการประชาสัมพันธ์ภายใน การประชาสัมพันธ์ภายนอก รวมทั้งการประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจด้วย ในปีหนึ่งๆ รัฐบาลได้จัดสรรเงินงบประมาณซึ่งเป็นเงินที่มาจากภาษีของประชาชนมาสนับสนุนทางด้านจัดการศึกษา และกรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้รับงบประมาณปีละไม่น้อย เพื่อจัดการศึกษาระดับมาตรฐานการศึกษาแก่มวลชนที่ขาดโอกาสทางการศึกษาที่กระจัดกระจายกันอยู่ทั่วประเทศ ฉะนั้นกรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงต้องมีหน้าที่รายงานความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านต่างๆ ให้ประชาชนได้รับทราบว่า กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ทำประโยชน์อะไรให้กับประชาชนบ้าง และในทางตรงกันข้ามกรมการศึกษานอกโรงเรียนเองก็จะได้ทราบว่าประชาชนมีความต้องการให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนช่วยเหลือในด้านใดบ้าง ลักษณะเช่นนี้ กรมการศึกษานอกโรงเรียนจะตัดขาดจากประชาชนไม่ได้ ต้องมีการติดต่อสื่อสาร และหน้าที่ของการประชาสัมพันธ์ก็คือ การทำให้การติดต่อสื่อสารนี้นำไปสู่ความเข้าใจอันดี และความสัมพันธ์อันดี ซึ่งจะนำมาซึ่งภาพพจน์ที่ดีงามของกรมการศึกษานอกโรงเรียนและศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดทุกแห่ง และจะมีผลทำให้ได้รับการสนับสนุนร่วมมือด้วยดีจากประชาชน นอกจากนั้นวิรัช สกิริตนกุล (2535 : 31-32) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประชาสัมพันธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารงานโดยทั่วไปพอสรุปได้ดังนี้ งานประชาสัมพันธ์มีความละเอียดอ่อน นับตั้งแต่งานปลุกย่อยจนกระทั่งถึงงานที่มีความสำคัญมาก ได้แก่งานใกล้ชิดหรือฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายจัดการ ซึ่งผู้บริหารจะต้องใช้งานด้านการประชาสัมพันธ์ เป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างประสิทธิภาพ ในการบริหารงานของหน่วยงาน

ให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ฉะนั้นหน้าที่ของฝ่ายประชาสัมพันธ์ที่ควรจะทำหน้าที่ให้แก่กรรมการศึกษานอกโรงเรียน ก็คือ

1. สำรวจวิจัยประชาคมติของประชาชนกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกรมการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อกำหนดนโยบายและการดำเนินงานให้ตอบสนองกับความต้องการของประชาชนกลุ่มต่างๆ
2. ให้คำปรึกษาแนะนำ แก่ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายจัดการศึกษานอกโรงเรียน เป็นที่นิยมของประชาชนมากยิ่งขึ้น ทั้งในด้านนโยบายและการดำเนินงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

หน้าที่ดังกล่าวนี้เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของฝ่ายประชาสัมพันธ์ที่จะต้องทำงานประสานกันอย่างไร้ขีดจำกัดกับฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายจัดการของกรมการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อประสิทธิภาพของการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ตระหนักและเห็นความสำคัญและความจำเป็นของงานด้านการประชาสัมพันธ์ และได้จัดให้มีการจัดตั้งหน่วยงานประชาสัมพันธ์ในระดับกรม และระดับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด แต่งานการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน และของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ยังไม่มีการกำหนดนโยบายเป้าหมายที่แน่นอน ยังไม่มีบุคลากรประจำที่มีคุณวุฒิทางการประชาสัมพันธ์ขึ้นเป็นการเฉพาะ และอย่างเพียงพอ จึงทำให้การดำเนินงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียนมีปัญหาและอุปสรรค เช่น ประชาชนไม่ได้รับทราบข่าวสารเท่าที่ควร โดยเฉพาะการจัดการศึกษาสายสามัญให้แก่ผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา ซึ่งขณะนี้มีประชาชนจำนวนหลายแสนคนทั่วประเทศได้จดทะเบียนเป็นนักศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ทั้งในระบบชั้นเรียน ระบบตัวเอง และระบบทางไกล นักศึกษาเป็นจำนวนมาก ได้รับข้อมูลวิเคราะห์ทางการศึกษาอย่างไม่ทั่วถึง ทำให้นักศึกษานี้ลงทะเบียนเรียนแล้วเกิดปัญหา เพราะไม่ทราบรายละเอียดจึงเกิดความท้อถอยและทิ้งไปในที่สุด ลักษณะเช่นนี้ทำให้เกิดความสูญเปล่าทางการศึกษาและทำให้การดำเนินงานเพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาของประชาชนเกิดความล้มเหลวได้ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการดำเนินงานทางการประชาสัมพันธ์น้อยไป นอกจากนี้กลุ่มเป้าหมายที่สำคัญอีกกลุ่มหนึ่งก็คือครูประจำกลุ่มซึ่งถือได้ว่าเป็นบุคลากรทางการศึกษาซึ่งมาจากหน่วยงานต่างๆ มีจำนวนไม่น้อยหรือแม้แต่บุคลากรของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดต่างๆ ยังไม่เข้าใจวัตถุประสงค์และนโยบายในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเท่าที่ควร (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2533 : 28 - 31)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวทำให้การดำเนินงานทางการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลน้อยไป จึงมีผลกระทบต่อการบริหารของกรมการศึกษานอกโรงเรียนอันเนื่องมาจากการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ขาดรูปแบบที่เหมาะสมที่จะนำมาเป็นตัวอย่างหรือแบบแผนหรือแนวทางในการดำเนินงานทางการประชาสัมพันธ์ ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้ทำวิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา ค้นคว้า เพื่อให้ได้แนวทาง รูปแบบการจ้ดดำเนินการ ประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่เหมาะสม และนำเสนอเป็นแนวทางให้กรมการศึกษานอกโรงเรียน และผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ได้พิจารณา

ดำเนินการทางด้านการประชาสัมพันธ์ทั้งระดับกรมและระดับจังหวัดให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงโครงสร้างการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน
2. ศึกษาแนวคิด และการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน
3. เพื่อแสวงหาลักษณะงานการจัดประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่เหมาะสม

ปัญหาของการวิจัย

1. ด้านโครงสร้างการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่เหมาะสม ควรมีองค์ประกอบในด้านต่างๆ ดังนี้

- 1.1 สำนักงาน
- 1.2 บุคลากร
- 1.3 งบประมาณ
- 1.4 การจัดการ
- 1.5 วัสดุอุปกรณ์
- 1.6 กลุ่มเป้าหมาย
- 1.7 กฎระเบียบราชการที่เกี่ยวข้อง
- 1.8 คณะกรรมการประชาสัมพันธ์

2. ด้านแนวคิดและการดำเนินการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรมีองค์ประกอบด้านต่างๆ ดังนี้

- 2.1 การวางแผน
- 2.2 การจัดองค์กร
- 2.3 การอำนวยความสะดวก
- 2.4 การติดต่อประสานงาน
- 2.5 การติดตามประเมินผล

3. ด้านลักษณะงานการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรมีองค์ประกอบ ดังนี้

- 3.1 การจัดการประชาสัมพันธ์ภายใน
- 3.2 การจัดการประชาสัมพันธ์ภายนอก
- 3.3 การประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจ
- 3.4 การผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์

3.5 งานด้านธุรการ

ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมในการจัดดำเนินการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน
2. การสอบถามความคิดเห็นเรื่องรูปแบบการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนนี้จะใช้วิธีเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) สอบถามผู้เชี่ยวชาญทางด้านการประชาสัมพันธ์จำนวน 3 ครั้ง
3. สารที่จะนำมาใช้ในการสร้างรูปแบบการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้
 - 3.1 โครงสร้างการประชาสัมพันธ์
 - 3.2 แนวคิดและการดำเนินงานประชาสัมพันธ์
 - 3.3 ลักษณะงานการประชาสัมพันธ์

คำนิยามศัพท์

1. รูปแบบ หมายถึง โครงสร้างการจ้ดองค์กร การจัดแบ่งองค์กรซึ่งแบ่งงานและหน้าที่ความรับผิดชอบออกเป็นส่วนย่อยต่างๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน รวมทั้งเสนอแนวคิด ตลอดจนลักษณะงานประชาสัมพันธ์ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม
2. การประชาสัมพันธ์ หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างองค์กร สถาบันกับกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้องเพื่อหวังผลของความร่วมมือและสนับสนุนจากประชาชน ในการวิจัยนี้หมายถึง การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างกรมการศึกษานอกโรงเรียน กับกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้องและรวมถึงกลุ่มบุคลากรของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด โดยหวังผลของความร่วมมือและการสนับสนุนจากทุกฝ่าย
3. กรมการศึกษานอกโรงเรียน หมายถึง ส่วนราชการของกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่รับผิดชอบจัดดำเนินการศึกษานอกโรงเรียนทุกรูปแบบ โดยมีโครงสร้างดังนี้

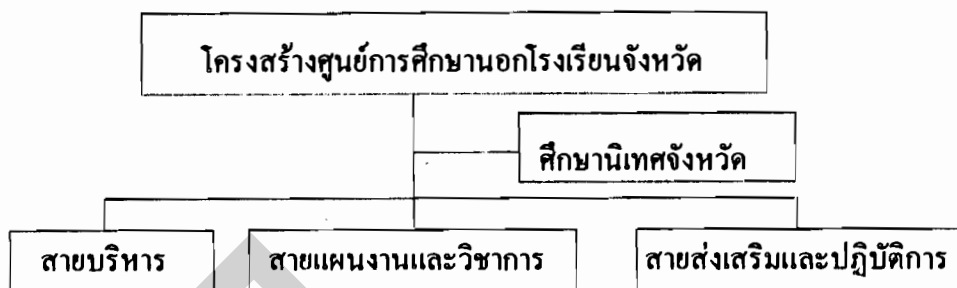
ภาพที่ 1 แสดงโครงสร้างของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ที่มา : ฝ่ายประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขานุการกรม กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2535

4. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด หมายถึง ส่วนราชการของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ไปจัดตั้งขึ้นประจำจังหวัดเพื่อปฏิบัติการกิจเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียน มีทั้งสิ้น 73 ศูนย์ โดยมีโครงสร้างหน้าที่ดังนี้

ภาพที่ 2 แสดงโครงสร้างของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

รายละเอียดหน้าที่และความรับผิดชอบ

สายบริหาร มีหน้าที่และความรับผิดชอบงานสารบรรณ งานธุรการทั่วไป งานการเงิน บัญชี พัสดุ อาคารสถานที่ งานประชาสัมพันธ์ งานบุคลากร และงานสวัสดิการ

สายแผนงานและวิชาการ มีหน้าที่และความรับผิดชอบ จัดทำแผนงาน โครงการติดตามประเมินผล เก็บรวบรวมข้อมูล สถิติ จัดทำทะเบียนนักศึกษา วัดผล พัฒนางานวิชาการและดำเนินงานโครงการพิเศษ

สายส่งเสริมและปฏิบัติการมีหน้าที่และความรับผิดชอบจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่เป็นที่ตั้งของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และกิจกรรมที่กำหนดให้เป็นหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ได้แก่ จัดการศึกษาสายสามัญ วิชเรียนแบบตนเองและทางไกล ดำเนินงานห้องสมุดประชาชนจังหวัด จัดกิจกรรมโสตทัศนศึกษา ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีศึกษาค้นคว้า ผลิต พัฒนา บริการทางวิชาการ ให้การแนะแนว ฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน และส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานให้แก่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

5. เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) หมายถึง วิธีการรวบรวมความคิดที่เป็นอิสระของผู้เชี่ยวชาญมาขัดเกลาเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและความน่าจะเป็นในอนาคตอย่างมีระบบดำเนินการโดยใช้แบบสอบถาม แทนการเรียกประชุมคน

6. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

6.1 เป็นนักวิชาการโดยมีผลงานการวิจัยเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์หรือทำหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้สอนสาขาที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์

6.2 เป็นนักวิชาชีพหรือผู้ปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์

- 6.2.1 ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์โดยตรง หรือเป็นผู้บริหาร
- 6.2.2 ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ในลักษณะของสื่อมวลชน
- 6.3 ผู้เชี่ยวชาญที่ได้ขอความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 19 คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดระบบหน่วยงานและกิจกรรมทางด้านการประชาสัมพันธ์เพื่อความคล่องตัวและความสะดวกในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ให้มีรูปแบบที่เหมาะสมได้มาตรฐาน ตลอดจนเป็นการกระตุ้นให้ผู้บริหารได้ตระหนักถึงความสำคัญของการประชาสัมพันธ์ และให้การสนับสนุนส่งเสริมทั้งในด้านบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ครุภัณฑ์ รวมทั้งงบประมาณในการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์มากขึ้น รวมทั้งการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดต่างๆ ไว้อย่างชัดเจน อันจะเป็นแนวทางให้ผู้ปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์สามารถปฏิบัติงานได้อย่างคล่องตัว เพื่อให้ดำเนินงานตามภารกิจของกรมการศึกษานอกโรงเรียนบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม รูปแบบการประชาสัมพันธ์ได้จากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ การประชาสัมพันธ์ซึ่งส่วนใหญ่เป็นบุคคลภายนอก ดังนั้นเมื่อนำรูปแบบการประชาสัมพันธ์มาใช้ จะต้องปรับให้สอดคล้องกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน จึงจะให้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

สำหรับในแง่วิชาการนั้น เป็นการรวบรวมแนวคิดทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้ให้ความรู้และประสบการณ์ตามวิจัยแบบเคสฟาย ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดความรู้ใหม่ที่เป็นอีกลักษณะหนึ่ง ซึ่งมีใช้ เป็นความรู้ที่มาพัฒนา และปรับปรุงจากความรู้เดิมของชาวตะวันตก ซึ่งมักจะพบเห็นในตำรา และหนังสือต่างๆ แต่เป็นความรู้ที่สะสม และพิจารณาจากสังคม วัฒนธรรมของประเทศไทย ซึ่งอาจใช้เป็นแนวคิด เพื่อการศึกษาในด้านนี้อีกต่อไป

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การประชาสัมพันธ์มีบทบาทและมีความสำคัญในการที่จะช่วยสร้างภาพพจน์ที่ดีให้แก่หน่วยงาน ให้ความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนรายงานกิจกรรมและการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของหน่วยงานให้แก่ประชาชน ในขณะที่เดียวกันการประชาสัมพันธ์ก็เปรียบเสมือนประตูที่เป็นที่ยอมรับและได้จัดดำเนินการกันอย่างกว้างขวางทางในหน่วยงานของรัฐและเอกชน (พรทิพย์ วรกิจโกคาทร, 2531 : 1) การดำเนินงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียนมีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมายหลายกลุ่ม ดังนั้นจึงจำเป็นต้องจัดดำเนินการทางด้านการประชาสัมพันธ์อย่างจริงจังถูกต้องและวิธีการของการประชาสัมพันธ์ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์และได้จัดเนื้อหาสาระที่สำคัญตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การประชาสัมพันธ์
2. ผลงานการวิจัย

ความหมายและความสำคัญของการประชาสัมพันธ์

ความหมายของการประชาสัมพันธ์ คำว่า การประชาสัมพันธ์ มาจากคำว่า ประชา กับ สัมพันธ์ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า Public Relations หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า “PR” ตามศัพท์คำนี้หมายถึง การมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับประชาชน (วิรัช ลภีรัตนกุล, 2534 : 4)

ได้มีนักวิชาการทางด้านการประชาสัมพันธ์หลายคนได้ให้ความหมายของการประชาสัมพันธ์ ดังต่อไปนี้

พรทิพย์ วรกิจโกคาทร (2531 : 2) ได้ให้ความหมายของการประชาสัมพันธ์ไว้พอสรุปได้ดังนี้ การประชาสัมพันธ์เป็นการพยายามที่จะมีการวางแผน และเป็นการกระทำที่ต่อเนื่องในอันที่จะมีอิทธิพลเหนือความคิดจิตใจของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย โดยการกระทำสิ่งที่ดี มีคุณค่าให้กับสังคม เพื่อให้ประชาชนเหล่านี้เกิดทัศนคติที่ดีต่อหน่วยงาน กิจกรรมและบริการหรือผลผลิตของหน่วยงานนี้ และเพื่อที่จะได้รับการสนับสนุนและร่วมมือที่ดีจากประชาชนเหล่านี้ในระยะยาว

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2522 : 7) และสะอาด ตันสุภผล (2513 : 5) กล่าวถึง การประชาสัมพันธ์ในทำนองเดียวกันว่า การประชาสัมพันธ์ คือ วิธีการของสถาบันอันมีแผนการและกระทำต่อเนื่องกันไป ในอันที่จะสร้างธำรงไว้หรือยังให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถาบันกับกลุ่มประชาชนเพื่อให้สถาบันกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจ และให้ความสนับสนุนร่วมมือซึ่งกันและกัน อันจะเป็นประโยชน์ให้สถาบันนั้นดำเนินงานไปได้ผลดีสมความมุ่งหมาย โดยมีประชาคมเป็นแนวบรรทัดฐานอันสำคัญด้วย

เสรี วงษ์มณฑา (2527 : 71) ให้ความหมายว่า การประชาสัมพันธ์เป็นความพยายามที่มีการวางแผนในการที่จะมีอิทธิพลเหนือความคิดจิตใจของสาธารณชนเหล่านั้นมีทัศนคติที่ดีต่อหน่วยงาน องค์กร บริษัทห้างร้าน หรือสมาคม ตลอดจนมีภาพพจน์ที่ดีเกี่ยวกับหน่วยงานต่างๆเหล่านี้ เพื่อให้หน่วยงานได้รับการสนับสนุนและความร่วมมือที่ดีจากสาธารณชนที่เกี่ยวข้องในระยะยาวต่อเนื่องกันไปเรื่อยๆ

อรุณ งามดี (2521 : 13) กล่าวว่า ในการประชาสัมพันธ์มักพิจารณาถึงจุดหมายปลายทาง ซึ่งมุ่งให้ประชาชนเข้าใจให้การสนับสนุน ร่วมมือหรือเกิดทัศนคติที่ดีต่อหน่วยงานของตน การประชาสัมพันธ์เป็นเรื่องของการชี้แจงข้อเท็จจริงให้ประชาชนเข้าใจถูกต้อง และเชื่อถือตลอดไป

จอห์น อี มาร์สตัน (1979 : 3) กล่าวว่า Designed to influence significant publics หมายถึง การประชาสัมพันธ์เป็นการวางแผนการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวจิตใจที่มีอิทธิพลต่อกลุ่มประชาชนที่สำคัญ

จากการให้ความหมายของการประชาสัมพันธ์ของนักประชาสัมพันธ์ และนักวิชาการประชาสัมพันธ์ดังกล่าวมาทั้งหมด พอสรุปในความหมายของการประชาสัมพันธ์ได้ 5 ประเด็น (พรทิพย์ วรกิจโกคาทร, 2538 : 16 - 17) ดังนี้

1. เป็นการทำงานที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถาบันกับประชาชน
2. เป็นการทำงานที่มีการวางแผน สุขุมรอบคอบ และมีการติดตามประเมินผล
3. เป็นการทำงานในรูปของการสื่อสารซึ่งเป็นการสื่อสารสองทาง และเป็นการสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจ
4. เป็นการทำงานที่ต้องการมีอิทธิพลทางความคิด และทัศนคติของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย
5. เป็นการทำงานที่ต่อเนื่อง และหวังผลระยะยาว

ทั้งนี้ เสรี วงษ์มณฑา (2527 : 75) ยังได้กล่าวเสริมความหมายประชาสัมพันธ์กล่าวคือ

การประชาสัมพันธ์เป็นสิ่งที่ช่วยให้สาธารณชน ที่เกี่ยวข้องของหน่วยงาน องค์กร หรือบริษัทในทางที่ดี มีศรัทธา แล้วเกิดความรู้สึกยินดีที่จะให้การสนับสนุน และให้ความร่วมมือกับกิจกรรมต่างๆ อันเป็นนโยบาย โครงการของหน่วยงานองค์กรหรือบริษัทนั้นๆ ทำให้การดำเนินงานของหน่วยงาน องค์กร หรือบริษัทเจริญก้าวหน้าไปอย่างมีประสิทธิภาพ กลายเป็นหน่วยงานต่างๆ ของระบบสังคมที่ทำงานประสานสอดคล้องกันเพื่อความเจริญของระบบสังคมโดยส่วนรวม เป็นการขจัดปิดป่าความขัดแย้งความรู้สึกไม่เป็นมิตรที่เป็นอุปสรรคขัดขวางการทำงานของแต่ละหน่วยงาน อันเป็นองค์ประกอบของระบบสังคมที่จะทำให้การเจริญรุดหน้าของสังคมต้องหยุดชะงัก เพราะฉะนั้น การดำเนินการประชาสัมพันธ์ที่คึกคักไม่เพียงแต่จะเป็นการสร้างความก้าวหน้าให้กับหน่วยงาน

องค์กร หรือบริษัทใดบริษัทหนึ่งโดยเฉพาะเท่านั้น แต่ยังเป็น การช่วยเสริมสร้างความเจริญของสังคม โดยทางอ้อมอีกประการหนึ่งด้วย

วัตถุประสงค์ของการจัดการประชาสัมพันธ์

จากปรัชญาของการประชาสัมพันธ์ที่ว่า เพื่อสร้างความนิยมของสถาบันเพื่อปกป้องและรักษาชื่อเสียงของสถาบัน และเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องและเรียกร้องความสนับสนุนร่วมมือกันก็นำมากำหนดเป็นวัตถุประสงค์ในการจัดการประชาสัมพันธ์ได้ดังนี้

1. เพื่ออธิบายถึงนโยบาย วัตถุประสงค์ การดำเนินงาน และประเภทของการดำเนินงานของหน่วยงานนั้นๆ ให้กลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้องได้ทราบ
2. เพื่ออธิบายให้ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายจัดการได้ทราบถึงทัศนคติ ประชามติ หรือความรู้สึกนึกคิดของประชาชนที่มีต่อหน่วยงาน
3. เพื่อคาดการณ์ล่วงหน้าและค้นหาจุดบกพร่องต่างๆ เพื่อป้องกันปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายในหน่วยงาน
4. เพื่อให้ประชาชนยอมรับในเรื่องการดำเนินงานต่างๆ ของหน่วยงาน
5. เพื่อทำหน้าที่ขจัดปัญหาต่างๆ ภายในหน่วยงาน
6. เพื่อแนะนำฝ่ายบริหารหรือฝ่ายจัดการให้สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องเพื่อเจริญก้าวหน้าและมีชื่อเสียงที่ดีของหน่วยงาน (วิรัช, 2528 : 174)

การตั้งวัตถุประสงค์นั้นควรจะพิจารณาร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนบริหารหลายๆ ฝ่าย การตั้งวัตถุประสงค์อย่าให้สูงหรือต่ำกว่า กว้างหรือแคบจนปฏิบัติไม่ได้ และอย่าให้มีลักษณะของความฝืนเกินไป แต่ควรมีลักษณะที่จะเป็นจริงได้ คือ สามารถปฏิบัติได้ผลจริงและควรพิจารณาภาวะแวดล้อมอื่นๆ ที่อาจจะกระทบต่อวัตถุประสงค์ เช่น เหตุการณ์ ภาวะการณ์ ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างกระทันหัน ด้านภาวะเศรษฐกิจ บรรยากาศทางการเมือง สังคม รัฐบาล ประชามติ ควรอยู่ในความคิดคำนึงของผู้วางแผนเสมอๆ

กลุ่มเป้าหมายในการประชาสัมพันธ์

ในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์นั้น จำเป็นต้องกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะดำเนินการประชาสัมพันธ์ ได้มีนักวิชาการทางด้านการศึกษาสัมพันธ์กล่าวถึงกลุ่มเป้าหมายในการประชาสัมพันธ์ ไว้ ดังนี้

วิรัช ลภีรัตนกุล (2535 : 47-58) ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายในการประชาสัมพันธ์โดยทั่วไปไว้พอสรุปได้ ดังนี้

1. กลุ่มพนักงานขององค์กร สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียนก็คือ กลุ่มข้าราชการ และลูกจ้างในสังกัด กลุ่มบุคลากรเหล่านี้มีความสุขและต้องการสันติภาพ ความมั่นคง ความก้าว

หน้าในการทำงานที่ตนกำลังทำอยู่ ต้องการการเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น ดังนั้นเพื่อให้มั่นใจได้ว่า กลุ่มบุคลากรดังกล่าวจะมีภาพพจน์ที่ดีต่อกรมการศึกษานอกโรงเรียน รวมทั้งความมีความเข้าใจต่อหน่วยงานการสื่อสารประชาสัมพันธ์ในหน่วยงานย่อมจะมีส่วนช่วยในการสร้างหรือส่งเสริมบรรยากาศแห่งความเข้าใจ และความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นภายในหน่วยงาน ก่อให้เกิดความพึงพอใจร่วมกัน ฉะนั้น กลุ่มข้าราชการ หรือลูกจ้างดังกล่าวจึงต้องมีความเข้าใจนโยบายและการดำเนินงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน และขณะเดียวกัน กรมการศึกษานอกโรงเรียนก็จะต้องมีระบบการติดต่อสื่อสารประชาสัมพันธ์กับกลุ่มบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องการสร้างระบบการติดต่อสื่อสาร 2 ทาง กล่าวคือ เผยแพร่กระจายข่าวสารไปยังบุคลากรทั้งหลายโดยทั่วถึงขณะเดียวกันก็รับฟังความคิดเห็นและปฏิกิริยา ย้อนกลับมาจากกลุ่มบุคลากรของกรมด้วย

2. **กลุ่มผู้บริหาร** กลุ่มผู้บริหารของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่ ประชาชนที่ขาดโอกาสทางการศึกษา กลุ่มเป้าหมายกลุ่มนี้มีความสำคัญมาก เพราะเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในการที่จะยกระดับมาตรฐานการศึกษาของมวลชนเหล่านี้ให้มีคุณภาพ ซึ่ง ประเภทผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษากลุ่มนี้อยู่กระจัดกระจายทั่วประเทศ ฉะนั้นกรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงมีความจำเป็นที่จะต้องสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเหล่านี้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาที่จะมีบทบาทในการศึกษาต่างประเทศในระดับต่างๆ เมื่อประชาชนเล็งเห็นประโยชน์ของการศึกษา ประชาชนก็จะหันมาพัฒนาตนเองโดยสมัครเข้าเป็นนักเรียนนอกโรงเรียนทั้งสายสามัญและสายอาชีพ

วิจิตร อวากุล (2534 : 157) ได้กล่าวถึงกลุ่มเป้าหมายของการประชาสัมพันธ์ในสถาบันการศึกษาโดยทั่วไป มีดังนี้

1. กลุ่มนักเรียนนักศึกษา
2. กลุ่มคณาจารย์ และลูกจ้าง
3. กลุ่มสมาคมศิษย์เก่า
4. กลุ่มผู้บริหารและอุปการะคุณ
5. กลุ่มหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
6. กลุ่มประชาชนในชุมชน
7. กลุ่มสื่อมวลชน
8. กลุ่มผู้ปกครองนักศึกษา

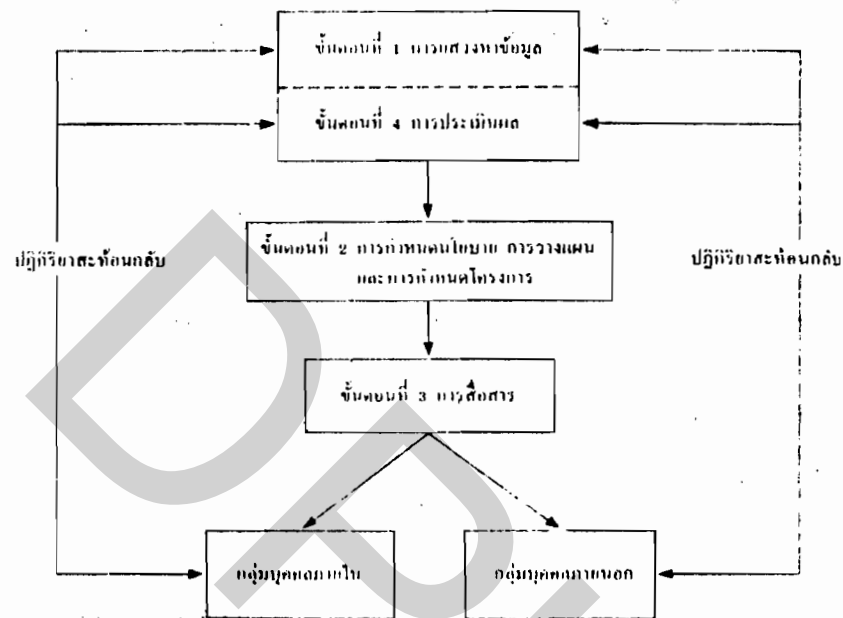
พงษ์เทพ วรกิจโกคาทร (2536 : 71) ได้สรุปเกี่ยวกับประชาชนกลุ่มเป้าหมายของการประชาสัมพันธ์ไว้ 2 กลุ่มใหญ่ๆ ดังนี้

1. ประชาชนกลุ่มภายใน ได้แก่ พนักงาน ลูกจ้าง
2. ประชาชนกลุ่มภายนอก ได้แก่ นักศึกษา นักบริหาร ข้าราชการที่เกี่ยวข้อง

กระบวนการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์

เรื่อง “การดำเนินงานประชาสัมพันธ์” ได้มีนักวิชาการทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ได้อธิบายแตกต่างกันบ้าง ซึ่งขอยกตัวอย่างของ Karl H. Priederich ดังนี้

ภาพที่ 3 กระบวนการดำเนินงานประชาสัมพันธ์

พรทิพย์ วรกิจโกคาทร (2531 : 17-18) ได้อธิบายถึงกระบวนการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ว่าเมื่อมีข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาเพียงพอ (ขั้นตอนที่ 1) ก็จะนำข้อมูลเหล่านั้นมากำหนดนโยบายและวางแผนโครงการต่างๆ (ขั้นตอนที่ 2) ใช้เครื่องมือและเทคนิคทางการสื่อสารมาปฏิบัติให้ครบถ้วนตามที่วางแผนไว้ (ขั้นตอนที่ 3) สุดท้ายควรมีข้อผิดพลาดหรือขาดอะไรบ้าง (ขั้นตอนที่ 4) ผลการประเมินจะนำมาเป็นข้อมูล (ขั้นตอนที่ 1 ครั้งที่ 2) ของการกำหนดนโยบายและการวางแผนประชาสัมพันธ์ (ขั้นตอนที่ 2 ครั้งที่ 2) ต่อไป ซึ่งกระบวนการประชาสัมพันธ์จะดำเนินงานต่อเนื่องเช่นนี้ไปเรื่อยๆ ไม่มีวันที่สิ้นสุด

การจัดโครงสร้างในการดำเนินการประชาสัมพันธ์

เนื่องจากโครงสร้างขององค์การมีลักษณะเป็นเสมือนกรอบงานสำหรับปฏิบัติงานในความรับผิดชอบในการบริหารงาน เป็นเครื่องมือในการมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบช่วยประสานงานของกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนเป็นเครื่องช่วยกระตุ้นเตือนให้สมาชิกขององค์การทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้บริหารก็สามารถปฏิบัติงานได้ดี เพราะผู้บริหารมีแผนงานโครงสร้างขององค์การในการปฏิบัติงาน ดังนั้น เรื่องโครงสร้างขององค์การจึงเป็นเรื่องสำคัญและควรมีอยู่ ให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนได้รับทราบในการจัดทำโครงสร้างขององค์การเป็นเรื่องยากเรื่องหนึ่งของผู้บริหาร

องค์การ หากการจัดโครงสร้างไม่ดีและไม่สามารถปฏิบัติได้ก็มีผลกระทบต่อองค์การได้เช่นกัน

กิตติมา ปรีดีคิลก (2529 : 28-29) ได้อธิบายเกี่ยวกับองค์ประกอบขององค์การว่า ในการจัดองค์การที่ดีและมีประสิทธิภาพ ไม่ใช่เรื่องง่ายต้องมีการเตรียมการอย่างดี มีการใช้ทรัพยากรได้ถูกต้อง มีเป้าหมายขององค์การที่แน่นอน ดังนั้น ก่อนการจัดตั้งองค์การจึงจำเป็นต้องกำหนดให้แน่นอน

วิธีการปฏิบัติงานขององค์การให้ได้ผลสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ขององค์การ กระบวนการปฏิบัติงานต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์การ และกำหนดวิธีการปฏิบัติงานที่เหมาะสม ลักษณะสำคัญของกระบวนการปฏิบัติงานอาจสรุปได้โดยย่อดังนี้

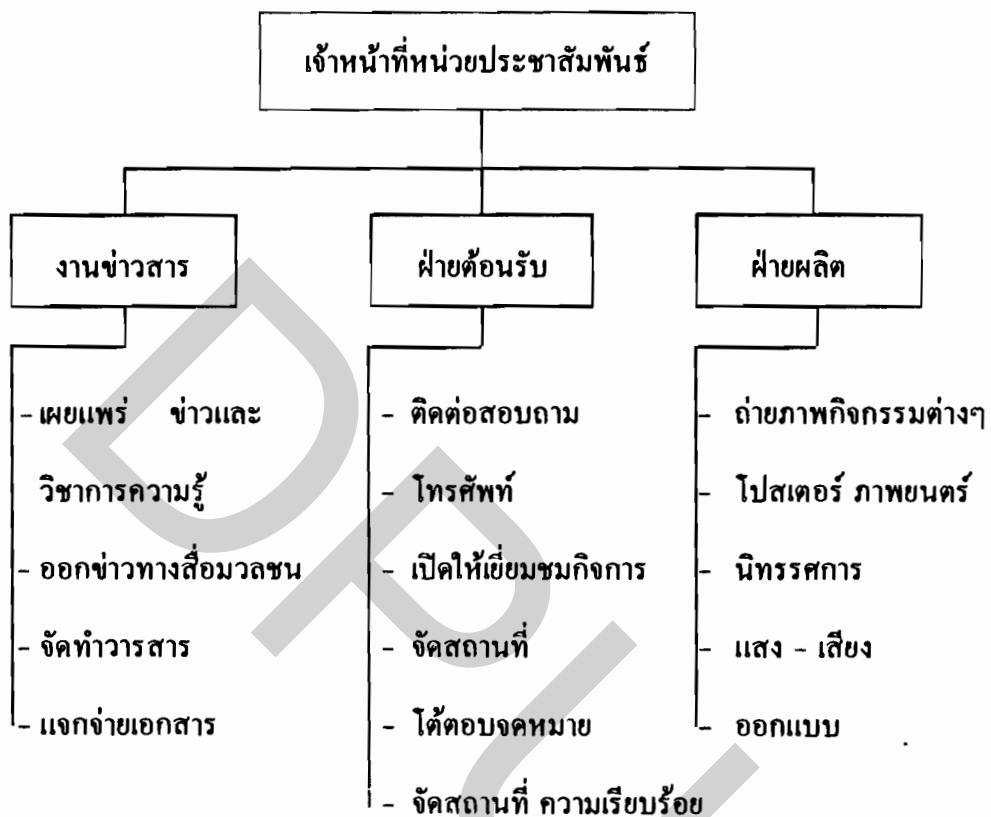
1. จัดให้มีการแยกประเภทของงาน และจัดหมวดหมู่ของงานในการจัดแบ่งแยกงานนั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงปริมาณงานและคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงานให้ควบคู่กันไปเพื่อประสิทธิภาพของงาน
2. ระบุขอบเขตของงานและมอบอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบโดยให้รายละเอียดของงานแก่ผู้ปฏิบัติงานทุกตำแหน่ง เพื่อผู้ปฏิบัติงานจะได้รู้หน้าที่ความรับผิดชอบตลอดจนอำนาจในตำแหน่งที่พึงมีของตน
3. ทำบรรยากาศให้มีความสัมพันธ์ในการทำงาน ให้มีความร่วมมือร่วมใจปฏิบัติงาน ปราศจากข้อขัดแย้งหรือหลีกเลี่ยงความไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน อันจะมีผลกระทบต่อองค์การ

นอกจากนี้องค์ประกอบขององค์การที่เรียกว่าทรัพยากรที่มีความสำคัญต่อการดำเนินงานของทุกองค์การ ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สิ่งแวดล้อม อาคาร สถานที่ทำงาน เป็นต้น

สรุปได้ว่า การจัดองค์การหรือหน่วยงานประชาสัมพันธะนั้น จะต้องคำนึงถึงสถานที่ที่ใช้ในการดำเนินงานบุคลากรที่ร่วมกันปฏิบัติงานมีเงินสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทุกกิจกรรม มีวัสดุอุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยในการปฏิบัติงาน มีวิธีการจัดการที่มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล รวมทั้งมีกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้การดำเนินการประชาสัมพันธ์บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ นอกจากนี้จะต้องมีการจัดองค์การโดยมีการแบ่งส่วนงานตามลักษณะและคุณภาพของงาน มีการมอบอำนาจให้การควบคุมการปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความราบรื่น คล่องตัว มีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยและมีลักษณะที่เป็นการประหยัด

วิจิตร อวาทกุล (2522 : 210-213) ได้อธิบายการจัดหน่วยงานประชาสัมพันธ์ พร้อมทั้งเสนอรูปแบบของการจัดหน่วยงานประชาสัมพันธ์ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ดังนี้

ภาพที่ 4 การจัดหน่วยงานประชาสัมพันธ์ขนาดเล็ก หรือเมื่อเริ่มงาน

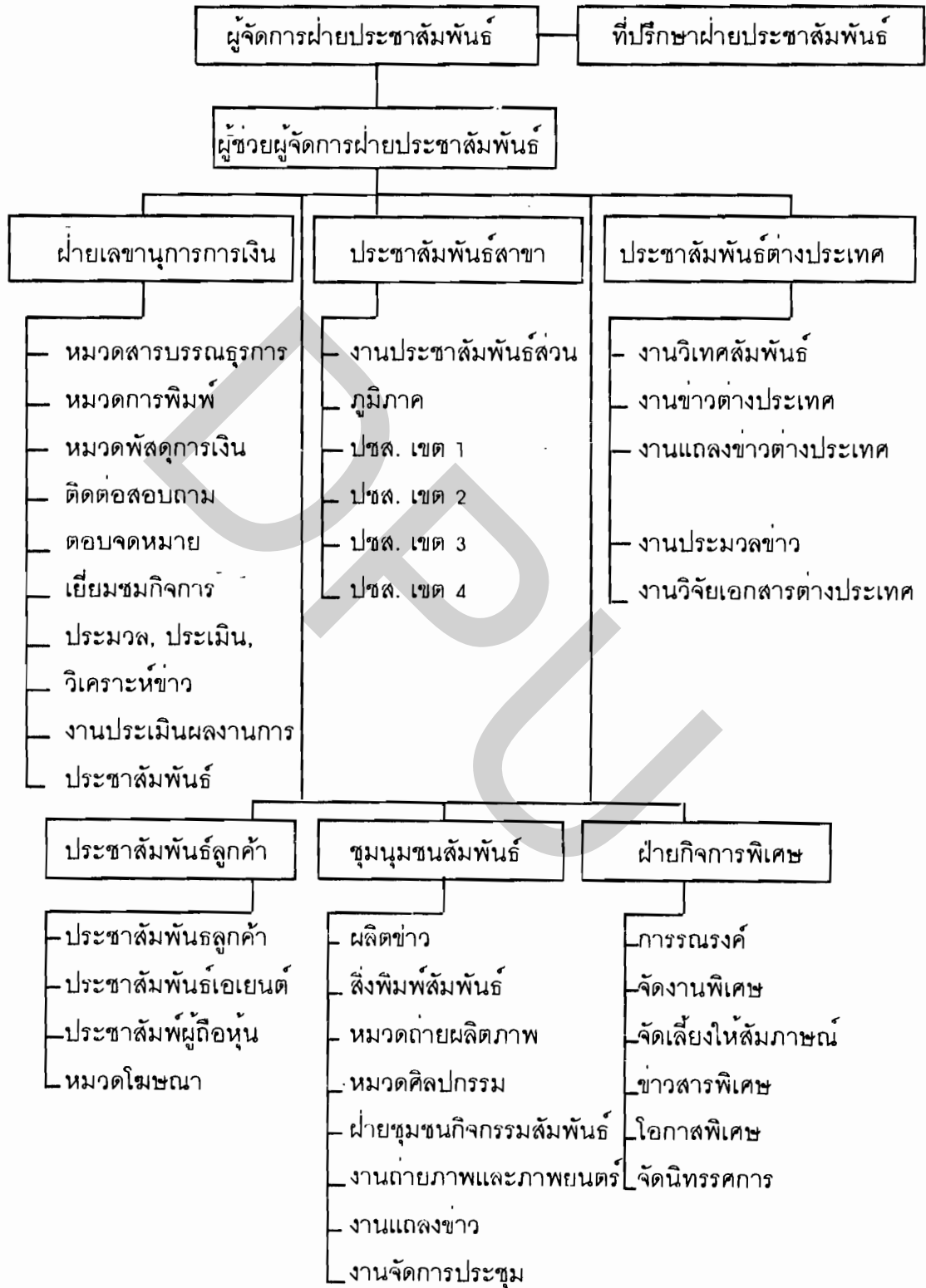

ที่มา : วิจิตร อวาทกุล, 2522 : 210

ภาพที่ 5 การจัดหน่วยงานประชาสัมพันธ์ขนาดกลาง

ภาพที่ ๘ การจัดหน่วยงานประชาสัมพันธ์ขนาดใหญ่

ในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ที่จะให้ผลนั้น จะต้องจัดตั้งหน่วยงาน เตรียมอุปกรณ์งบประมาณ และให้ความสนับสนุนการดำเนินงานด้วย จึงจะได้ผล เพราะเพียงแต่ตั้งบุคคลขึ้นมาเพียงคนเดียว แต่ไม่มีหน่วยงานสนับสนุน ไม่มีเครื่องมือเครื่องมือง่ายๆ ไม่เกิดประโยชน์และไม่มีผลงานประชาสัมพันธ์ และถ้าบุคคลนั้นไม่มีความรู้ความสามารถในการประชาสัมพันธ์ด้วย ก็จะเป็นการสิ้นเปลืองเงินโดยเปล่าประโยชน์ การจัดหน่วยงานการประชาสัมพันธ์นี้เป็นเพียงตัวอย่างเพื่อเสนอเป็นความคิดเพื่อจัดตั้ง หรือเริ่มงานด้านการประชาสัมพันธ์เท่านั้น หน่วยงานใดต้องการจะเพิ่มเติมหรือตัดทอนอย่างไร ย่อมอยู่ในดุลพินิจที่จะกระทำได้ (วิจิตร อวาทะกุล, 2522 : 214)

รูปแบบการจัดองค์การหน่วยงานประชาสัมพันธ์

เนื่องจากโครงสร้างขององค์การมีลักษณะเป็นเสมือนกรอบงานสำหรับปฏิบัติงานในความรับผิดชอบในการบริหารงาน เป็นเครื่องมือในการมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบช่วยประสานงานของกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนเป็นเครื่องช่วยกระตุ้นเตือนให้สมาชิกขององค์การทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้บริหารก็สามารถปฏิบัติงานได้ดี เพราะผู้บริหารมีภาพสรุปโครงสร้างขององค์การในการปฏิบัติงาน ดังนั้น เรื่องโครงสร้างขององค์การจึงเป็นเรื่องสำคัญและควรมีอยู่ ให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนได้รับทราบในการจัดทำโครงสร้างขององค์การเป็นเรื่องยากเรื่องหนึ่งของผู้บริหารองค์การ หากการจัดโครงสร้างไม่ดีและไม่สามารถปฏิบัติได้ก็มีผลกระทบกระเทือนต่อองค์การได้เช่นกัน

กิติมา ปรีดีคิลก (2529 : 35) ได้อธิบายถึงกระบวนการจัดโครงสร้างขององค์การว่าการจัดโครงสร้างขององค์การควรมีกระบวนการดังนี้

1. แบ่งงานออกเป็นหน่วยงานย่อยตามลักษณะขององค์การ
2. จัดระบบในหน่วยงานโดยให้มีการแบ่งงานกันทำให้ความเหมาะสมในแต่ละหน่วยงาน
3. การมอบอำนาจหน้าที่แก่ผู้ปฏิบัติงาน ต้องคำนึงถึงความสามารถและความเหมาะสมเพื่อให้เกิดความร่วมมือ ประสานงานซึ่งกันและกัน
4. องค์การที่มีแนวโน้มจะขยายงาน จำเป็นต้องพิจารณาเกี่ยวกับการมีหน่วยงานที่ปรึกษาซึ่งจะเป็นหน่วยงานที่สำคัญในการปรับปรุงงาน

วิรัช ลภีรัตนกุล (2528: 515-517) ได้อธิบายถึงงานทางด้านการประชาสัมพันธ์ ซึ่งได้จำแนกประเภทของงานดังนี้

1. งานด้านการเขียน

นักประชาสัมพันธ์จะต้องมีความรู้ ความสามารถในการเขียนเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเขียนทางด้านการประชาสัมพันธ์ หรือการเขียนเพื่อการประชาสัมพันธ์ เช่น การเขียนบทความเพื่อการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่หรือนำลงตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสารต่างๆ การเขียนข่าวแจก การเขียนบทความต่างๆ เพื่อนำไปออกอากาศทางวิทยุและไปรษณีย์ รวมทั้งการเขียนการร่างสุนทรพจน์ด้วย

2. งานบรรณาธิการ

นักประชาสัมพันธ์อาจต้องรับหน้าที่ในการผลิตสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ สำหรับบทเผยแพร่แก่ประชาชนทั้งกลุ่มประชาชนภายใน และภายนอกหน่วยงาน เช่น จัดทำวารสาร เพื่อการประชาสัมพันธ์ภายในบริษัท จัดหมายข่าว หนังสือรายงานประจำปี ฉะนั้น นักประชาสัมพันธ์ จะต้องทำหน้าที่ในการบรรณาธิการด้วย เช่น การพิจารณาเรื่องราวต่างๆ ที่จะนำลงตีพิมพ์ในหนังสือ การติดต่อกับโรงพิมพ์ การจัดรูปเล่ม ฯลฯ เป็นต้น

3. งานการกำหนดตำแหน่งหน้าที่

นักประชาสัมพันธ์จะต้องติดต่อกับสื่อมวลชนต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ นิตยสาร หรือวารสารต่างๆ นักประชาสัมพันธ์จะต้องทราบถึงตำแหน่งหน้าที่ต่างๆ ในการส่งข่าว หรือติดต่อกับสื่อมวลชนเหล่านี้ รวมทั้งจะต้องมีความรู้และเข้าใจถึงความต้องการของสื่อมวลชนต่างๆ ว่าเขาต้องการข่าวประเภทไหน ลักษณะเช่นไร เป็นต้น ข่าวส่งไปนั้นควรจะต้องมีความถูกต้องเหมาะสม และมีคุณค่าของความเป็นข่าว สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่นักประชาสัมพันธ์จะต้องทราบเป็นอย่างดี

4. งานด้านการส่งเสริม

นักประชาสัมพันธ์จะต้องจัดงานต่างๆ เป็น เช่น งานเหตุการณ์พิเศษงานนิทรรศการ งานฉลองครบรอบปี งานแสดงพิเศษต่างๆ งานเลี้ยงและแถลงข่าวแก่สื่อมวลชน งานเปิดสำนักงาน หรือบริษัทใหม่ การนำเข้าเยี่ยมชมกิจการ กิจกรรมเหล่านี้ล้วนแต่เป็นที่จำเป็นสำหรับการประชาสัมพันธ์หน่วยงาน และเป็นการส่งเสริมหน่วยงาน สถาบัน ให้เป็นที่รู้จักและเข้าใจแก่ประชาชนยิ่งขึ้น

5. งานด้านการพูด

นักประชาสัมพันธ์จะต้องพร้อมเสมอที่จะพูดแถลงชี้แจงกับประชาชน ซึ่งเป็นการติดต่อสื่อสารแบบซึ่งหน้า รวมทั้งการพูดเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีในสถานที่และโอกาสต่างๆ นอกจากนี้ นักประชาสัมพันธ์ยังมีหน้าที่ในการเตรียมร่างสุนทรพจน์ให้แก่ผู้บริหาร หรือบางครั้งก็ อาจจะต้องเป็นผู้กล่าวเอง นักประชาสัมพันธ์จึงต้องมีคุณสมบัติในด้านนี้ด้วย และจำเป็นต้องฝึกฝนให้สามารถพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อความสำเร็จในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์

6. งานด้านการผลิต

นักประชาสัมพันธ์จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับการผลิตสื่อหรือเครื่องมือใช้ในการประชาสัมพันธ์บางประเภท เช่น โปสเตอร์ และจุลสาร หรือแผ่นพับ แผ่นปลิวต่างๆ เพื่อใช้สำหรับการประชาสัมพันธ์กับกลุ่มประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. งานด้านการวางโครงการ

นักประชาสัมพันธ์จะต้องรู้จักการวางโครงการประชาสัมพันธ์ตามที่ประสงค์ เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายขององค์การ รวมทั้งการให้คำแนะนำในการปฏิบัติโครงการนั้นๆ การ

วางโครงการหรือการจัดโครงการนี้ เป็นงานที่มีความสำคัญซึ่งต้องอาศัยความสุ่มรอบคอบในการตัดสินใจ รวมทั้งการขอคำแนะนำปรึกษาจากฝ่ายบริหารขององค์การด้วย

8. การโฆษณาสถาบัน

นักประชาสัมพันธ์จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับการใช้การโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือการโฆษณาเพื่อมุ่งหวังผลทางด้านการประชาสัมพันธ์ในด้านชื่อเสียง ความศรัทธา และภาพลักษณ์ของหน่วยงาน ฉะนั้น บ่อยครั้งที่นักประชาสัมพันธ์จะต้องทำงานประสาน ร่วมมือ กับฝ่ายโฆษณาสถาบันหรือการโฆษณาเพื่อบริการสาธารณะ ซึ่งปัจจุบันกำลังได้รับความนิยมจาก องค์การสถาบันต่างๆ มากพอสมควร

จากการจำแนกประเภทของงานการประชาสัมพันธ์ดังกล่าว จะทำให้การพิจารณาบุคคลเข้ารับตำแหน่งหน้าที่ของงานทางด้านการประชาสัมพันธ์ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน อีกทั้งจะทำให้การดำเนินงานทางด้านการประชาสัมพันธ์ดำเนินไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว มีความคล่องตัวในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

ประเภทและลักษณะของกิจกรรมด้านการประชาสัมพันธ์

วิจิตร อวาทกุล (2522 : 44-49) ได้อธิบายถึงประเภทของการประชาสัมพันธ์พอสรุปได้ว่า การประชาสัมพันธ์นั้นแบ่งออกเป็น 3 ประเภท โดยได้แบ่งให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์คือ

1. การประชาสัมพันธ์ภายใน

การประชาสัมพันธ์ภายในก็คือการสร้างความเข้าใจอันดีและความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มเป้าหมายภายในสถาบันหรือหน่วยงานนั่นเองจุดประสงค์ที่ต้องมีการดำเนินการประชาสัมพันธ์ภายในก็เพื่อประโยชน์ในการช่วยเหลือหรือส่งเสริมสนับสนุนการบริหารหน่วยงานหรือสถาบัน โดยทั่วไปมักดำเนินการประชาสัมพันธ์เพื่อช่วยในการบริหารงานดังนี้

1.1 เพื่อเรียกร้องความร่วมมือร่วมใจ ความนิยมเลื่อมใส เชื่อถือ ศรัทธาจากผู้ร่วมงาน เจ้าหน้าที่ พนักงาน ประชาชน เพื่อจะได้แก้ไขปรับปรุงการบริหารและบริการแก่ชุมชนให้ถูกต้องตรงกับความต้องการของประชาชน

1.2 เพื่อสร้างและรักษาสัมพันธ์ภาพอันดีการยกย่องนับถือตามลำดับชั้นตำแหน่ง อาวุโส ฯลฯ ระหว่างฝ่ายบริหารกับพนักงาน เจ้าหน้าที่และประชาชน เพื่อส่งเสริมพัฒนาทัศนคติในการทำงานที่ดีและถูกต้องของเจ้าหน้าที่ พนักงาน การรู้จักให้เกิดริ เคารพนับถือยกย่องศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ซึ่งกันและกัน

1.3 เพื่อเพียรพยายามที่จะลดความตึงเครียด ขัดแย้ง ความไม่เข้าใจในบรรยากาศ ของการทำงาน ตลอดจนให้เกิดสัมพันธ์ระหว่างการทำงานกับการพักผ่อนหย่อนใจ บันทึกลง เพื่อให้ การบริหาร บริการและดำเนินงานเป็นไปด้วยความราบรื่น

1.4 เพื่อเป็นการให้ข่าวสารให้ความรู้ความเข้าใจแก่พนักงาน เพื่อเจ้าหน้าที่จะ

ได้มีความรู้ความเข้าใจในนโยบาย วัตถุประสงค์ ระเบียบปฏิบัติ และเรียกร้องให้เกิดกำลังใจ ได้นำใจ สนับสนุนการปฏิบัติตามระเบียบด้วยความร่วมมือ เต็มใจ ลดการบังคับ เกรงครัดต่อกฎ ระเบียบ เพื่อช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ในเรื่องความเป็นมาและเรื่องราวต่างๆ ของหน่วยงาน ทั้งที่เป็นส่วน ของตนเองและส่วนงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

1.5 เพื่อพัฒนาและรักษาคุณภาพระดับการติดต่อสื่อสารภายในองค์การให้ทั่ว ถึงอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการให้ได้มาซึ่งข่าวสาร เหตุผลและคำอธิบาย การแสดงต่อความ คิดเห็น ปฏิกริยา ปัญหา และความรู้สึกในด้านต่างๆ ทั้งภายใน และภายนอกหน่วยงาน

1.6 เพื่อเป็นการผดุงรักษาไว้ซึ่งมาตรฐาน คุณภาพ ผลผลิต ปริมาณ คุณภาพที่ดี ความประพฤติ จรรยาบรรณที่ดีต่อประชาชน เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาจัดรูปงานในการบริหาร ให้กำลังคน เครื่องจักร วัสดุ การเงินอย่างยุติธรรม เป็นการสร้างและบำรุงขวัญของการทำงาน ทำให้ เกิดความราบรื่นในการบริหารงาน

1.7 เพื่อพัฒนาให้เกิดความสำนึกว่าองค์กรนั้นเป็นศูนย์รวมของทุกคน และ ทุกคนต้องเป็นตัวแทนที่ดีขององค์การในการประพฤติ ปฏิบัติ บริการต่อชุมชน ตลอดจนความรู้สึก ว่ามีส่วนร่วมในการบริหาร ดำเนินการของหน่วยงาน ส่งเสริมให้ทุกคนได้มีโอกาสแสดงหรือ เสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการสร้างสรรค์ เพื่อปรับปรุงวิธีปฏิบัติงานและการดำเนินงาน ตลอดจนคอยสังเกตให้ทราบถึงความต้องการของประชาชน พนักงาน เจ้าหน้าที่และพยายามที่จะ สนองความต้องการนั้นอย่างเป็นธรรมและรวดเร็ว

1.8 เพื่อเป็นการสร้างเสริมช่วยเหลือ แนะนำแก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงาน ของหน่วยงาน ในกรณีที่หน่วยงานยังมีข้อบกพร่องในเชิงบริหาร บางจุดบางตอนเกี่ยวกับการ ประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ กฎหมาย ศีลธรรม วัฒนธรรม มารยาทอันดีงาม ของสังคม หรือกระแสประชาตติของกลุ่มชน ทั้งนี้เพื่อป้องกันปัญหาความสัมพันธ์เกี่ยวกับความรู้สึก นึกคิด ทัศนคติ และประชาตติของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคอยสดับรับฟังกระแสประชาตติ คำ แนะนำ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับปรุงและปฏิบัติต่อไป

1.9 เพื่อแสวงหาช่องทาง เปิดหรือหาโอกาสให้เจ้าหน้าที่ ประชาชนได้เสนอ แนะนำแสดงความคิดเห็น หรือสะท้อนการประพฤติปฏิบัติของหน่วยงาน ให้ฝ่ายบริหารทราบเพื่อปรับ ปรุงแก้ไขกิจการบริการ การดำเนินงานของหน่วยงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.10 เพื่อการติดตามและประเมินการบริหารงานในแง่ของทัศนคติ ความรู้สึก นึกคิดและประชาตติของผู้ทำงานและประชาชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อทราบถึงอุปสรรคและแนวทางแก้ไข เพื่อใช้และประสานประโยชน์จากแนวความคิด ทัศนคติ พฤติกรรม ความขัดแย้ง ความราบรื่น ของ บุคคลอันจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน

1.11 เพื่อพัฒนาการระมัดระวังภัยอันตรายต่างๆ อันเกิดจากกระแสประชาตติที่ จะคุกคามหน่วยงานและเสถียรภาพของหน่วยงานอันเกิดความขัดแย้ง ความไม่พึงพอใจ ความไม่ยุติ

ธรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้น แต่ฝ่ายบริหารอาจมองไม่เห็นหรือไม่เกิดความรู้สึก

1.12 เพื่อให้สามารถมองหาทางเลือกในการดำเนินการ โดยการศึกษาและสำรวจ ประชามติแนวความคิดใหม่ๆ เพื่อนำหน่วยงานให้รู้คนหน้าได้ดีกว่าผู้อื่น โดยที่ผู้อื่นมองไม่เห็นหรือ เห็นช้ากว่า

จะเห็นว่าการประชาสัมพันธ์ภายในนั้น มีประโยชน์อย่างมากต่อผู้บริหาร ดังได้ กล่าวมาแล้วนี้ การดำเนินงานทางด้านการประชาสัมพันธ์นั้น จะต้องกระทำต่อเนื่องและจะต้อง กระทำให้ครบวงจร กล่าวคือ ฝ่ายบริหารกำหนดนโยบาย เจ้าหน้าที่นำนโยบายมาวางแผนการประชาสัมพันธ์และปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ โดยการผลิตรายการเผยแพร่และโฆษณาเพื่อส่งไปยังกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นกลุ่มข้าราชการ ลูกจ้าง คณาจารย์ และนักศึกษา เป็นต้น ต่อจากนั้นติดตามดูทำที่ว่ากลุ่ม เป้าหมายมีปฏิกิริยาอย่างไร โดยการสำรวจประเมินผลแล้วรายงานให้ผู้บริหารทราบ

2. การประชาสัมพันธ์ภายนอก

การประชาสัมพันธ์ภายนอกเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีและความสัมพันธ์อันดี กับกลุ่มเป้าหมายนอกสถาบัน หรือหน่วยงานอันได้แก่ประชาชนทั่วไป หรือส่วนราชการหรือหน่วยงาน อื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น การดำเนินการประชาสัมพันธ์ภายนอกเพื่อวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

2.1 เพื่ออธิบาย ชี้แจง ให้กลุ่มเป้าหมายได้ทราบเรื่องราวความเป็นจริง

2.2 เพื่อเป็นการบอกกล่าวเพื่อเป็นการแถลงข่าวเล่าเรื่องราวความเป็นไปให้กลุ่มเป้าหมาย

ทราบ

2.3 เพื่อเผยแพร่ แจ้งความ ประกาศ

2.4 เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง

2.5 เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องที่ประชาชนยังเคลือบแคลงสงสัย ซึ่งยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ฯลฯ เพื่อเป็นการสื่อสารสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

2.6 เพื่อเป็นการให้การศึกษาเพื่อประชาชนจะได้เกิดความเฉลียวฉลาดเป็นการยกระดับ ความรู้ความเข้าใจให้สูงขึ้น

2.7 เพื่อการชักจูงใจ เคลี้ยกล่อม เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของกรม

2.8 เพื่อให้หน่วยงานได้บริการ ตระหนักในภาระหน้าที่และความถูกต้องบริการแก่สังคม ได้ถูกต้อง เหมาะสมตามความมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ของหน่วยงานตามความต้องการของสังคม และประชาชน ตลอดจนอยู่ในจริยธรรม คุณธรรม กฎหมาย ประเพณี ฯลฯ เป็นต้น

2.9 เพื่อให้เกิดความเชื่อถือไว้วางใจ เพื่อขจัดความเคลือบแคลงสงสัย ไม่รู้เพื่อให้เกิด ความราบรื่นของการดำเนินงานของกรม

2.10 เพื่อให้ประชาชนเกิดความเลื่อมใสศรัทธาในสถาบัน ในเรื่องจริยธรรม ศีลธรรม ความถูกต้อง ไม่หลอกลวง ไม่ฉวยโอกาส ฯลฯ สำหรับการดำเนินการประชาสัมพันธ์ตาม วัตถุประสงค์ทั่วไปอาจเผยแพร่ในเรื่องของนโยบาย วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินงาน ความประพฤติกปฏิบัติ

ของหน่วยงานและผลงานและบริการต่าง ๆ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ การปฏิบัติ ตลอดจนความเคลื่อนไหวของหน่วยงาน

กระบวนการดำเนินการประชาสัมพันธ์ภายนอกนี้ กลุ่มเป้าหมายเป็นบุคคลภายนอกหน่วยงาน คือ กลุ่มประชาชนทั่วไปนั่นเอง ดังนั้นการใช้สื่อในการประชาสัมพันธ์บางอย่างจึงอาจมีความแตกต่างกับการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ภายใน เช่น อาจจะต้องใช้สื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ เป็นต้น การจะใช้สื่ออะไรขึ้นอยู่กับกลุ่มเป้าหมายและกิจกรรมที่จะเผยแพร่และโฆษณา บางครั้งอาจใช้สิ่งพิมพ์หรือป้ายประกาศก็ได้ แล้วแต่ความเหมาะสมของการเผยแพร่เพื่อให้ข่าวสารถึงกลุ่มเป้าหมาย

3. การประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจ

การประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจนี้ จัดขึ้นเพื่อให้เหมาะสมตรงตามลักษณะของวัตถุประสงค์เฉพาะกิจ เช่น ในกรณีที่มีการชุมนุมประท้วง หรือในกรณีที่มียานเฉพาะกิจขึ้น ก็จำเป็นต้องตั้งหน่วยงานประชาสัมพันธ์ ในสถาบันการศึกษาก็อาจมีหน่วยงานหรือกิจกรรมประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจขึ้นได้ เช่น ในกรณีที่มียานพระราชทานปริญญา เป็นต้น การประชาสัมพันธ์ก็มีส่วนช่วยในการติดต่อประสานงานให้กับกลุ่มเป้าหมายได้

วิจิตร อวาทกุล (2522 : 45 - 46) ได้อธิบายถึงจุดมุ่งหมายของการประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจ ไว้ดังนี้

เพื่อให้เหมาะสมตรงตามลักษณะวัตถุประสงค์หรือชนิดของงาน เช่น งานการประชาสัมพันธ์ของสถาบันการศึกษา สมาคม ธุรกิจการค้า หน่วยปฏิบัติงานเข้าถึงประชาชน การซ่อมรถของทหาร การสังคมสงเคราะห์ ฯลฯ ย่อมจะมีวัตถุประสงค์เฉพาะงาน หรือหน่วยงาน เพื่อการสร้างเสริม แก่ใจและป้องกัน เน้นหนักแตกต่างกันออกไปอีก ทั้งนี้เพื่อความเข้าใจในเรื่องสิทธิหน้าที่แก่ประชาชนเพื่อแนะนำให้ประชาชนประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณีของแต่ละหน่วยงานออกไป วัตถุประสงค์ในการประชาสัมพันธ์เฉพาะหน่วยงานโดยทั่วไปมักจะมีดังนี้

3.1 เพื่อเป็นการก่อหรือสร้างความสัมพันธ์ เป็นการดำเนินการเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ไมตรี และแสวงหาความร่วมมือร่วมใจ ระหว่างหน่วยงานกับประชาชน เพราะเราต้องการและสร้างความร่วมมือร่วมใจละความรักใคร่สามัคคีสมานฉันท์ระหว่างสถาบันกับทุกคนที่เกี่ยวข้องทั้งบุคคลภายนอกและภายใน ก่อนเริ่มดำเนินการของงานเฉพาะกิจ

3.2 เพื่อเปิดเผยถึงคุณความดี ประโยชน์ของหน่วยงาน คู่้นเคย ขาบซึ่งถึงความซื่อสัตย์สุจริต คุณความดีเพื่อเรียกร้องความเลื่อมใสศรัทธา สนับสนุนความร่วมมือในการดำเนินงานของหน่วยงานอย่างต่อเนื่องกันไป

ระเบียบกฎหมายและข้อบังคับที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์

วิรัช ลภีรัตนกุล (2524 : 528 - 530) ได้อธิบายถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานประชาสัมพันธ์ว่า นักประชาสัมพันธ์หรือผู้ที่ทำหน้าที่ด้านการประชาสัมพันธ์ควรจะต้องทราบถึงกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการประชาสัมพันธ์ด้วย เช่น พระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ.2485 ซึ่งใช้อยู่ในปัจจุบัน (พ.ศ.2530) หรือคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42 ซึ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ.2519 ซึ่งก็มีผลบังคับใช้จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ.2530)

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ.2585 ที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

1. การให้คำจำกัดความ หรือการตีความหมาย (มาตรา 4)

1.1 สิ่งพิมพ์ หมายความว่า สมุด แผ่นกระดาษ หรือวัตถุใด ๆ ที่พิมพ์ขึ้นรวมทั้งบทเพลง แผ่นผัง แผนภาพ ภาพวาด ภาพระบายสี ในประกาศแผ่นเสียง หรือสิ่งอื่นใดอันมีลักษณะเช่นเดียวกัน

1.2 หนังสือพิมพ์ หมายความว่า สิ่งพิมพ์ซึ่งมีชื่อ จำหน่ายเช่นเดียวกันและ ออกหรือเจตนาจะออกตามลำดับเรื่อยไปมีกำหนดระยะเวลาหรือไม่ก็ตามมีข้อความต่อเนื่องกันหรือไม่ก็ตาม

1.3 ผู้พิมพ์ หมายความว่า บุคคลซึ่งจัดการและรับผิดชอบในการพิมพ์ จัดให้สิ่งพิมพ์นั้นแพร่หลายด้วยประการใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นการขาย เสนอขาย จำย แจก หรือเสนอจ่ายแจก และไม่ว่าการนั้นจะเป็นการให้เปล่าหรือไม่

1.4 บรรณาธิการ หมายความว่า บุคคลซึ่งรับผิดชอบในการจัดทำ ตรวจ แก้ คัดเลือก หรือควบคุมบทประพันธ์ หรือสิ่งอื่นในหนังสือพิมพ์

1.5 เจ้าของหนังสือพิมพ์ หมายความว่า บุคคลซึ่งเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หนังสือพิมพ์

2. การออกหนังสือพิมพ์จะต้อง

2.1 มีผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ และเจ้าของ (มาตรา 23)

2.2 คุณสมบัติของผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของ (มาตรา 24)

2.2.1 เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ (มาตรา 15)

2.2.2 มีถิ่นที่อยู่ประจำในราชอาณาจักร (มาตรา 15)

2.2.3 ไม่เป็นผู้มีสิทธิอยู่แล้วขอมหาศาลสิทธิเป็นผู้พิมพ์และผู้โฆษณา ในระหว่าง ที่

2.2.3.1 ถูกจำคุกตามคำพิพากษาของศาลในคดีซึ่งมิใช่ความผิดฐานลหุโทษ หรือความผิดฐานประมาท

2.2.3.2 ถูกงดการเป็นผู้พิมพ์ หรือผู้โฆษณา หรือเป็นผู้พิมพ์ที่ถูกงดใช้เครื่องพิมพ์ซึ่งตนใช้พิมพ์ตามมาตรา 21 หรือถูกพักหรือถอน

ใบอนุญาตหรือถูกคว่ำการเป็นบรรณาธิการ ผู้โฆษณา หรือ
เจ้าของหนังสือพิมพ์ ตามมาตรา 36 หรือ

2.2.3.3 ไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ หรือจิตฟั่นเฟือน
ไม่สมประกอบ

2.3 แจกความแก่เจ้าพนักงานการพิมพ์ โดยใช้แบบพิมพ์ของเจ้าของพนักงาน
การพิมพ์

2.4 ข้อห้าม การพิมพ์หรือการโฆษณาที่ถือว่าผิด คือ การโฆษณาซึ่งเจ้าพนักงาน
การพิมพ์เห็นว่า อาจจะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน (มาตรา 9.12 และ
36)

3. บทกำหนดโทษ ในกรณีที่หนังสือพิมพ์กระทำผิดในการโฆษณาหรือการพิมพ์เจ้า
พนักงานการพิมพ์อาจดำเนินการต่อไปนี้

3.1 ตักเตือนเป็นหนังสือ

3.2 สั่งเป็นหนังสือให้งดการเป็นผู้พิมพ์ หรือโฆษณา

3.3 ห้ามการขายหรือแจกสิ่งพิมพ์นั้น ทั้งจะให้ยึดสิ่งพิมพ์และแม่พิมพ์นั้น

ด้วยก็ได้

อนึ่ง ในคราวที่มีเหตุฉุกเฉินในราชอาณาจักร หรือมีเหตุคับขันระหว่างประเทศ หรือมี
การสงคราม จะส่งเป็นหนังสือแก่บุคคลใดให้เสนอเรื่องหรือข้อความที่จะโฆษณาในหนังสือพิมพ์
ต่อไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจช่วยก่อน หรือสั่งให้พักใช้ หรือถอนใบอนุญาต หรือสั่งงดการเป็นผู้โฆษณา
บรรณาธิการและเจ้าหน้าที่ของหนังสือ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้นั้นทันที โดยมีกำหนด
เวลาหรือไม่ก็ได้ และอาจจะสั่งเปลี่ยนแปลงคำสั่งนั้นภายหลังก็ได้

ผลงานวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยทางการประชาสัมพันธ์ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ได้มีผู้วิจัยที่เกี่ยวข้อง
กับการประชาสัมพันธ์ มีดังนี้

เตรียม ดันดิเวชกุล, พ.ต.อ. (พิเศษ) (2532 : ก) ได้ศึกษาแนวโน้มงานประชาสัมพันธ์
ของกรมตำรวจภายในช่วงปี พ.ศ.2532 - 2542 ผลการวิจัยพบว่า

1. แนวโน้มบทบาทงานประชาสัมพันธ์ของกรมตำรวจ จะเป็นในทิศทางดีขึ้นอยู่ใน
นโยบายกรมตำรวจ แต่เป็นแนวโน้มที่ไม่พึงประสงค์

2. แนวโน้มโครงสร้างงานประชาสัมพันธ์ของกรมตำรวจ จะมีการจัดตั้งหน่วย
งานประชาสัมพันธ์ที่ขึ้นตรงต่อกรมตำรวจ โดยมีรองอธิบดีหรือผู้ช่วยอธิบดีเป็นผู้ติดตามดูแล
งานอย่างใกล้ชิดและมีการกำหนดตำแหน่งสารวัตรประชาสัมพันธ์ ชุมนุมสัมพันธ์ มวลชนสัมพันธ์
หรือชื่อเรียกอื่นที่รับผิดชอบงานทั้ง 3 ลักษณะนี้ ประจำอยู่ทุกหน่วยงานและทุกสถานีตำรวจ

3. ข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์กรมตำรวจคือ ควรเปลี่ยนคำว่า

“ประชาสัมพันธ์” เป็น “สารนิเทศ” “ประชานิเทศ” หรือคำอื่นใดเพื่อลดการต่อต้านด้านการปฏิบัติงาน ประชาสัมพันธ์ที่ไม่ได้ผล และมีข้อเสนอแนะว่าควรพิจารณาคุณสมบัติของผู้ทำหน้าที่งานประชาสัมพันธ์ให้สอดคล้องกับงานมากขึ้น

4. บทบาทงานประชาสัมพันธ์ของกรมตำรวจตามอุดมการณ์นั้นควรเป็นบทบาทสำคัญในฐานะเป็นหัวใจของการบริหารงาน และสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบในหน้าที่ตำรวจ

5. บทบาทงานประชาสัมพันธ์ของกรมตำรวจในปัจจุบันเป็นบทบาทในการแถลงข่าวต่อสื่อมวลชนและยังคลุมเครือไม่ชัดเจน

6. สภาพงานประชาสัมพันธ์ของกรมตำรวจในปัจจุบันเจ้าหน้าที่ตำรวจบางคนไม่มีเวลาให้กับงานประชาสัมพันธ์เท่าที่ควร ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์น้อยกว่างานด้านอื่น ๆ

7. ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่างานชุมชนสัมพันธ์และงานมวลชนสัมพันธ์เป็นส่วนหนึ่งของงานประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นงานที่มีบทบาทสำคัญและส่งผลกระทบต่อการบริหารงานตำรวจ

ผลการศึกษาวิจัยนี้เห็นว่าแนวโน้มงานประชาสัมพันธ์ของกรมตำรวจจะมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ถูกต้องตรงตามหลักวิชาการประชาสัมพันธ์มากยิ่งขึ้น.

ดวงใจ เครือณรงค์ (2534 : ก) ได้ทำการศึกษาวิจัยรูปแบบการสื่อสารที่ครูอาสาสมัคร การศึกษานอกโรงเรียนใช้ในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่อำเภอฉวาง จังหวัด นครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า

รูปแบบการสื่อสารที่ครูอาสาสมัครฯ ใช้แจ้งข่าวสารในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะคือ ในการแจ้งข่าวสารกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนไปสู่ชาวบ้าน ครูอาสาสมัครฯ จะใช้การสื่อสารแบบ 2 ขั้นตอน (Two-Step Flow) คือครูอาสาสมัครฯ ใช้การถ่ายทอดข่าวสารผ่านผู้นำชาวบ้านไปสู่ชาวบ้านในหมู่บ้าน และอีกลักษณะคือการชักชวนให้ชาวบ้านเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ครูอาสาสมัครฯ จะใช้การสื่อสารแบบเผชิญหน้า (FACE TO FACE COMMUNICATION) คือการพบปะชาวบ้านตามบ้านและการนัดประชุมตามหมู่บ้าน โดยมีทิศทางการสื่อสารแบบ 2 ทิศทางคือมีการรับฟังความคิดเห็นของชาวบ้านด้วย

สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนนั้น ครูอาสาสมัครฯ จะใช้หลายสื่อผสมกัน ส่วนใหญ่จะใช้สื่อบุคคลคือครูอาสาสมัคร แจ้งข่าวสารไปสู่ชาวบ้านด้วยตนเองหรือครูอาสาสมัครฯ แจ้งผู้นำชาวบ้านไปถ่ายทอดไปสู่ชาวบ้าน รองลงมาคือการใช้หอกระจายข่าวและป้ายประกาศ โดยสื่อที่ครูอาสาสมัครฯ มีความคิดเห็นว่าเป็นสื่อที่ใช้ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนไปสู่ชาวบ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดคือการแจ้งข่าวสารด้วยตนเอง

ชาวบ้านกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครฯ ว่า การแจ้งข่าวสารประชาสัมพันธ์กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ชอบมากที่สุดคือ ครูอาสาสมัครฯ แจ้งข่าวสารด้วยตนเองตามบ้าน ส่วนวิธีการที่ไม่ชอบมากที่สุดคือการแจ้งข่าวสารทางไปสเตอร์และ

ป้ายประกาศ และวิธีการแจ้งข่าวสารที่ต้องการมากที่สุดคือการแจ้งข่าวสารทางหอกระจายข่าว และ
 ครูอาสาสมัครฯ แจ้งข่าวสารด้วยตนเอง

กลุ่มชาวบ้านตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อลักษณะของครูอาสาสมัครฯ ที่ปฏิบัติงานใน
 หมู่บ้านว่าส่วนใหญ่เป็นผู้มีบุคลิกภาพเป็นกันเอง กระตือรือร้นและมีมนุษยสัมพันธ์ดี โดยมีความ
 คิดเห็นว่าการครูอาสาสมัครฯ ที่มีคุณลักษณะที่เป็นกันเอง มีมนุษยสัมพันธ์ดีมากที่สุด

การที่มีครูอาสาสมัครฯ ปฏิบัติงานในพื้นที่นั้น ชาวบ้านมีความคิดเห็นว่าเป็นประโยชน์
 ในการให้ความรู้ข่าวสารแก่ชาวบ้านในการพัฒนาตนเองและการดำรงชีวิตในสังคม และชาวบ้าน
 ได้เสนอให้ครูอาสาสมัครฯ เยี่ยมเยือนพบปะชาวบ้านให้มากขึ้น

ธีรารักษ์ โทธิสุวรรณ (2531 : ก) ได้ศึกษากระบวนการกำหนดนโยบายและแผน
 การประชาสัมพันธ์ เพื่อการพัฒนาในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า การกำหนดนโยบายและการวางแผนการประชาสัมพันธ์เพื่อ
 การพัฒนาได้มีการดำเนินการมาตั้งแต่เริ่มจัดตั้งกรมประชาสัมพันธ์แต่ยังไม่ชัดเจน จนกระทั่งการแต่งตั้ง
 คณะกรรมการประชาสัมพันธ์แห่งชาติจึงได้มีการวางแผนนโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์
 แห่งชาติขึ้นเป็นครั้งแรกและนำไปสู่การบรรจุแผนการประชาสัมพันธ์เพื่อพัฒนาลงในแผนพัฒนา
 เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 สอดคล้องตามหลักการและแนวทางการกำหนดนโยบายและ
 แผนที่นิยมกันอย่างแพร่หลายในต่างประเทศอย่างดี กล่าวคือ

1. กระบวนการกำหนดแนวนโยบายและการจัดทำแผนประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนา
 นั้นสอดคล้องและตั้งอยู่บนพื้นฐาน กรอบทฤษฎี แบบจำลอง และแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ
 ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันแพร่หลาย

2. การกำหนดนโยบายการจัดทำแผนการประชาสัมพันธ์ในระดับต่างๆ ตั้งแต่ระดับชาติ
 ระดับกระทรวง ทบวง กรม และระดับโครงการ มีความสัมพันธ์และประสานสอดคล้องซึ่งกันและ
 กันตามโครงสร้างการวางแผนการประชาสัมพันธ์โดยทั่วไป และดำเนินไปอย่างมีระเบียบต่อเนื่อง
 เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

3. การจัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนา มีความ
 สัมพันธ์และสอดคล้องกับแนวนโยบายประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนา ตลอดจนแผนพัฒนาเศรษฐกิจ
 และสังคมแห่งชาติ นอกจากนี้ การวางแผนประชาสัมพันธ์เพื่อพัฒนายังสัมพันธ์กับปัจจัยสภาพ
 แวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม

4. กระบวนการกำหนดนโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาในประเทศ
 นับเป็นนิมิตหมายที่ดีที่มีการวางแผนอย่างเป็นระบบและมีความสอดคล้องต่อเนื่องกันทั้งแผนชาติ
 แผนโครงการ รวมทั้งมีการประสานงานกันเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม ก็ยังจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไข
 เพื่อให้สมบูรณ์ต่อไปในด้านการผลิตบุคลากรด้านการวางแผนประชาสัมพันธ์การพัฒนาความรู้แนวคิด
 ทฤษฎี รูปแบบอย่างเหมาะสมเพื่อใช้ในประเทศ การประสานงานทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งนัก

วิชาการและนักวิชาชีพ อันจะก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ นอกจากนี้ สมควรมีการวางแผนทั้งระยะสั้นและแผนระยะยาว และสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง คือ การสนับสนุนอย่างจริงจังจากรัฐบาล ซึ่งส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในที่สุด

พจนา ชูปกแก้ว (2534: ก) ได้ศึกษารูปแบบพฤติกรรมของชาวพทยาในการใช้และพึงพอใจสื่อประชาสัมพันธ์ของท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า

1. ชาวพทยาในกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นหญิงมากกว่าชายเพียงเล็กน้อย (50.63 : 49.37) มีอายุเฉลี่ย 26-27 ปี การศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมัธยมศึกษาหรือสูงกว่า รายได้เฉลี่ยของชาวพทยาส่วนใหญ่ไม่ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยในเมืองพทยา 1-3 ปี เป็นส่วนใหญ่เนื่องจากการย้ายถิ่นเข้ามาประกอบอาชีพในเมืองพทยา
2. ชาวพทยาในกลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐมีผลการรับสื่อต่าง ๆ ดังนี้ วิทยุท้องถิ่นร้อยละ 95 หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นร้อยละ 71.25 โทรทัศน์ทางสายร้อยละ 62.50 และสื่อเฉพาะกิจ 26.25 ตามลำดับ
3. ชาวพทยาในกลุ่มผู้ประกอบการมีผลการเปิดรับสื่อต่าง ๆ ดังนี้ วิทยุท้องถิ่นร้อยละ 82.50, โทรทัศน์ทางท้องถิ่นร้อยละ 61.25 สื่อเฉพาะกิจร้อยละ 60 และหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นร้อยละ 58.75
4. ชาวพทยาในกลุ่มพนักงานบริการมีผลการเปิดรับสื่อต่าง ๆ ดังนี้ วิทยุท้องถิ่นร้อยละ 98.75 หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นร้อยละ 72.50 สื่อเฉพาะกิจร้อยละ 52.50 และโทรทัศน์ทางสายร้อยละ 50
5. ชาวพทยาในกลุ่มหญิงอาชีพพิเศษมีผลการเปิดรับสื่อต่าง ๆ ดังนี้ วิทยุท้องถิ่นร้อยละ 67.50 โทรทัศน์ทางสายร้อยละ 22.50 หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นร้อยละ 20 และสื่อเฉพาะกิจร้อยละ 8.75
6. ชาวพทยาในกลุ่มกรรมกรมีผลการรับสื่อต่าง ๆ ดังนี้ วิทยุท้องถิ่นร้อยละ 60 โทรทัศน์ทางสายร้อยละ 15 สื่อเฉพาะกิจร้อยละ 12.50 และหนังสือพิมพ์ร้อยละ 10
7. กลุ่มนักเรียนมีผลการเปิดรับสื่อสารต่าง ๆ ดังนี้ วิทยุท้องถิ่นร้อยละ 93.75 หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นร้อยละ 63.75 สื่อเฉพาะกิจร้อยละ 55 และสื่อโทรทัศน์ทางสายร้อยละ 41.25
8. ชาวพทยาทั้ง 6 กลุ่มมีผลรวมการเปิดรับสื่อทั้ง 4 ประเภท ได้แก่ วิทยุท้องถิ่น, หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น, โทรทัศน์ทางสาย และสื่อเฉพาะกิจ คิดเป็นร้อยละ 52.14 ของกลุ่มประชากรทั้งหมด ถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง
9. ชาวพทยาที่มีผลการเปิดรับสื่อวิทยุท้องถิ่นคิดเป็นร้อยละ 81.25 ของกลุ่มประชากรทั้งหมด ถือว่าเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมสูงสุดในเมืองพทยา และกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าเป็นสื่อที่ชื่นชอบ และมีความพึงพอใจในสื่อดังกล่าวอย่างมากอีกด้วย
10. กลุ่มพนักงานบริการมีผลรวมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ของท้องถิ่นทั้ง 4 ประเภทคิดเป็นร้อยละ 68.48 ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสูงกว่าชาวพทยาในกลุ่มอื่น ๆ ถือว่าพนักงานบริการมีการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ท้องถิ่นมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ
11. กลุ่มผู้ประกอบการมีผลการเปิดรับสื่อเฉพาะกิจคิดเป็นร้อยละ 60 ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ ถือว่าผู้ประกอบการมีการเปิดรับสื่อเฉพาะกิจมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ

12. กลุ่มกรรมกรมีผลการเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพียงร้อยละ 10 ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งอยู่ในระดับต่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่น ๆ ถือว่ากลุ่มกรรมกรมีการเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นน้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ

13. ชาวพืษากกลุ่มทั้ง 6 กลุ่ม มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อประชาสัมพันธ์ของท้องถิ่นทั้ง 4 ประเภท เท่ากับ 2.1506 ซึ่งถือว่าได้รับประโยชน์จากสื่อประชาสัมพันธ์ของท้องถิ่นในระดับปานกลาง

14. ชาวพืษากทั้ง 6 กลุ่มมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่อประชาสัมพันธ์ของท้องถิ่นทั้ง 4 ประเภท เท่ากับ 2.1224 ซึ่งถือว่ามีความพึงพอใจในสื่อประชาสัมพันธ์ของท้องถิ่นในระดับปานกลาง

อรอุบล ภูบัวเดือน (2533) ได้ศึกษาการวางแผนการประชาสัมพันธ์ และสถานภาพการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานธุรกิจ ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

ธุรกิจทุกประเภทมีการจัดฝ่ายประชาสัมพันธ์เป็นหน่วยงานอิสระขึ้นตรงกับผู้บริหารกิจการ และมีงานประชาสัมพันธ์ต่อเนื่องมาโดยตลอด โดยฝ่ายประชาสัมพันธ์มีส่วนกำหนดคนโยบายทางด้านประชาสัมพันธ์ และช่วยส่งเสริมความสำเร็จของธุรกิจเป็นอย่างมาก ส่วนใหญ่ฝ่ายประชาสัมพันธ์ไม่ได้มีการแบ่งการทำงานเป็นส่วนอย่างเด่นชัดมีการทำงานร่วมกันหมดและเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์สามารถทำงานได้ทุกหน้าที่ ไม่ได้มีหน้าที่เฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง

ในด้านนโยบายและการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ ปรากฏว่ามีวัตถุประสงค์สอดคล้องกันคือ เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีของหน่วยงาน และสนับสนุนงานทางด้านการตลาดโดยนโยบายประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่มีการกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งผู้บริหารกิจการเป็นผู้กำหนด ส่วนปัจจัยที่ควบคุมการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่คือนโยบายและเป้าหมายของหน่วยงานรองลงมาคือความต้องการของตลาดเป้าหมายและการแข่งขัน

การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ 4 ขั้นตอนนั้น ขั้นการแสวงหาข้อมูลส่วนใหญ่ใช้ข้อมูลจากการวางแผนครั้งก่อนที่ใกล้เคียงกันขั้นการวางแผนก็มีบ้างตามโอกาสส่วนใหญ่เป็นแผนระยะสั้นและระยะยาวร่วมกันขั้นการปฏิบัติงานส่วนใหญ่ทำตามแผนจริงทุกครั้งส่วนขั้นการประเมินผลมีการประเมินผลจริงบางครั้งเท่านั้น เพราะขาดแคลนเจ้าหน้าที่ในการประเมินผล และขาดงบประมาณ

ปัญหาและอุปสรรคของงานประชาสัมพันธ์ คือปัญหาขาดแคลนบุคลากรทางด้านประชาสัมพันธ์ ปัญหาผู้บริหารกิจการไม่ให้ความสำคัญและปัญหางบประมาณไม่เพียงพอ ส่วนปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จของงานประชาสัมพันธ์คือผู้บริหารกิจการต้องให้ความสำคัญและเข้าใจในบทบาทของการประชาสัมพันธ์เป็นอย่างดี รองลงมาคือมีงบประมาณเพียงพอและมีการประสานงานด้วยความร่วมมืออันดีจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ชัยงค์ พรหมวงศ์ และคนอื่น ๆ (2518 : 109-111) ได้ทำการสำรวจสถานภาพการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 40 หน่วยงาน โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อการศึกษา พัฒนาการและการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานศึกษา การจัดสรรงบประมาณบุคลากร การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และสิ่งที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ และศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานอันจะนำไปสู่ข้อเสนอแนะวิธีการแก้ปัญหาเพื่อปรับปรุงการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. หน่วยงานส่วนใหญ่ในกรุงเทพมหานครดำเนินการประชาสัมพันธ์เองโดยการตั้งแผนกประชาสัมพันธ์ขึ้น
2. ฝ่ายบริการเป็นผู้กำหนดนโยบายการประชาสัมพันธ์
3. บุคลากร มีจำนวน 4-8 คน
4. จัดสรรงบประมาณ 15-20 % ของงบประมาณทั้งหมดโดยเพิ่มงบประมาณแต่ละปี 11-20 %
5. มีการวางแผนกิจกรรมประชาสัมพันธ์ล่วงหน้า 8 เดือน ถึง 1 ปี โดยถือเป้าหมายประชากรทั้งชายและหญิง ทุกวัย มุ่งทั่วประเทศ
6. สื่อที่นิยมใช้มากที่สุดและให้ผลตอบแทนคุ้มค่าที่สุดคือ สิ่งพิมพ์และเอกสารต่าง ๆ
7. ดำเนินการประชาสัมพันธ์เป็นรายวันและมีการประเมินผลทุก 1-2 เดือน จากผลิตผลและบริการที่เพิ่มขึ้น
8. งานบริการชุมชนที่หน่วยงานต่าง ๆ เห็นว่ากิจกรรมการประชาสัมพันธ์ให้ผลตอบแทนอยู่ในเกณฑ์ดี

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงประสิทธิภาพของการประชาสัมพันธ์ ซึ่งจะกระทำโดย

1. ทุกหน่วยงานควรกำหนดหน้าที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์ให้เด่นชัด และให้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานอย่างคล่องตัว แยกหน่วยงานประชาสัมพันธ์เป็นเอกเทศ
2. บรรจุนักลากรที่มีความรู้และประสบการณ์เพิ่มจำนวนขึ้น
3. การวางแผนประชาสัมพันธ์ควรให้สอดคล้องกับสถานะทางเศรษฐกิจและการเมือง
4. เพิ่มและขยายขอบเขตของงานเพื่อบริการชุมชน
5. ควรศึกษาและเลือกสื่อการประชาสัมพันธ์ให้เหมาะสม

สุชาติ สุโกโษะ (2524 : ก) ได้ทำการศึกษาการจัดการประชาสัมพันธ์ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาโครงการจัดการประชาสัมพันธ์ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อศึกษาการปฏิบัติงาน การประชาสัมพันธ์ของกระทรวงศึกษาธิการและเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยพอสรุปได้ดังนี้ โครงสร้างการจัดการประชาสัมพันธ์ของกระทรวงศึกษาธิการ มีการจัดรายงาน บริหารการประชา

สัมพันธ์ได้รับความรู้จากการศึกษา ตำรา เอกสาร และสอบถามจากผู้รู้มากกว่าศึกษาจากสถาบัน การศึกษา หรือการฝึกอบรม การดำเนินการประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อวิทยุและโทรทัศน์น้อยไป ผู้บริหารระดับกรมเห็นว่ามีปัญหาทางด้านการขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่จะทำหน้าที่ใน ด้านการประชาสัมพันธ์ นอกจากนี้ในด้านวัตถุประสงค์ก็มีปัญหาบ้างแต่ค่อนข้างน้อย

นักศึกษาหลักสูตรเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ฝ่ายอำนวยการ รุ่นที่ 24 (รายงานผลการวิจัย ของนักศึกษา รุ่นที่ 24, 2526 : 46 - 54) ได้ทำการสำรวจปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการประชาสัมพันธ์ในหน่วยงานของรัฐ ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านโครงสร้าง การจัดการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานของรัฐ ร้อยละ 51 พอใช้ได้ นอกจากนั้นเห็นว่าโครงสร้างการจัดการประชาสัมพันธ์ยังใช้ไม่ได้
2. ด้านนโยบาย การกำหนดนโยบายด้านการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานของรัฐ ส่วนใหญ่ไม่ได้กำหนดนโยบายไว้อย่างชัดเจน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์จากแนวทางในการปฏิบัติงานมีผลทำให้การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในหน่วยงานของรัฐขาดประสิทธิภาพ
3. ด้านบุคลากร ส่วนใหญ่มีจำนวนไม่เพียงพอกับงานด้านการประชาสัมพันธ์และผู้ปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์มีคุณสมบัติทางด้านวุฒิไม่ตรงกับลักษณะงานเท่าที่ควร
4. ด้านงบประมาณ หน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐยังมีงบประมาณไม่เพียงพอกับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด หน่วยงานยังไม่เห็นความสำคัญของงานด้านการประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะผู้บริหาร
5. ด้านวัสดุอุปกรณ์ หน่วยงานประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่มีวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอแก่ การปฏิบัติงาน
6. ด้านการได้รับความร่วมมือจากสื่อมวลชน การดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ของ หน่วยงานของรัฐ ยังไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากสื่อมวลชนเท่าที่ควร
7. ด้านภาพพจน์ของหน่วยงาน ผลจากการดำเนินงานทางด้านการประชาสัมพันธ์ของ หน่วยงานของรัฐ มีความเห็นเกี่ยวกับภาพพจน์ของประชาชนดีพอสมควร ร้อยละ 42 นอกจากนั้น เห็นว่าภาพพจน์ของหน่วยงานยังไม่ค่อยดีนัก ร้อยละ 43

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและแก้ไขปัญหาการประชาสัมพันธ์ในหน่วยงานของรัฐมีดังนี้

1. วางหลักการ กำหนดโครงสร้าง การจัดตั้งหน่วยงานประชาสัมพันธ์ให้แน่นอน เพื่อจะได้ช่วยให้การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานต่างๆ ของรัฐเป็นไปอย่างมีระเบียบ และมี ประสิทธิภาพ
2. ให้ส่วนราชการระดับกระทรวงและกรม จัดตั้งหน่วยงานประชาสัมพันธ์กลางให้ เป็นหน่วยประสานงาน เพื่อให้การเผยแพร่ข่าวสารส่วนราชการนั้น ๆ เป็นไปอย่างมีเอกภาพน่าเชื่อถือ และสามารถกระจายไปยังกลุ่มเป้าหมายได้อย่างถูกต้องทั่วถึง

3. ให้ผู้บริหารกำหนดนโยบายด้านการประชาสัมพันธ์ให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานจะได้นำนโยบายนี้ไปประกอบการกำหนดแผนปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ให้มีการติดตามประเมินผลการทำงาน เพื่อนำมาปรับแนวทางไว้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

4. หน่วยงานใดที่มีบุคลากรที่มีคุณสมบัติไม่ตรง ให้จัดส่งบุคลากรเหล่านั้นเข้ารับการฝึกอบรมให้มีความรู้ความสามารถที่จะปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์ และหากมีการรับบุคลากรเข้ามาปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์เพิ่มขึ้น ควรกำหนดคุณสมบัติให้ตรงตามความต้องการด้วย

5. หน่วยงานของรัฐจะต้องมีการจัดสรรงบประมาณของงานด้านการประชาสัมพันธ์ไว้โดยเฉพาะ และเพียงพอที่จะปฏิบัติตามนโยบายและแผนงานที่ได้กำหนดไว้

6. ข่าวสารที่จะเผยแพร่ไปสู่ประชาชนนั้น น่าจะได้มีการปรับปรุงให้นำสนใจทั้งในรูปแบบ และเนื้อหา ตลอดจนความรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ด้วย

จากการตรวจสอบงานวิจัยของบุคลากร และหน่วยต่าง ๆ แล้วไม่ปรากฏว่า มีผู้ใดทำการศึกษาวิจัยเพื่อสร้างรูปแบบการจัดการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าหากมีการศึกษาวิจัยเพื่อสร้างรูปแบบการดำเนินการประชาสัมพันธ์สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายที่กว้างและมีจำนวนมากซึ่งกระจัดกระจายอยู่ทั่วประเทศและกรมการศึกษานอกโรงเรียนเองก็มีหน่วยงานการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดทุกแห่งจะทำให้เป็นประโยชน์ต่อกรมการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อจะได้นำไปเป็นตัวอย่างหรือต้นแบบในการพัฒนางานด้านการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้

เทคนิคเคลฟาย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยแบบเทคนิคเคลฟาย ซึ่งเป็นวิธีการวิจัยที่อาศัยความคิดเห็นและการหยั่งรู้ของผู้เชี่ยวชาญทางการประชาสัมพันธ์ ตั้งแต่ 17 คนขึ้นไป สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ผู้เชี่ยวชาญทางการประชาสัมพันธ์ จำนวน 19 คน เพื่อให้ได้ความคิดเห็นและการหยั่งรู้ของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดดำเนินงานทางด้านประชาสัมพันธ์ได้กว้างขวางยิ่งขึ้น

ประเทือง เพ็ชรรัตน์ (2530 : 38) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยแบบเทคนิคเคลฟายได้ กล่าวโดยสรุปว่า การวิจัยแบบเทคนิคเคลฟายเป็นการวิจัยที่ไม่ต้องการทดสอบสมมติฐาน ซึ่งเป็นกระบวนการหนึ่งของการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นหรือการหยั่งรู้ของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องราวในอนาคตที่กระจัดกระจายกันอยู่ให้สอดคล้องกันอย่างมีระบบ ซึ่งจะนำไปใช้ในการตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

ประยูร ศรีประสาธน์ (2523 : 49-50) ได้อธิบายว่า เทคนิคเคลฟาย เป็นกระบวนการวิจัยที่เป็นระบบสำหรับใช้ในการหาข้อสรุปความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในเรื่องความน่าจะเป็นในอนาคต ดำเนินการโดยการใช้แบบสอบถามแทนการเรียกประชุมเพื่อหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าระหว่าง

ผู้ที่สามารถให้ข้อคิดเห็นและชี้แนะในเรื่องที่ต้องการทั้งนี้เนื่องจากการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาประชุมพิจารณา ปัญหาและหาแนวทางแก้ไขเรื่องใดก็ตาม ปรากฏเสมอว่า ความคิดเห็นที่ได้มีได้มาจากความคิดเห็น ที่แท้จริงของแต่ละคน ผู้เข้าประชุมบางคนมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมประชุมคนอื่น การแสดงความคิดเห็นจึงไม่เป็นอิสระและแสดงออกได้ไม่เต็มที่ บางคนไม่ชอบบรรยากาศของที่ประชุม บางคนมาประชุมเพราะผู้บังคับบัญชาให้มา มิได้เข้าร่วมประชุมด้วยความเต็มใจ การที่จะแสดงความคิดเห็น จึงเป็นไปอย่างเสียมิได้ สถานการณ์เช่นนี้ทำให้การแก้ปัญหาไม่ประสบความสำเร็จโดยสมบูรณ์ จึง ได้คิดค้นหา วิธีการที่จะให้ได้ความคิดเห็นจากผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญอย่างแท้จริง เพื่อให้การตัดสินใจ เป็นไปอย่างถูกต้องที่สุด วิธีการหนึ่งที่คนคิดขึ้นเพื่อสนองวัตถุประสงค์ดังกล่าว คือ เทคนิคเคลฟาย สำหรับการสร้างรูปแบบการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนและนักวิชาการทางด้าน การประชาสัมพันธ์อีกส่วนหนึ่งมาร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนารูปแบบจำลองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้เป็นรูปแบบการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่เหมาะสม

เทคนิคเคลฟายมีความเป็นปรนัยและแม่นยำในการรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มาใช้แก้ปัญหามากกว่าการจัดประชุม การอภิปรายและวิธีการต่าง ๆ ที่บุคคลต้องมาเผชิญหน้ากัน เนื่องจากสามารถป้องกันอิทธิพลที่มีต่อกันในระหว่างผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นได้ ผู้ร่วมแก้ปัญหา ทุกคนแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระและเต็มที่ โดยไม่ต้องคำนึงว่าจะสอดคล้องกับความคิดเห็น ของบุคคลอื่นหรือไม่ ความเชื่อมั่นของเทคนิคเคลฟายจะยิ่งสูงขึ้น หากการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญที่มีความละเอียด รอบคอบ ได้ผู้เชี่ยวชาญที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหานั้นจริง ๆ สำหรับจำนวนผู้เชี่ยวชาญนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของกลุ่มแมคมิลเลน (เกษม, 2522: 27-28 อ้างอิงมาจาก Mc Mill 1971. unpaqe) ได้เสนอผลการวิจัยเกี่ยวกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่จะใช้ในการวิจัยและค่าการเปลี่ยนแปลงของความคลาดเคลื่อนในการประชุมประจำปีของสมาคมวิทยาลัยที่ทำการสอนด้วยหลักสูตรสองปีแห่งแคลิฟอร์เนีย (California Junior College Association) เมื่อปี พ.ศ.2514 ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนผู้เชี่ยวชาญและการลดลงของความคลาดเคลื่อน

จำนวนผู้เชี่ยวชาญ	ความคลาดเคลื่อน	ความคลาดเคลื่อนลดลง
1 - 5	11.20 - 0.70	0.50
5 - 9	0.70 - 0.58	0.12
9 - 13	0.58 - 0.54	0.04
13 - 17	0.54 - 0.50	0.04
17 - 21	0.50 - 0.48	0.02
21 - 25	0.48 - 0.46	0.02
25 - 29	0.46 - 0.44	0.02

ที่มา : แมคมิลแลน (เกษม, 2522 : 27 - 28 อ้างอิง มาจาก Mc Mill 1971.Unpage)

หลักการวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย

1. มีการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมการวิจัยอย่างฉลาดและรอบคอบ ผู้ที่ได้คัดเลือกเข้าร่วมการวิจัยไม่ทราบว่าการวิจัยครั้งนั้นมีใครเข้าร่วมบ้างและมีจำนวนเท่าใด ทั้งนี้เพื่อขจัดอิทธิพลของผู้เชี่ยวชาญบางคนที่จะกระทบต่อการแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระที่สุดของผู้เชี่ยวชาญในที่นี้ ได้แก่ ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจและมีประสบการณ์ในเรื่องที่วิจัยนั้นรวมทั้งผู้ที่สามารถให้ข้อมูลที่ผู้วิจัยต้องการได้ บุคคลเหล่านี้ต้องมีความยินดีและเต็มใจให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามหรือแสดงความคิดเห็นจนกว่าการวิจัยจะสิ้นสุดลง

2. มีเงื่อนไขหรือการกำหนดสถานการณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตอบหรือแสดงความคิดเห็นอย่างตรงประเด็น จึงนิยมใช้แบบสอบถามเพราะสามารถขัดเกลาและตรวจสอบได้ดี ทำให้ผู้ตอบเข้าใจคำถามตรงกัน มีการถามซ้ำหลาย ๆ รอบ เพื่อให้ได้คำตอบหรือความคิดเห็นที่เที่ยงตรง การสอบถามในรอบหลังๆ ตั้งแต่รอบที่สามเป็นต้นไป ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะได้เห็นคำตอบของกลุ่มด้วย เพื่อจะเปลี่ยนแปลงหรือคงความคิดเห็นเดิมของตนไว้

3. นำเอาชีวิตการทางสถิติมาช่วยในการจัดกระทำกับคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เช่น การหาคำตอบที่เป็นตัวของคำตอบทั้งกลุ่ม การลดการกระจายของคำตอบ เป็นต้น

กระบวนการวิจัยแบบเทคนิคเคลฟาย

การวิจัยแบบเทคนิคเคลฟาย มีกระบวนการสำคัญอยู่ที่การใช้ชุดแบบสอบถามซึ่งต้องใช้หลายชุด สอบถามหลายรอบ เพื่อให้ได้ความคิดเห็นที่แท้จริงและเที่ยงตรง โดยทั่ว ๆ ไปแล้วมีการสอบถาม 3 - 4 รอบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของแบบสอบถาม เช่น ถ้าแบบสอบถามฉบับแรกเริ่มต้นด้วยการให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญลงมติ หรือจัดอันดับความสำคัญ เมื่อถึงแบบสอบถามฉบับที่สองหรือสาม อาจพบว่าคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญไม่มีการเปลี่ยนแปลง หรือมีการเปลี่ยนแปลงน้อยมากก็สามารถยุติการวิจัยได้ (Kohlbantau, 1978 : 28 - 30 และ วัน, 2527 : 126)

โดยทั่วไปแล้วแบบสอบถามฉบับแรกประกอบด้วยคำถามแบบปลายเปิดเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้าง ๆ เพื่อรวบรวมมาจัดประเด็นสร้างเป็นคำถามในรอบที่สองต่อไป คำถามในรอบที่สองใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาจัดลำดับความสำคัญ ในรอบที่สามใช้แบบสอบถามชุดเดียวกันกับแบบสอบถามในรอบที่สอง แต่มีการแสดงคำมีชยฐาน และคำอินเตอร์ควอทล์ เรนจ์ ของคำตอบในรอบที่สอง ให้ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาประกอบการแสดงความคิดเห็นของตนด้วยคำตอบของผู้เชี่ยวชาญบางคนอาจจะไม่ตรงกับคำตอบของกลุ่มก็ได้ กรณีเช่นนี้ผู้เชี่ยวชาญคนนั้นอาจจะเปลี่ยนแปลงคำตอบของตนหรืออาจจะคงเดิมอยู่ก็ได้ การที่ผู้เชี่ยวชาญคงคำตอบเดิมที่ไม่ตรงกับคำตอบของกลุ่มไว้จะได้รับการขอร้องให้แสดงเหตุผลประกอบทุก ๆ คำตอบ ถ้าไม่แสดงเหตุผลประกอบถือว่าเห็นด้วยกับคำตอบของกลุ่ม ในรอบที่สี่ดำเนินการเช่นเดียวกับรอบที่สาม จะมีการสอบถามในรอบที่สี่หรือไม่ขึ้นอยู่กับคำตอบในรอบที่สาม กล่าวคือถ้าคำตอบในรอบที่สามมีความสอดคล้องกันก็ไม่ต้องสอบถามในรอบที่สี่ แต่ถ้าคำตอบในรอบที่สามยังกระจัดกระจายมากก็ต้องสอบถามในรอบที่สี่อีก ทั้งนี้เพื่อให้ได้คำตอบที่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยแบบเทคนิคเคลฟาย

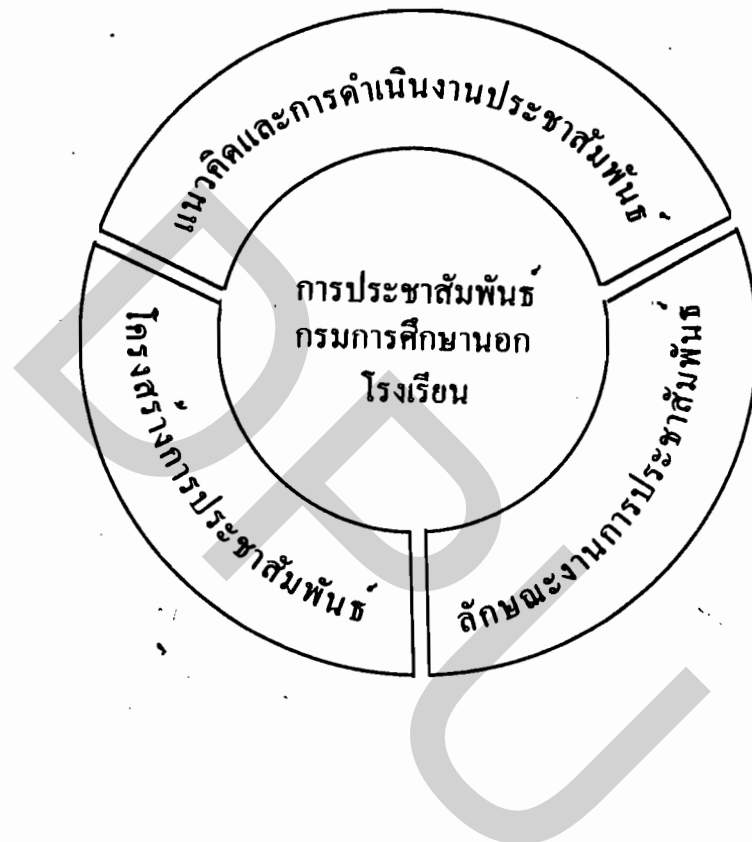
งานวิจัยที่ใช้เทคนิคเคลฟาย

ได้มีผู้นำเทคนิคเคลฟายมาใช้ในการวิจัยทางการศึกษากันมากพอสมควรเช่นแอนเดอร์สัน (Anderson) ได้ศึกษาเป้าหมายทางการศึกษานอกโรงเรียนในเขตต่างๆ ของรัฐไอโฮไอไซน์พีร์ทและแกนท์ (Cyphert and Gant) ใช้ในการกำหนดเป้าหมายของคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเวอร์จิเนียราส์พ (Rasp) ใช้ศึกษาเป็นหมายของโรงเรียนในรัฐวอชิงตันและซัมเมอร์ (Summer) ใช้สำรวจความต้องการพัฒนาอาจารย์ด้านการศึกษาผู้ใหญ่ในรัฐแคนซัส รอสแมน และ บันนิง (Rossman and Bunning, 1978) ใช้เทคนิคเคลฟายกำหนดความสามารถด้านความรู้และทักษะของนักศึกษาผู้ใหญ่ในประเทศสหรัฐอเมริกา ควอสเทลและบอชเชียร์ (Quastel and Boshier, 1982) ใช้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ความต้องการทางการศึกษา โอกาสทางการศึกษาและความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานในสำนักงานบริการสุขภาพจิตของเทศบาลนครเวนคูเวอร์ ประเทศแคนาดา สุนทร โคตรบรรเทา (Kohlbantau,

1978) ใช้สำรวจความต้องการการศึกษาผู้ใหญ่ของประเทศไทย เป็นปฏิญยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก ณ มหาวิทยาลัยโอเรกอน เกษม บุญอ่อน (Boonon, 1979) ใช้ศึกษาอนาคตของการฝึกหัดครูในประเทศไทยเป็นปฏิญยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก ณ มหาวิทยาลัยลาบามา สมบูรณ์ ดันยะ (2524) ใช้ประเมินผลการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อสร้างเสริมสมรรถภาพด้านการสอนของครูประจำการระดับประถมศึกษา เป็นปฏิญยานิพนธ์ ระดับปริญญาเอก ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร วัน เดชพิชัย (2527) ใช้ในการสร้างเกณฑ์ประเมินโครงการการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้น พื้นฐานประเภทชั้นเรียนในเขตการศึกษา 2 เป็นปฏิญยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และทวี ถาวร (2529) ใช้ในการสร้างรูปแบบฝึกอบรมเพื่อพัฒนา นุกลากร ฝ่ายธุรการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เป็นปฏิญยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

จารุวรรณ หัสดิน ได้วิจัยโดยวิธีวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย เรื่องรูปแบบการดำเนินงาน การป้องกันยาเสพติดวิทยาลัยครู เพื่อเสนอเป็นปฏิญยานิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปีการศึกษา 2531 (จารุวรรณ, 2531 : 140) และประไพ กาศิมิลได้ทำการวิจัยโดยเทคนิคเดลฟาย เรื่องรูปแบบการจัดดำเนินงานระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ของกรมการฝึกหัดครู เพื่อเสนอเป็นปฏิญยานิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปีการศึกษา 2534 (ประไพ, 2534 : 183) รัชณี วงศ์วรรณ ใช้เทคนิค เดลฟายในการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวโน้มหนังสือพิมพ์ไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2535-2544) โดยทำการศึกษาเฉพาะหนังสือพิมพ์รายวันที่ผลิตขึ้นในกรุงเทพมหานคร และใช้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 22 ท่าน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม (รัชณี, 2534 : (1))

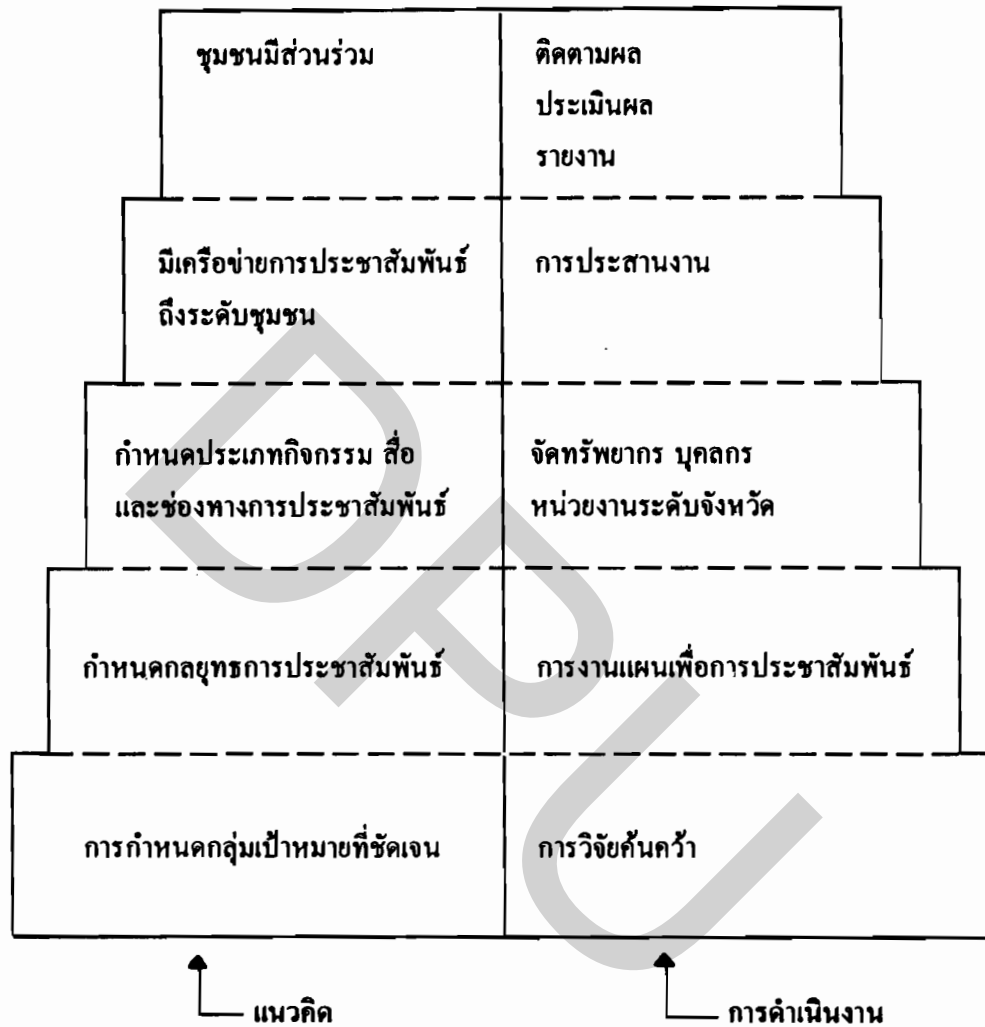
ภาพที่ 7 รูปแบบจำลองการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

จากภาพแสดงให้เห็นว่าการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ และสามารถดำเนินงานได้เป็นผลสำเร็จ ควรมียุทธศาสตร์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. แนวคิดและการดำเนินงานประชาสัมพันธ์
2. โครงสร้างการประชาสัมพันธ์
3. ลักษณะงานการประชาสัมพันธ์

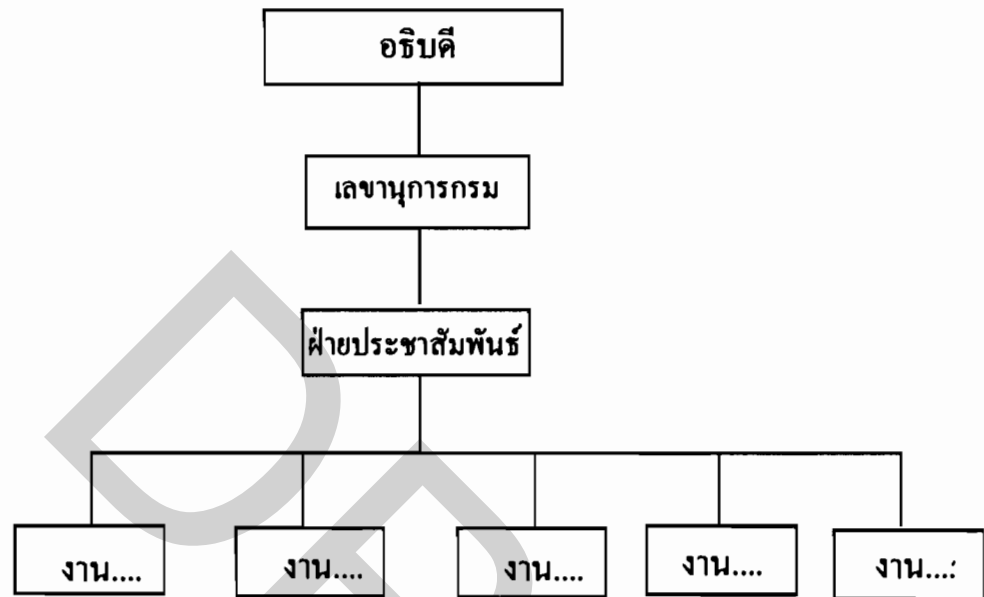
ภาพที่ 8 แสดงการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

จากภาพประกอบการแสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำเป็นจะต้องมีกรอบแนวคิดเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสม เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายของการศึกษานอกโรงเรียนมีมากมาย หลากหลาย และมีความแตกต่างกันทั้งด้านสถานภาพ เศรษฐกิจ สังคม ค่านิยม จึงเป็นการทำงานประชาสัมพันธ์ที่ต้องให้ความสำคัญต่อกลุ่มเป้าหมายแต่ละลักษณะเฉพาะแตกต่างออกไป

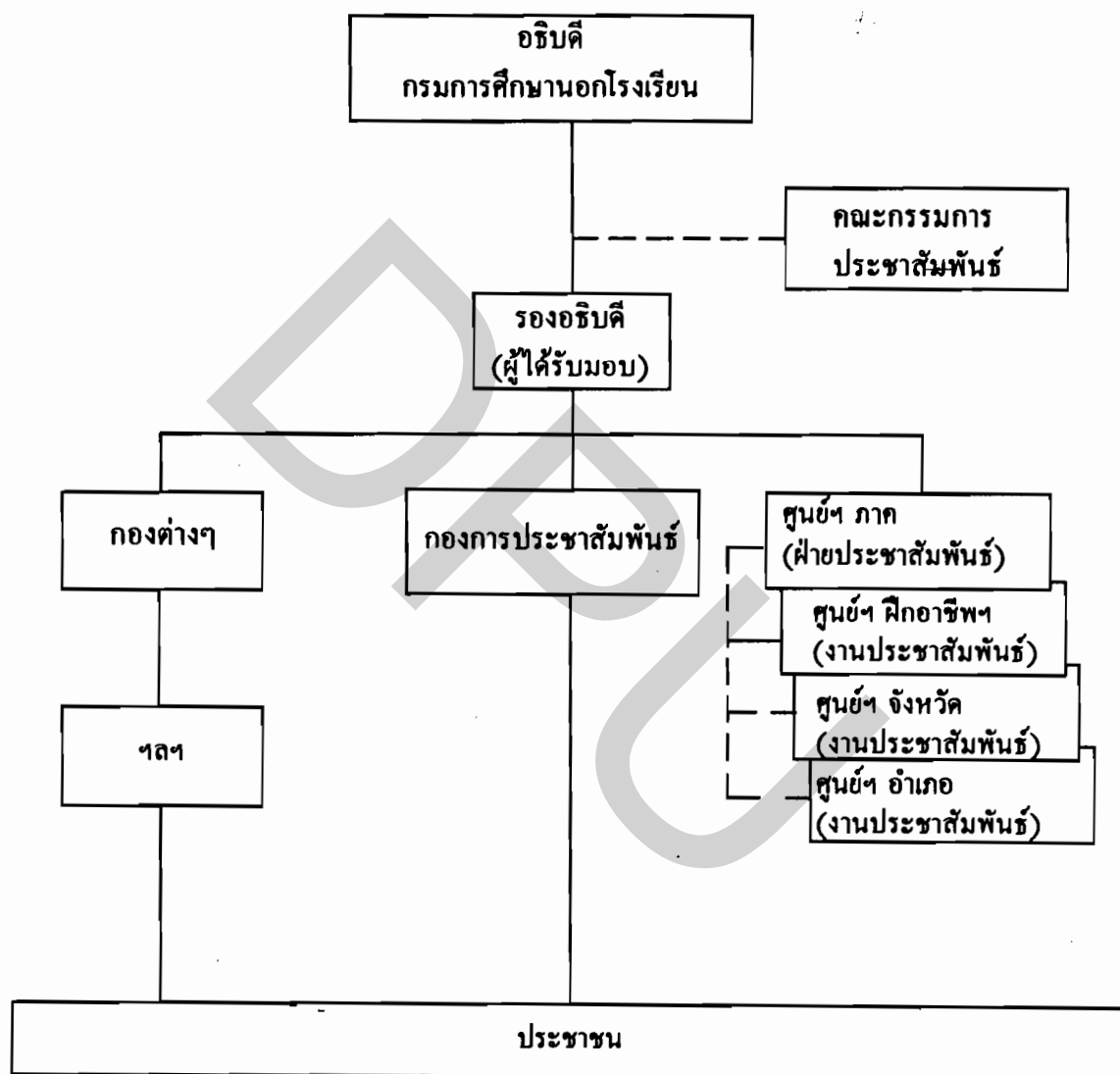
โครงสร้างการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน (เดิม)

ภาพที่ ๑ แสดงการจัดองค์การบริหารงาน ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

โครงสร้างการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน(ใหม่)

ภาพที่ 10 แสดงโครงสร้างการประชาสัมพันธ์ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

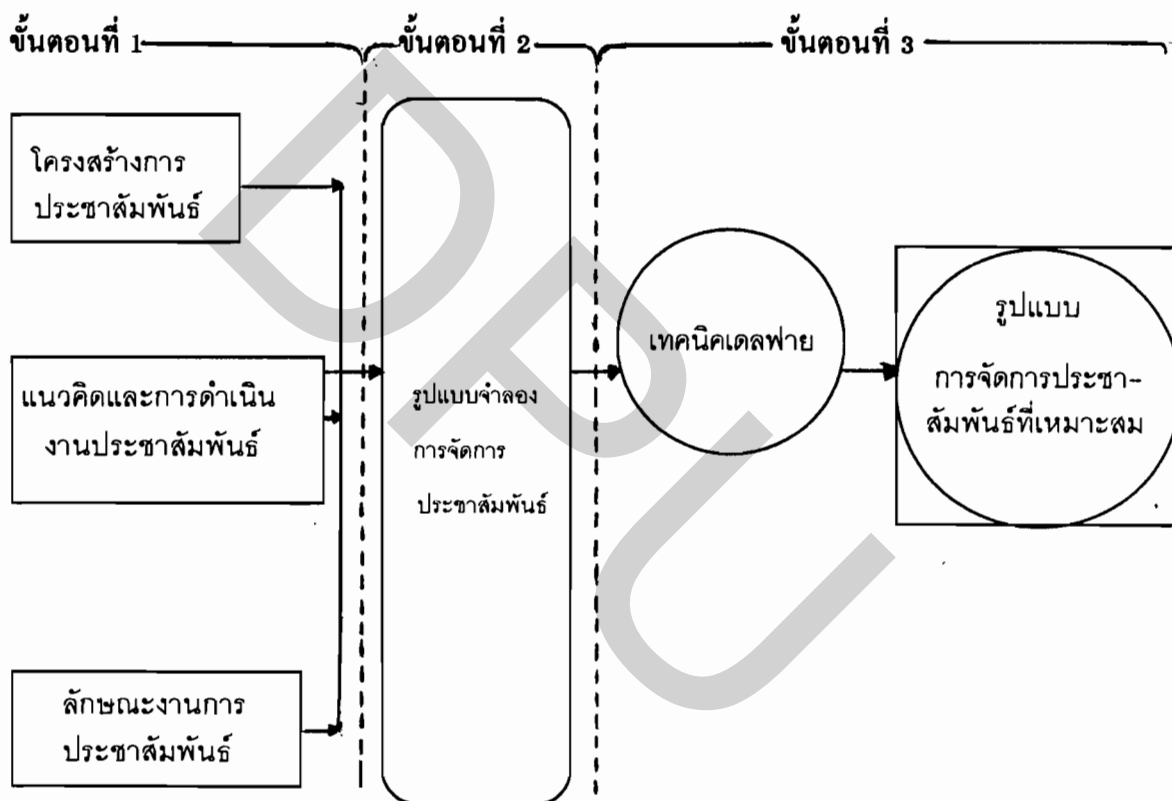

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียนนี้
ดำเนิน การเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ภาพที่ 11 แสดงขั้นตอนการวิจัยเรื่องการศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ขั้นตอนการวิจัยตามภาพประกอบ 11 โดยสรุปมีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสาร วารสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการประชาสัมพันธ์ โดยมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ โครงสร้างการประชาสัมพันธ์ แนวคิดและการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ และรูปแบบการจัดการประชาสัมพันธ์ นอกจากนี้ ได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมโดยการสัมภาษณ์และการสังเกตการจัดดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์ ของหน่วยงานต่างๆ

ขั้นตอนที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนแรกมาดำเนินการสร้างรูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อใช้เป็นต้นแบบสำหรับพัฒนาเป็นรูปแบบที่สมบูรณ์เหมาะสม

ขั้นตอนที่ 3 เป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อซักถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางด้านการประชาสัมพันธ์ ตามวิธีการวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย รวม 3 รอบ

จากการวิจัยเรื่องการศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า มีเนื้อหาสาระดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เป็นการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสาร วารสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ เพื่อนำมาใช้ในการสร้างรูปแบบจำลองการจัดดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน และเป็นต้นแบบสำหรับพัฒนา เป็นรูปแบบที่สมบูรณ์เหมาะสมต่อไป ข้อมูลที่ศึกษาประกอบด้วย

1.1 ศึกษาความสำคัญและความจำเป็นของการประชาสัมพันธ์ในสถาบันการศึกษา ซึ่งพบว่า การประชาสัมพันธ์มีความสำคัญและจำเป็นทุกสถาบัน ทุกองค์การไม่ว่าจะเป็นการประชาสัมพันธ์ภายนอก การประชาสัมพันธ์ภายใน หรือแม้แต่การประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจ ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้คือ

การประชาสัมพันธ์ภายนอก ถือได้ว่าเป็นกลไกการชักนำความประทับใจ และภาพพจน์ที่ดีจากหน่วยงาน สถาบัน ไปสู่กลุ่มประชาชนด้วยวิธีการบอกกล่าว ชี้แจง เผยแพร่นโยบาย วัตถุประสงค์ ตลอดจนการดำเนินงานและกิจกรรมผลงานต่างๆ ของหน่วยงาน ตลอดจนข่าวคราวความเคลื่อนไหวของหน่วยงาน สถาบัน ให้กลุ่มประชาชนเป้าหมาย และ ประชาชนทั่วไปได้ทราบ และรู้เห็นถึงกิจกรรมหรือการกระทำดังกล่าว ซึ่งนับว่าเป็นการปูพื้นฐานแห่ง ความเข้าใจให้แก่หน่วยงาน ทำให้หน่วยงานเป็นที่รู้จัก เข้าใจ เลื่อมใส ศรัทธาแก่ประชาชน ตลอดจนทำให้ ประชาชนเกิดความรู้สึกเห็นไปในทางที่ดีต่อหน่วยงาน ซึ่งจะมีผลทำให้ประชาชนเข้าใจและนิยม ศรัทธาในหน่วยงาน ความประทับใจเหล่านี้เป็นสิ่งที่เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อสถาบันหรือหน่วยงานในด้านการได้รับความสนับสนุนร่วมมือจากประชาชนด้วยดี หากการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของ กรมการศึกษานอก

โรงเรียนดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ประชาชนจะทราบว่ากรมการศึกษา นอกโรงเรียนให้ประโยชน์อะไรต่อประชาชนบ้าง และประชาชนจะให้ความร่วมมือส่งเสริมสนับสนุน ในด้านใดบ้าง เป็นต้น

การประชาสัมพันธ์ภายใน ในการบริหารงานของหน่วยงานหรือสถาบัน จะดำเนินกิจการได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้วิธีการติดต่อสื่อสารประชาสัมพันธ์ เพราะการดำเนินงานหากจะให้เป็นไปอย่างราบรื่นและบรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ผู้บริหารจำเป็นต้องกระจายข่าวสารเกี่ยวกับองค์การหรือสถาบัน รวมทั้งการเผยแพร่ระเบียบคำสั่งต่างๆ ให้บุคลากรของกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ทราบและถือปฏิบัติ และในขณะเดียวกันผู้บริหารก็อยากที่จะได้รับทราบผลย้อนกลับว่า สิ่งที่ได้กระจายข่าวสารประชาสัมพันธ์ไปนั้น คนในหน่วยงานได้รับทราบ และปฏิบัติตามมากน้อยเพียงใด ถ้ามีเหตุขัดข้องจะได้แก้ไข เพื่อทำให้การบริหารงานนั้นก็จะมีประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์ ดังนั้นจึงมีความสำคัญและจำเป็นต้องกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นอันมาก เพราะเกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมายมาก เช่น กลุ่มนักศึกษา ศิษย์เก่า ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ ประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนกลุ่มสื่อมวลชน เป็นต้น

การประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจ ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนนั้นย่อมจะให้เป็นที่พอใจแก่บุคคลทั่วไปนั้นเป็นไปได้ยาก จะต้องมีทั้งผู้เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ในกรณีที่ผู้ไม่เห็นด้วยอาจมีการคัดค้านหรือเดินขบวนประท้วง กรณีอย่างนี้ย่อมต้องรีบดำเนินการประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจเพื่อชี้แจงเหตุผลความจำเป็นให้กลุ่มเป้าหมายได้เข้าใจ นอกจากนั้นเกี่ยวกับการหลักเกณฑ์ใหม่ การสอบไล่หรือการจัดกิจกรรมพิเศษของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด หรือของกรมการศึกษานอกโรงเรียนนั้นจำเป็นต้องมีการวางแผนและดำเนินการด้านการประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจขึ้น เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นไว้ล่วงหน้า

1.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี วิธีปฏิบัติ และรูปแบบการดำเนินงานทางด้านการประชาสัมพันธ์ โดยการศึกษาจากเอกสาร วารสาร ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องว่า กรมการศึกษานอกโรงเรียนมีรูปแบบการจัดดำเนินการทางด้านการประชาสัมพันธ์อย่างไร รวมทั้งด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย และแนววิธีดำเนินงานทางด้านการประชาสัมพันธ์ว่าได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนเพียงใด

1.3 ศึกษาองค์ประกอบของการจัดดำเนินการทางด้านการประชาสัมพันธ์ โดยศึกษาจากเอกสาร วารสาร ตำรา ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสังเกตและสัมภาษณ์เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์ในหน่วยงานเกี่ยวกับองค์ประกอบของการจัดดำเนินการทางด้านการประชาสัมพันธ์ โดยทั่วไปประกอบด้วย

- 1.3.1 โครงสร้างการประชาสัมพันธ์
- 1.3.2 แนวคิดและการดำเนินงานประชาสัมพันธ์
- 1.3.3 ลักษณะงานการจัดประชาสัมพันธ์

2. นำความรู้ที่ได้จากการศึกษา สังเกต และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาจัดสร้างเป็นรูปแบบจำลองการจัดดำเนินการประชสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อนำไปพัฒนาเป็นรูปแบบการประชสัมพันธ์ที่เหมาะสมต่อไป

3. การพัฒนารูปแบบดำเนินการดังนี้

3.1 การเลือกผู้เชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญที่ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่ได้กำหนดไว้ คือ

3.1.1 มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี

3.1.2 มีประสบการณ์หรือมีความรู้ความเข้าใจทางด้านการประชสัมพันธ์

และ/หรือ

3.1.3 มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานประชสัมพันธ์ของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นนักวิชาการประชสัมพันธ์ของสถาบันการศึกษา

3.1.4 จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ได้อขอความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

รอบที่หนึ่ง เป็นแบบสอบถามปลายเปิดที่สร้างขึ้นตามข้อมูลที่ได้จากการสร้างรูปแบบจำลองการประชสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน รวม 3 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างการประชสัมพันธ์ มีคำถาม รวม 8 ข้อ ด้านแนวความคิดและการดำเนินการประชสัมพันธ์มีคำถาม รวม 4 ข้อ และด้านลักษณะงานการประชสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีคำถามรวม 4 ข้อ รวมคำถามในรอบที่หนึ่ง จำนวน 16 ข้อ หลังจากนั้นรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูล

รอบที่สอง นำข้อมูลในรอบที่หนึ่งมาสร้างเป็นแบบสอบถามที่เป็นมาตรฐานประมาณค่าความคิดเห็นห้าระดับ นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจัดลำดับตามความคิดเห็นแล้วนำคำตอบในรอบนี้มาคำนวณค่าทางสถิติ เป็นค่ามัธยฐาน และค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ซึ่งมีองค์ประกอบรวม 3 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างการประชสัมพันธ์ มีคำถาม รวม 34 ข้อ ด้านแนวความคิดและการดำเนินการประชสัมพันธ์มีคำถาม รวม 11 ข้อ และด้านลักษณะงานการประชสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีคำถามรวม 30 ข้อ รวมคำถามในรอบที่สอง จำนวน 75 ข้อ

รอบที่สาม นำคำตอบของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่สอง โดยแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ แสดงค่ามัธยฐาน และค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ โดยได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนดูคำตอบของกลุ่ม และเปิดโอกาสให้ปรับความคิดเห็นได้โดยอิสระ โดยจะปรับเข้ากับกลุ่มหรือไม่ก็ได้ ถ้าไม่ปรับเข้าก็ขอร้องให้ผู้เชี่ยวชาญท่านนั้นแสดงเหตุผลประกอบหากไม่แสดงเหตุผลประกอบคำตอบที่ไม่สอดคล้องกับกลุ่ม ถือว่ายอมรับความคิดเห็นของกลุ่ม

การทดสอบความถูกต้อง และความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

การทดสอบความถูกต้องของเครื่องมือ เริ่มต้นจากผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาเนื้อหาของแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา เพื่อที่จะได้คำถามที่สามารถสื่อความหมายได้ตรงกันระหว่างผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถาม จากนั้นจึงนำไปสอบถามผู้เชี่ยวชาญในรอบที่หนึ่ง รอบที่สอง และรอบที่สาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อทางทามผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดและได้ไปส่งแบบสอบถามและรับคืนแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง ทั้ง 19 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ทำบัญชีรายชื่อเรียงลำดับผู้เชี่ยวชาญตามตัวอักษรไทย เริ่มจาก ก. จนถึงรายชื่อคนสุดท้าย อ.
2. จัดทำตารางจำแนกคะแนนประมาณค่า 5 ระดับ เรียงลำดับรายข้อตั้งแต่ข้อ 1 ถึง ข้อ 75 รวมทั้งสรุปคะแนนแต่ละระดับ
3. นำคะแนนที่ได้ตามข้อ 2 หาค่ามัธยฐาน และค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ เป็นรายข้อ
4. นำค่ามัธยฐาน และค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ลงในแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตอบในรอบแรก เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนได้ทราบว่าคุณค่าความคิดเห็นของกลุ่มตกอยู่ในตำแหน่งใด และมีความสอดคล้องกันของคำตอบเพียงใด ในรอบที่สองนี้เปิดโอกาส ให้ผู้เชี่ยวชาญทุกคนพิจารณาปรับคำตอบของตนให้เข้ากับกลุ่ม ในกรณีที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นแตกต่างจากกลุ่มและไม่ปรับความคิดเห็นเข้ากับกลุ่ม ผู้วิจัยได้ขอให้แสดงเหตุผลประกอบ เพื่อนำมาพิจารณาสร้างรูปแบบการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่เหมาะสมต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในรอบแรก ผู้วิจัยได้สรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามรอบที่สอง และรอบที่สาม ใช้วิธีวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน ซึ่งแสดงค่าความคิดเห็นของกลุ่ม และค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ซึ่งจะแสดงถึงค่าความสอดคล้องของคำตอบ ตามสูตรดังนี้

1. ค่ามัธยฐาน ในงานวิจัยนี้ใช้ผู้เชี่ยวชาญ 19 คน

$$\text{ตำแหน่ง Mdn อยู่ที่ } \frac{N+1}{2}$$

เมื่อ	Mdn	เป็นมัธยฐาน
	N	เป็นจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความเหมาะสมของเรื่องที่น่ามาสอบถาม ดังนี้

ค่ามัธยฐาน 5	ถือว่า	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ค่ามัธยฐาน 4	ถือว่า	เห็นด้วยมาก
ค่ามัธยฐาน 3	ถือว่า	เห็นด้วยปานกลาง
ค่ามัธยฐาน 2	ถือว่า	เห็นด้วยน้อย
ค่ามัธยฐาน 1	ถือว่า	ไม่เห็นด้วย

2. ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ใช้วิธีหาค่าความสอดคล้องกันของคำตอบ ใช้สูตร

$$I.R. = Q_3 - Q_1$$

$$\text{ตำแหน่งของ } Q_3 \text{ อยู่ที่ } \frac{3(N+1)}{4}$$

$$\text{ตำแหน่งของ } Q_1 \text{ อยู่ที่ } \frac{N+1}{4}$$

กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาค่าความสอดคล้องกันของคำตอบ ดังนี้

ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ตั้งแต่ 0.00 - 0.99	ถือว่า	คำตอบมีความสอดคล้องกันสูงมาก
ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ตั้งแต่ 1.00 - 1.99	ถือว่า	คำตอบมีความสอดคล้องกันสูง
ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ตั้งแต่ 2.00 - 2.99	ถือว่า	คำตอบมีความสอดคล้องกันต่ำ
ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป	ถือว่า	คำตอบไม่มีความสอดคล้องกัน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่องการศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียนนั้นมีองค์ประกอบรวม 3 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างการประชาสัมพันธ์ ด้านแนวคิดและการดำเนินการประชาสัมพันธ์ และด้านลักษณะงานการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

สถานภาพของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

แจกแจงสถานภาพของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้ ดังนี้

1. จำนวน ผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมในงานวิจัยครั้งนี้ จำนวน 19 คน
2. เพศ จำแนกเป็น
 - 2.1 ชาย จำนวน 10 คน
 - 2.2 หญิง จำนวน 9 คน
3. สังกัด จำแนกตามประเภทของหน่วยงาน ดังนี้
 - 3.1 สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี จำนวน 2 คน จำแนกเป็น
 - 3.1.1 กรมประชาสัมพันธ์ จำนวน 1 คน
 - 3.1.2 โรงเรียนการประชาสัมพันธ์ จำนวน 1 คน
 - 3.2 สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 9 คน จำแนกเป็น
 - 3.2.1 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 2 คน
 - 3.2.2 กรมการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 3 คน
 - 3.2.3 กรมวิชาการ จำนวน 1 คน
 - 3.2.4 กรมสามัญศึกษา จำนวน 1 คน
 - 3.2.5 กรมอาชีวศึกษา จำนวน 1 คน
 - 3.2.6 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 1 คน
 - 3.3 สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำนวน 5 คน จำแนกเป็น
 - 3.3.1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน

3.3.2	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	จำนวน	2 คน
3.3.3	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	จำนวน	1 คน
3.4	สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 1 คน จำแนกเป็น		
3.4.1	ประชาสัมพันธ์กรุงเทพมหานคร	จำนวน	1 คน
3.5	สังกัดรัฐวิสาหกิจ จำนวน 1 คน จำแนกเป็น		
3.5.1	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	จำนวน	1 คน
3.6	สังกัดหน่วยงานเอกชน จำนวน 1 คน จำแนกเป็น		
3.6.1	ประชาสัมพันธ์หนังสือพิมพ์มติชน	จำนวน	1 คน
4.	ภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบ จำแนกได้ ดังนี้		
4.1	รับผิดชอบด้านการวางนโยบายและการบริหาร	จำนวน	5 คน
4.2	รับผิดชอบด้านการบริหารและปฏิบัติการ	จำนวน	10 คน
4.3	นักวิชาการทางด้านการประชาสัมพันธ์	จำนวน	4 คน
5.	วุฒิการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญทุกคนมีวุฒิการศึกษา จำแนกได้ ดังนี้		
5.1	ปริญญาเอก	จำนวน	5 คน
5.2	ปริญญาโท	จำนวน	5 คน
5.3	ปริญญาตรี	จำนวน	9 คน

การวิเคราะห์คำตอบในรอบที่หนึ่ง

การวิเคราะห์คำตอบของผู้เชี่ยวชาญในรอบนี้เป็นการวิเคราะห์ทางด้านความเห็นแบบปลายเปิด รวมคำถามในรอบนี้ จำนวน 16 ข้อ แยกออกในแต่ละด้านได้ ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างการประชาสัมพันธ์ มีคำถาม รวม 8 ข้อ
2. ด้านแนวคิดและการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ มีคำถาม รวม 4 ข้อ
3. ด้านลักษณะงานการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีคำถาม รวม 4 ข้อ

ผลการวิเคราะห์คำตอบปลายเปิดของผู้เชี่ยวชาญพอสรุปได้ ดังนี้

ด้านโครงสร้างการประชาสัมพันธ์

1. กรมการศึกษานอกโรงเรียนในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการยกระดับมาตรฐาน

การศึกษาของมวลชนให้สูงขึ้นควรเน้นการจัดการประชาสัมพันธ์ในด้านมหภาคให้การประชาสัมพันธ์เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารงาน การทำงานเล็กใหญ่ควรมีการบอกกล่าวชี้แจง สร้าง ความเข้าใจกับประชาชน ก็จะเป็นการสร้างภาพพจน์ที่ดีให้แก่กรมการศึกษานอกโรงเรียน และจะได้รับ การสนับสนุนด้วยดีจากประชาชน เกี่ยวกับการจัดดำเนินการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะเพิ่มเติมว่า

1.1 ควรเริ่มต้นด้วยการศึกษาหาข้อมูล สำรวจประชามติ หรือนำผลงานการวิจัยทางด้านการประชาสัมพันธ์มาพิจารณาจัดทำแผนงานการประชาสัมพันธ์ของกรม โดยยึดหลักว่าจะทำอะไร ถึงใคร โดยวิธีใด หวังผลอย่างไร ใช้งบกลางและงบประมาณเท่าไร ติดตามประเมินผลอย่างไร และทำไมต้องทำ เป็นต้น

1.2 การจัดดำเนินการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนนั้นจะต้องจัดระบบงานให้เป็นเครือข่ายขององค์การประชาสัมพันธ์ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

1.3 การจัดดำเนินการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนนั้นจะต้องจัดให้สัมพันธ์กับงานด้านอื่นๆ ของกรม รวมทั้งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดทุกแห่ง

1.4 งานการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนควรแยกออกเป็นงานหลัก และงานรอง

1.4.1 งานหลัก ได้แก่ งานวิชาการทางด้านการประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ภายใน ประชาสัมพันธ์ภายนอก และการประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจ รวมทั้งงานด้านผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ และการติดตามประเมินผลด้วย

1.4.2 งานรอง ได้แก่ งานทางด้านธุรการ ซึ่งเป็นฝ่ายสนับสนุน เพื่อให้งานทางด้านวิชาการมีความคล่องตัว สะดวก รวดเร็ว ทันท่วงที

2. การกำหนดวัตถุประสงค์ และนโยบายด้านการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนนั้น ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้มีการระดมสมองจากผู้มีความรู้และประสบการณ์ทางด้านการประชาสัมพันธ์ได้ช่วยกันกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายด้านการประชาสัมพันธ์

3. การกำหนดโครงสร้างงานการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนนั้นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ของกรมขึ้น เพื่อทำหน้าที่เป็นเครือข่ายในการรับส่งและเผยแพร่ข่าวสาร รวมทั้งการวางแผนแก้ปัญหาในการประชาสัมพันธ์ของกรม

4. การกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้พิจารณาจากบทบาทภาระหน้าที่ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นหลัก และควรจะได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายของการประชาสัมพันธ์เอาไว้อย่างชัดเจนด้วย สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์

ควรเป็นสื่อประเภทสื่อสารมวลชนเป็นหลัก สื่อประเภทอื่นเป็นรอง

5. ฐานะของหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนนั้น ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าควรเป็นระดับกอง เพราะกลุ่มเป้าหมายของการประชาสัมพันธ์นั้นมีขนาดใหญ่ นอกจากนั้นยังมีศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประจำจังหวัดต่างๆ อีกมากมาย ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนทุกแห่งจะต้องปฏิบัติงานให้เป็นไปในแนวเดียวกัน บุคลากรที่กระจัดกระจายกันอยู่ทั่วประเทศจะได้ปฏิบัติหน้าที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เป็นมาตรฐานเดียวกันมิใช่ต่างคนต่างทำ

6. คณะกรรมการการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนนั้น ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้มี โดยให้ทุกส่วนราชการในระดับกองเสนอบุคคลที่เหมาะสมที่สามารถแบ่งเวลาเพื่อปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์ของกรมได้เป็นกรรมการ

7. กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ รวมทั้งจรรยาบรรณของนักประชาสัมพันธ์ ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะว่า งานทุกอย่างจะต้องมีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานรวมทั้งการละเลยหน้าที่ที่อาจเป็นผลเสียของกรมได้

8. คุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนควรเป็นคนที่สามารถควบคุมสติอารมณ์ได้ มองโลกในแง่ดี มีความสามารถในการถ่ายทอดความคิดเห็นออกมาเป็นรูปธรรมได้ ติดตามข่าวสารและความเคลื่อนไหวของกรมการศึกษานอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ และควรเป็นบุคคลที่มีความสุภาพเรียบร้อย

ด้านแนวคิดและการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์

ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้มีการจัดทำแผนงานการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนไว้ทุกโครงการ มีทั้งแผนการประชาสัมพันธ์ระยะสั้น ระยะยาว และแผนการประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจด้วย

10. การจัดองค์การประชาสัมพันธ์กรมการศึกษานอกโรงเรียน ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้หน่วยงานนี้มีฐานะเป็น กองการประชาสัมพันธ์ โดยจัดให้สอดคล้องกับหน่วยงานต่างๆ ในระดับกองของกรมการศึกษานอกโรงเรียน รวมทั้งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในระดับจังหวัด โดยมีการประสานงานทางด้านการประชาสัมพันธ์

11. ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้ผู้บริหารทุกระดับ จะต้องให้การสนับสนุนส่งเสริมงานด้านการประชาสัมพันธ์อย่างจริงจัง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการวางนโยบาย สนับสนุนด้านบุคลากรงบประมาณ รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ให้พร้อม เพื่อให้เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ได้ปฏิบัติงาน ด้วยความคล่องแคล่ว และเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

12. การทำให้สื่อมวลชนประเภทต่างๆ หันมาให้ความสนใจกับการเสนอข่าวสารของกรมการศึกษานอกโรงเรียนมากขึ้น เพื่อให้การยกระดับมาตรฐานการศึกษาของมวลชนบรรลุดุ

ประสงค์และเป้าหมายมากขึ้น ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้เชิญผู้สื่อข่าว หรือสื่อมวลชนท้องถิ่นเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ของกรมด้วย ก็จะได้รับการสนับสนุนในเรื่องการเสนอข่าวได้มากขึ้น

ด้านลักษณะงานการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

13. กิจกรรมการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้กิจกรรมทางด้านการบริการข้อมูลต่างๆ ของกรม กิจกรรมการประชาสัมพันธ์ภายนอก กิจกรรมการประชาสัมพันธ์ภายใน กิจกรรมเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจ งานด้านการผลิตสื่อการประชาสัมพันธ์ งานศิลปกรรม งานหนังสือพิมพ์สัมพันธ์ เป็นต้น

14. ในการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อให้การส่งข่าวสารถึงกลุ่มเป้าหมายและทันต่อเหตุการณ์ ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะว่าควรใช้สื่อประเภทสื่อสารมวลชน การจัดนิทรรศการหนังสืออื่นๆ ทั้งนี้ สื่อสารทุกประเภทจะต้องเป็นที่น่าสนใจ เข้าใจง่าย เผยแพร่อย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง

15. งานด้านผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์นั้น ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะว่า ควรอย่างยิ่งเพราะการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนต้องใช้สื่อประเภทต่างๆ เพื่อส่งไปยังกลุ่มเป้าหมายที่กระจัดกระจายกันอยู่ทั่วประเทศ และจะต้องใช้ศิลปะต่างๆ เพื่อให้สื่อเป็นที่น่าสนใจของกลุ่มเป้าหมาย

16. นอกจากนั้น ผู้เชี่ยวชาญยังได้เสนอแนะเกี่ยวกับงานด้านการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานในประเด็นต่างๆ ดังนี้

- 16.1 ควรมีกิจกรรมด้านชุมชนสัมพันธ์
- 16.2 ควรมีนักวิชาการด้านการประชาสัมพันธ์ หรือตำแหน่งนักประชาสัมพันธ์
- 16.3 ควรมีการเผยแพร่กิจกรรมต่างๆ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน
- 16.4 ควรมีการสำรวจประชามติ
- 16.5 ควรมีการติดตามประเมินผล

การวิเคราะห์คำตอบในรอบที่สอง

การวิเคราะห์คำตอบของผู้เชี่ยวชาญในรอบสองนี้ เป็นการวิเคราะห์ทางด้านความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องต่างๆ ตามประเด็นคำถาม และหาคำมีชยฐาน คำความอินเตอร์ควอไทล์เรนจ์ คำถามที่ใช้ในรอบนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับความคิดเห็น รวมทั้งสิ้น 75 ข้อ แยกออกเป็นแต่ละด้านได้ ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างการประชาสัมพันธ์ มีคำถาม จำนวน 34 ข้อ
2. ด้านแนวคิดและการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ มีคำถาม จำนวน 11 ข้อ
3. ด้านรูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีคำถาม จำนวน 30 ข้อ

ผลการวิเคราะห์ ค่ามัธยฐาน และค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ในรอบที่สอง พบว่า

1. ค่ามัธยฐาน จำนวน 75 ข้อ จำแนกได้ ดังนี้

1.1 เห็นด้วยอย่างยิ่ง	จำนวน 32	ข้อ
1.2 เห็นด้วยมาก	จำนวน 27	ข้อ
1.3 เห็นด้วยปานกลาง	จำนวน 5	ข้อ
1.4 เห็นด้วยน้อย	จำนวน 5	ข้อ
1.5 ไม่เห็นด้วย	จำนวน 6	ข้อ
2. ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ จำนวน 75 ข้อ จำแนกได้ดังนี้

2.1 มีความสอดคล้องกันสูงมาก	จำนวน	11	ข้อ
2.2 มีความสอดคล้องกันสูง	จำนวน	59	ข้อ
2.3 มีความสอดคล้องกันต่ำ	จำนวน	5	ข้อ
2.4 ไม่มีความสอดคล้องกัน	จำนวน	-	ข้อ

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 31 ข้อ เห็นด้วยมาก จำนวน 29 ข้อ เห็นด้วยปานกลาง จำนวน 5 ข้อ เห็นด้วยน้อย จำนวน 4 ข้อ ไม่เห็นด้วย จำนวน 6 ข้อ ในด้านความสอดคล้องของคำตอบพบว่า มีคำตอบที่สอดคล้องกันสูงมาก (0.00 - 0.99) จำนวน 11 ข้อ สอดคล้องกันสูง (1.00 - 1.99) จำนวน 59 ข้อ สอดคล้องกันต่ำ (2.00 - 2.99) จำนวน 5 ข้อ คำตอบที่ไม่มีความสอดคล้อง (3.00 ขึ้นไป) ไม่มี ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 การวิเคราะห์ค่าตอบในตอนที่สอง

ลำดับ ที่	การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับ กรมการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับความเห็นด้วย					Mdn.	LR.
		๕	๔	๓	๒	๑		
	ด้านโครงสร้างการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน							
	การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์กรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรกำหนดให้ชัดเจน ดังนี้							
๑.	สร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดี ระหว่างกรมกับประชาชนกลุ่มเป้าหมาย	*					๕	๐.๐๐
๒.	เพื่อเผยแพร่ข่าวสารเพื่อความรู้ความเข้าใจ	*					๕	๑.๐๐
๓.	เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีให้แก่กรมการศึกษานอกโรงเรียน	*					๕	๐.๐๐
๔.	เพื่อให้ได้รับความสนับสนุนร่วมมือด้วยดีจากประชาชนและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	*					๕	๐.๐๐
๕.	เพื่อให้ได้ทราบความต้องการของประชาชนที่มีต่อกรมการศึกษานอกโรงเรียน	*					๕	๐.๐๐
๖.	เพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่างๆ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่อาจมีขึ้น	*					๕	๑.๐๐
๗.	เพื่อจัดกิจกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ในฐานะที่เป็นหน่วยงานราชการแห่งหนึ่ง	*					๔	๑.๐๐
๘.	เพื่อจัดกิจกรรมทางสังคม ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้มีการศึกษาต่อเนื่อง		*				๔	๑.๐๐
๙.	เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา	*					๕	๒.๐๐
	การกำหนดนโยบายการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรเป็นหน้าที่ของ							
๑๐.	อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน				*		๒	๑.๐๐

ลำดับ ที่	การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับ กรมการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับความเห็นด้วย					Mdn.	L.R.
		๕	๔	๓	๒	๑		
๑๑.	รองอธิบดีที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน					•	๑	๑.๐๐
๑๒.	คณะกรรมการบริหารของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการกองต่างๆ		•				๔	๑.๐๐
๑๓.	คณะกรรมการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน		•				๔	๒.๐๐
๑๔.	หัวหน้าฝ่ายหรือผู้อำนวยการกองการประชาสัมพันธ์ การกำหนดนโยบายการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรคำนึงถึง			•			๓	๑.๐๐
๑๕.	แผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ		•				๔	๑.๐๐
๑๖.	แผนการประชาสัมพันธ์ของกระทรวงศึกษาธิการ		•				๔	๑.๐๐
๑๗.	กฎหมายและระเบียบราชการที่เกี่ยวข้อง		•				๔	๑.๐๐
๑๘.	ควรเน้นการประชาสัมพันธ์ระดับจุลภาค				•		๒	๒.๐๐
๑๙.	ควรเน้นการประชาสัมพันธ์ระดับมหภาค	•					๕	๑.๐๐
๒๐.	ควรเน้นทางด้านรูปธรรมให้มากขึ้น ฐานะของหน่วยงานการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรอยู่ ระดับใด		•				๔	๐.๐๐
๒๑.	ระดับกอง โดยมีผู้อำนวยการกองการประชาสัมพันธ์เป็นผู้บังคับบัญชา	•					๕	๑.๐๐
๒๒.	ระดับฝ่าย โดยมีหัวหน้าฝ่ายเป็นผู้บังคับบัญชา					•	๑	๑.๐๐

ลำดับ ที่	การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับ กรมการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับความเห็นด้วย					Mdn.	I.R.
		๕	๔	๓	๒	๑		
๒๓.	ระดับฝ่าย ขึ้นกับสำนักงานเลขานุการกรม				.		๒	๑.๐๐
๒๔.	ระดับฝ่าย ขึ้นกับกองการเจ้าหน้าที่					.	๑	๑.๐๐
๒๕.	ระดับงาน โดยมีหัวหน้างานเป็นผู้บังคับบัญชา					.	๑	๐.๐๐
๒๖.	ระดับงาน อยู่ในสังกัดของสำนักงานเลขานุการกรม					.	๑	๐.๐๐
๒๗.	ระดับงาน ขึ้นกับกองการเจ้าหน้าที่					.	๑	๐.๐๐
	การสร้างเครือข่ายของการประชาสัมพันธ์กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรดำเนินการดังนี้							
๒๘.	ควรแต่งตั้งคณะกรรมการประชาสัมพันธ์	.					๕	๑.๐๐
๒๙.	ควรให้ผู้บังคับบัญชาระดับกองและผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเป็นกรรมการประชาสัมพันธ์กรม		.				๔	๑.๐๐
๓๐.	ควรให้เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ทุกกองเป็นกรรมการ				.		๒	๑.๐๐
๓๑.	ควรให้เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดทุกจังหวัดเป็นกรรมการประชาสัมพันธ์กรม		.				๔	๑.๐๐
๓๒.	ควรเชิญผู้แทนสื่อมวลชนจากสถานีโทรทัศน์ช่องต่างๆ เป็นกรรมการประชาสัมพันธ์กรม			.			๓	๑.๐๐
๓๓.	ควรเชิญผู้แทนสื่อมวลชนจากสถานีวิทยุบางสถานีเป็นกรรมการประชาสัมพันธ์กรม			.			๓	๑.๐๐
๓๔.	ควรเชิญผู้แทนสื่อมวลชนจากหนังสือพิมพ์ต่างๆ เป็นกรรมการประชาสัมพันธ์กรม			.			๓	๑.๐๐

ลำดับ ที่	การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับ กรมการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับความเห็นด้วย					Mdn.	L.R.
		๕	๔	๓	๒	๑		
	ด้านแนวคิดและการดำเนินการงานประชาสัมพันธ์ สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน							
๓๕.	ควรมีการวางแผนประชาสัมพันธ์ของกรมทั้งระยะสั้น ระยะยาว และถูกต้องตามหลักวิชาการ	*					๕	๑.๐๐
๓๖.	ควรมีการเตรียมแผนประชาสัมพันธ์ เพื่อการแก้ไข ปัญหาภาวะวิกฤติหรือเหตุการณ์ฉุกเฉิน		*				๔	๑.๐๐
๓๗.	ควรมีการประชาสัมพันธ์ภายใน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทุกคน มีความรับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์องค์กร		*				๔	๑.๐๐
๓๘.	ควรมีการพัฒนาระบบสื่อสารภายในและภายนอกให้มี ความคล่องตัวสูงในการประชาสัมพันธ์	*					๕	๒.๐๐
๓๙.	ควรมีการดำเนินงานให้ผู้บริหารระดับสูงของกรม การศึกษานอกโรงเรียน เห็นความสำคัญของ การประชาสัมพันธ์ในฐานะเป็นเครื่องมือสำคัญขอ ของการบริหารงาน	*					๕	๑.๐๐
๔๐.	ควรมีการกำหนดประชาชนกลุ่มเป้าหมายอย่างชัดเจน ยิ่งขึ้น	*					๕	๑.๐๐
๔๑.	ควรมีการวิจัยสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อกรมการศึกษานอกโรงเรียน	*					๕	๑.๐๐
๔๒.	การประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรใช้เทคนิคและกลยุทธ์ต่างๆ มาใช้ในงาน ประชาสัมพันธ์เชิงรุกมากขึ้น	*					๕	๑.๐๐
๔๓.	ควรเพิ่มบุคลากรด้านประชาสัมพันธ์มากขึ้น		*				๔	๑.๐๐
๔๔.	บุคลากรทางด้านการประชาสัมพันธ์ควรมีคุณวุฒิทาง นิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์	*					๕	๐.๐๐

ลำดับ ที่	การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับ กรมการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับความเห็นด้วย					Mdn.	I.R.
		๕	๔	๓	๒	๑		
๔๕.	ควรมีการติดตามและประเมินผลการประชาสัมพันธ์ เป็นประจำ จากข่าวสื่อมวลชน จากกลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้ประโยชน์ จากการสำรวจผลงานของโครงการ ลักษณะงานการประชาสัมพันธ์ของ กรมการศึกษานอกโรงเรียน	*					๕	๑.๐๐
๔๖.	สื่อการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ให้ประสิทธิภาพสูง ได้แก่ สื่อบุคคล สื่อพื้นบ้าน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อมวลชน กิจกรรมพิเศษ หน่วยเคลื่อนที่ องค์ประกอบของงานด้านการประชาสัมพันธ์ที่จะจัด ดำเนินการ	*					๕	๑.๐๐
๔๗.	ควรแยกประชาสัมพันธ์เป็นประชาสัมพันธ์ภายนอก	*					๕	๑.๐๐
๔๘.	ควรแยกประชาสัมพันธ์เป็นประชาสัมพันธ์ภายใน		*				๔	๑.๐๐
๔๙.	ควรแยกประชาสัมพันธ์เป็นประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจ		*				๔	๑.๐๐
๕๐.	ควรมีงานโสตทัศนูปกรณ์เพื่อการประชาสัมพันธ์	*					๕	๐.๐๐
๕๑.	ควรมีงานบริการสารสนเทศ		*				๔	๒.๐๐
๕๒.	ควรมีงานเผยแพร่		*				๔	๑.๐๐
๕๓.	ควรมีงานด้านธุรการและงานพิมพ์ การเงิน การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ภายใน		*				๔	๑.๐๐
๕๔.	ควรจัดทำเอกสารข่าวเผยแพร่	*					๕	๑.๐๐
๕๕.	ควรจัดทำอนุทินและบัตรอวยพร		*				๔	๑.๐๐

ลำดับ ที่	การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับ กรมการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับความเห็นด้วย					Mdn.	L.R.
		๕	๔	๓	๒	๑		
๕๖.	ควรถัดทำปฏิทินการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน			*			๓	๑.๐๐
๕๗.	ควรถัดทำแผนภูมิการบริหารงานของกรม		*				๔	๑.๐๐
๕๘.	จัดทำสมุดโทรศัพท์เพื่อการติดต่อสื่อสารของกรม		*				๔	๑.๐๐
๕๙.	ควรถัดการแข่งขันกีฬาของบุคลากรภายในกรม				*		๒	๑.๐๐
๖๐.	ควรถัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดี ให้ปรากฏแก่สังคม		*				๔	๑.๐๐
๖๑.	จัดทำวารสารหรือนิตยสารของกรม	*					๕	๑.๐๐
๖๒.	ควรถัดทำรายงานประจำปีของกรมออกเผยแพร่	*					๕	๑.๐๐
๖๓.	ควรถัดทำคำขวัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของกรม		*				๔	๑.๐๐
๖๔.	ควรถัดประสานงานกับคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ของกรม การดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ภายนอก	*					๕	๑.๐๐
๖๕.	จัดทำเอกสารข่าวแจกสื่อมวลชนทุกประเภท		*				๔	๑.๐๐
๖๖.	ควรถัดสถานที่รับรองสื่อมวลชน		*				๔	๑.๐๐
๖๗.	ควรถัดกิจกรรมแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน เพื่อรายงาน การดำเนินงานให้ประชาชนได้รับทราบ	*					๕	๑.๐๐
๖๘.	ควรถัดหาข่าวจากผลการป้อนกลับจากกลุ่มเป้าหมาย		*				๔	๑.๐๐
๖๙.	เขียนบทความสารคดีลงพิมพ์ในวารสารหรือนิตยสาร ของกรม		*				๔	๑.๐๐
	การดำเนินงานการประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจ							

ลำดับ ที่	การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับ กรมการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับความเห็นด้วย					Mdn.	I.R.
		๕	๔	๓	๒	๑		
๑๐.	ควรมีการแถลงการณ์หรือชี้แจงข้อเท็จจริงต่อสื่อมวลชน ในกรณีที่สื่อมวลชนเสนอข่าวสารคลาดเคลื่อนจาก ความเป็นจริง ซึ่งอาจทำให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการ		*				๔	๑.๐๐
๑๑.	ควรมีการสำรวจข่าวสารจากสื่อมวลชนทุกประเภท เพื่อตรวจความถูกต้องของข่าว การดำเนินการผลิตสื่อการประชาสัมพันธ์	*					๕	๑.๐๐
๑๒.	ควรผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ของกรม	*					๕	๑.๐๐
๑๓.	ควรติดต่อประสานงานกับสถานีวิทยุกระจายเสียง ท้องถิ่นทั่วประเทศ	*					๕	๑.๐๐
๑๔.	ผลิตรายการโทรทัศน์เผยแพร่การดำเนินงานของกรม	*					๕	๑.๐๐
๑๕.	ผลิตภาพยนตร์หรือวีดีโอ เกี่ยวกับกิจกรรมของกรมเผยแพร่	*					๕	๑.๐๐

จากตารางที่ 2 ความเหมาะสมในการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน เป็นดังนี้

1. ด้ว้โครงการสร้างการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรกำหนดให้ชัดเจน ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในประเด็นต่างๆ ดังนี้ เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างกรมการศึกษานอกโรงเรียนกับกลุ่มเป้าหมาย(ค่าความค้ำมัธยฐาน 5 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ของคำตอบ 0.00) เพื่อเผยแพร่ข่าวสารให้เกิดความรู้ความเข้าใจ(ค่ามัธยฐาน 5 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 0.00) เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีให้แก่กรมการศึกษานอกโรงเรียน (ค่ามัธยฐาน 5 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 0.00) เพื่อให้ได้รับความสนับสนุนร่วมมือด้วยดีจากประชาชนและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง (ค่ามัธยฐาน 5 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ของคำตอบ0.00) เพื่อให้ได้รับทราบความต้องการของประชาชนที่มีต่อกรมการศึกษานอกโรงเรียน (ค่ามัธยฐาน 5 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 0.00) เพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่างๆ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่อาจมีขึ้น (ค่ามัธยฐาน 5 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 0.00) เพื่อจัดกิจกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบ ต่อสังคมในฐานะที่เป็นหน่วยงานราชการแห่งหนึ่ง (ค่ามัธยฐาน 4 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ของคำตอบ 1.00) เพื่อจัดกิจกรรมทางสังคมซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้มีการศึกษาต่อเนื่อง (ค่ามัธยฐาน 4 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 0.00) เพื่อให้ ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา (ค่ามัธยฐาน 5 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 0.00)

ผู้ที่มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ ดังนี้ เป็นหน้าที่ของอธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน (ค่ามัธยฐาน 2 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 1.00) แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญไม่เห็นด้วยเป็นหน้าที่ของรองอธิบดีที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน (ค่าความคิดเห็น 1 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 1.00) แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญไม่เห็นด้วย เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียนให้แก่ผู้อำนวยการกองต่างๆ (ค่ามัธยฐาน 4 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 0.00) เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน (ค่ามัธยฐาน 4 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 0.00) เป็นหน้าที่ของหัวหน้าฝ่าย หรือผู้อำนวยการ กองการประชาสัมพันธ์ (ค่ามัธยฐาน 3 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 1.00)

การกำหนดนโยบายการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อคิดเห็นประเด็นต่างๆ ดังนี้ ควรคำนึงถึงแผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ (ค่ามัธยฐาน 4 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 1.00) ควรคำนึงถึงแผนการประชาสัมพันธ์ของกระทรวงศึกษาธิการ (ค่ามัธยฐาน 4 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 0.00) ควรคำนึงถึงกฎระเบียบของทางราชการที่เกี่ยวข้อง (ค่ามัธยฐาน 4 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 0.00) ควรเน้นการประชาสัมพันธ์

ระดับจุลภาค (ค่ามัธยฐาน 2 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 1.00) ควรเน้นการประชาสัมพันธ์
ระดับมหภาค (ค่ามัธยฐาน 5 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 1.00) ควรเน้นทางด้าน
รูปธรรมให้มากขึ้น (ค่ามัธยฐาน 4 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 0.00)

ระดับฐานะของหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนผู้เชี่ยวชาญได้ให้
ข้อคิดเห็นในประเด็นต่างๆ ดังนี้ ควรจัดตั้งให้มีฐานะอยู่ในระดับกอง โดยมีผู้อำนวยการกองประชา
สัมพันธ์ เป็นผู้บริหาร (ค่ามัธยฐาน 5 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 0.00) ควรจัดตั้งให้มี
ฐานะอยู่ในระดับฝ่าย โดยมีหัวหน้าฝ่ายเป็นผู้อำนวยการงานด้านนี้ (ค่ามัธยฐาน 1 ค่าอินเตอร์ควอไทล์
เรนจ์ ของคำตอบ 1.00) แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญไม่เห็นด้วย ถ้ามีฐานะเป็นฝ่าย ให้ฝ่ายประชาสัมพันธ์
ขึ้นกับสำนักงานเลขาธิการกรม การศึกษานอกโรงเรียน (ค่ามัธยฐาน 2 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์
1.00) แสดงว่าเห็นด้วยน้อย หรือถ้ามีฐานะอยู่ในระดับฝ่าย ฝ่ายการประชาสัมพันธ์ขึ้นอยู่กับกองการ
เจ้าหน้าที่ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน (ค่ามัธยฐาน 1 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 1.00)
แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญไม่เห็นด้วย หรือถ้าให้หน่วยงานการประชาสัมพันธ์เทียบเท่างาน (ค่ามัธยฐาน 1 ค่า
อินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 0.00) แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญไม่เห็นด้วย ให้งานการประชาสัมพันธ์
ขึ้นกับ สำนักงานเลขาธิการกรม (ค่ามัธยฐาน 1 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 0.00) แสดงว่า
ผู้เชี่ยวชาญไม่เห็นด้วย หรือให้งานการประชาสัมพันธ์ขึ้นกับกองการเจ้าหน้าที่ (ค่ามัธยฐาน 1 ค่า
อินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 0.00) แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญ (ไม่เห็นด้วย)

การสร้างเครือข่ายของการประชาสัมพันธ์กรมการศึกษานอกโรงเรียนผู้เชี่ยวชาญได้ให้
ความคิดเห็นตามประเด็นต่างๆ ดังนี้ ควรจัดตั้งคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอก
โรงเรียนขึ้น (ค่ามัธยฐาน 5 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 0.00) ควรให้ผู้บังคับบัญชาระดับ
กอง และผู้อำนวยการ การศึกษานอกโรงเรียน เป็นกรรมการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษา
นอกโรงเรียน (ค่ามัธยฐาน 4 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 1.00) ควรให้เจ้าหน้าที่ประชา
สัมพันธ์ทุกกองเป็นกรรมการ (ค่ามัธยฐาน 2 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของเดิม 1.00) ควรให้เจ้า
หน้าที่ประชาสัมพันธ์ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดทุกจังหวัดเป็นกรรมการประชาสัมพันธ์กรม
(ค่ามัธยฐาน 4 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 1.00) ควรเชิญผู้แทนสื่อมวลชนจากสถานี
โทรทัศน์ช่องต่างๆ เป็นกรรมการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน (ค่ามัธยฐาน 3 ค่า
อินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 1.00) ควรเชิญผู้แทนสื่อมวลชนจากสถานีวิทยุบางสถานีเป็น
กรรมการประชาสัมพันธ์กรม (ค่ามัธยฐาน 3 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 1.00) ควรเชิญ
ผู้แทนสื่อมวลชนจากหนังสือพิมพ์ต่างๆ เป็นกรรมการ ประชาสัมพันธ์กรม (ค่ามัธยฐาน 3 ค่าอิน
เตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 1.00)

2. ด้านแนวคิดและการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน

เกี่ยวกับด้านแนวคิดและการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน นั้น ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้ ควรมีการวางแผนการประชาสัมพันธ์ของกรมทั้งระยะสั้น ระยะยาวทุกแผนงานและโครงการให้ถูกต้องตามหลักวิชาการทางด้านการประชาสัมพันธ์ (ค่ามัธยฐาน 5 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 0.00) ควรมีการเตรียมการแผนงานการประชาสัมพันธ์ เพื่อแก้ไขปัญหาภาวะวิกฤติหรือเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน (ค่ามัธยฐาน 4 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ของคำตอบ 0.00) ควรมีการประชาสัมพันธ์ภายใน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทุกคนมีความรับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์องค์การ (ค่ามัธยฐาน 4 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ก้นของคำตอบ 0.00) ควรมีการพัฒนาสื่อระบบภายใน และภายนอกให้มีความคล่องตัวสูงในการประชาสัมพันธ์ (ค่ามัธยฐาน 5 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 1.00) ควรมีการดำเนินงานให้ผู้บริหารระดับสูงของกรมการศึกษานอกโรงเรียนเห็นความ สำคัญ ของการประชาสัมพันธ์ในฐานะเป็นเครื่องมือสำคัญของการบริหารงาน (ค่ามัธยฐาน 5 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 0.00) ควรมีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน (ค่ามัธยฐาน 5 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 0.00) ควรมีการวิจัยสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อกรมการศึกษานอกโรงเรียน (ค่ามัธยฐาน 5 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 0.00) การประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนควรใช้เทคนิคและ กลยุทธ์ต่างๆ มาใช้ในงานการประชาสัมพันธ์เชิงรุกมากขึ้น (ค่ามัธยฐาน 5 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของ คำตอบ 1.00) เพื่อให้การดำเนินงานด้วยการประชาสัมพันธ์เป็นไปอย่างคล่องตัว ควรเพิ่มบุคลากร ประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น (ค่ามัธยฐาน 4 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 1.00) บุคลากรทางด้านการประชาสัมพันธ์ควรมีวุฒิทางนิเทศศาสตร์ หรือวารสารศาสตร์ (ค่ามัธยฐาน 5 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 0.00) ควรมีการติดตาม ประเมินผลการประชาสัมพันธ์เป็นประจำจากข่าวสารสื่อมวลชนจากกลุ่มเป้าหมายและจากการสำรวจ ผลงานของโครงการ (ค่ามัธยฐาน 5 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 0.00)

3. ลักษณะงานในการจัดการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความคิดเห็นตามประเด็นคำถามต่างๆ ดังนี้ สื่อการประชาสัมพันธ์ของ กรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ให้ประสิทธิภาพสูง ได้แก่ สื่อบุคคล สื่อพื้นบ้าน สิ่งพิมพ์ สื่อมวลชน กิจกรรมพิเศษ หน่วยเคลื่อนที่ (ค่ามัธยฐาน 5 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 1.00)

ในด้านองค์ประกอบของงานด้านการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ ไว้ดังนี้ควรแยกการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ภายนอก (ค่ามัธยฐาน 5 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 0.00)ควรแยกการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ภายใน (ค่ามัธยฐาน 4 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 0.00) ควรแยกการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจ (ค่ามัธยฐาน 4 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 0.00) ควรให้มีฝ่ายผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ (ค่ามัธยฐาน 5 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 0.00) ควรมีงานด้าน บริการสารสนเทศ (ค่ามัธยฐาน 4 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 1.00) ควรให้มีงานทาง

ด้านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร (ค่ามัธยฐาน 4 ค่าอินเตอร์โวลล์ เรนจ์ ของคำตอบ 1.00) ในการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์งานด้านธุรการก็มีความจำเป็นเพราะเป็นงานด้านการสนับสนุนส่งเสริมงานด้านการประชาสัมพันธ์รวมทั้งงานพิมพ์ งานด้านการเงิน เป็นต้น (ค่ามัธยฐาน 4 ค่าอินเตอร์โวลล์ เรนจ์ ของคำตอบ 0.00)

กิจกรรมด้านการประชาสัมพันธ์ภายใน ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ ดังนี้ ควรจัดทำเอกสารข่าวเผยแพร่ (ค่ามัธยฐาน 5 ค่าอินเตอร์โวลล์ เรนจ์ ของคำตอบ 0.00) ควรจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดทำอนุทินและบัตรอวยพรในโอกาสต่างๆของกรม (ค่ามัธยฐาน 4 ค่าอินเตอร์โวลล์ เรนจ์ ของคำตอบ 1.00) ควรจัดทำปฏิทินการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน (ค่ามัธยฐาน 3 ค่าอินเตอร์โวลล์ เรนจ์ ของคำตอบ 1.00) ควรจัดทำแผนภูมิการบริหารงานของกรม (ค่ามัธยฐาน 4 ค่าอินเตอร์โวลล์ เรนจ์ ของคำตอบ 1.00) ควรมีการจัดทำหมายเลขโทรศัพท์ของฝ่ายต่างๆ ในกรมการศึกษานอกโรงเรียนออกเผยแพร่เพื่อประโยชน์ในการติดต่อประสานงานในกิจการต่างๆ ของกรม (ค่ามัธยฐาน 4 ค่าอินเตอร์โวลล์ เรนจ์ ของคำตอบ 1.00) ควรจัดกิจกรรมแข่งขันกีฬาภายในของกรมการศึกษานอกโรงเรียน (ค่ามัธยฐาน 2 ค่าอินเตอร์โวลล์ เรนจ์ ของคำตอบ 1.00) ควรจัดกิจกรรม บำเพ็ญประโยชน์เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีให้แก่กรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีต่อสังคม (ค่ามัธยฐาน 4 ค่าอินเตอร์โวลล์ เรนจ์ ของคำตอบ 1.00) ควรจัดทำวารสารการประชาสัมพันธ์ วารสารทางวิชาการ หรือนิตยสารต่างๆ ออกเผยแพร่ (ค่ามัธยฐาน 5 ค่าอินเตอร์โวลล์ เรนจ์ ของคำตอบ 1.00) ควรจัดทำรายงานการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนออกเผยแพร่ (ค่ามัธยฐาน 5 ค่าอินเตอร์โวลล์ เรนจ์ ของคำตอบ 1.00) ควรจัดทำคำขวัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของกรม (ค่ามัธยฐาน 4 ค่าอินเตอร์โวลล์ เรนจ์ ของคำตอบ 1.00) งานประชาสัมพันธ์ภายในจะต้องประสานงานกับคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ของกรม (ค่ามัธยฐาน 5 ค่าอินเตอร์โวลล์ เรนจ์ ของคำตอบ 1.00)

กิจกรรมในการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์ภายนอกผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความคิดเห็นตามประเด็นต่างๆ ดังนี้ ควรจัดทำเอกสารทั้งแจกสื่อมวลชน (ค่ามัธยฐาน 4 ค่าอินเตอร์โวลล์ เรนจ์ ของคำตอบ 1.00) ควรจัดสถานที่รับรองสื่อมวลชน (ค่ามัธยฐาน 4 ค่าอินเตอร์โวลล์ เรนจ์ ของคำตอบ 1.00) ควรจัดกิจกรรมแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน เพื่อรายงานการดำเนินงาน หรือปัญหาข้อขัดข้องบางประการให้ประชาชนได้รับทราบ (ค่ามัธยฐาน 5 ค่าอินเตอร์โวลล์ เรนจ์ ของคำตอบ 0.00) ควรหาข่าว จากผลการป้อนกลับจากกลุ่มเป้าหมาย (ค่ามัธยฐาน 4 ค่าอินเตอร์โวลล์ เรนจ์ ของคำตอบ 1.00) ควรเขียนบทความสารคดี เพื่อการประชาสัมพันธ์ลงในวารสาร หรือนิตยสารของกรม (ค่ามัธยฐาน 4 ค่าอินเตอร์โวลล์ เรนจ์ ของคำตอบ 1.00)

การดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ ดังนี้ ควรจัดให้มีแถลงการณ์หรือชี้แจงข้อเท็จจริงต่อสื่อมวลชน ในกรณีที่สื่อมวลชนเสนอข่าวที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง อันอาจทำให้เกิดผลเสียหายต่อกรมการศึกษานอกโรงเรียนหรือทางราชการ

(ค่ามัธยฐาน 4 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 1.00) ควรมีการสำรวจข่าวสารจากสื่อมวลชนทุกประเภท เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข่าว (ค่ามัธยฐาน 5 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ของคำตอบ 1.00)

การดำเนินงานด้านการผลิตสื่อการประชาสัมพันธ์ ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นตามประเด็นต่างๆ ดังนี้ ควรผลิตรายการวิทยุ กระจายเสียงเกี่ยวกับกิจการต่างๆ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน (ค่ามัธยฐาน 5 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ของคำตอบ 1.00) ควรติดต่อประสานงาน กับสถานีวิทยุกระจายเสียงตามท้องถิ่นทั่วประเทศ (ค่ามัธยฐาน 5 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ของคำตอบ 1.00) ควรมีการผลิตรายการโทรทัศน์ทางด้านกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนออกเผยแพร่ (ค่ามัธยฐาน 5 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ของคำตอบ 1.00) ควรผลิตภาพยนตร์หรือทำวิดีโอเทป เกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนออกเผยแพร่ (ค่ามัธยฐาน 5 ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ของคำตอบ 1.00)

การวิเคราะห์คำตอบในรอบที่สาม

การวิเคราะห์คำตอบของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่สามเป็นการวิเคราะห์คำตอบที่ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาบททวนแล้ว จากการนำคำถามในรอบที่สองไปสอบถามอีกครั้ง โดยแสดงตำแหน่งคำตอบของกลุ่ม และของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพร้อมกับค่าความสอดคล้องของคำตอบในแต่ละข้อด้วยการวิเคราะห์คำตอบในรอบนี้เป็นการวิเคราะห์ขั้นสุดท้าย และเป็นผลการวิจัย ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่เห็นด้วย หรือเห็นด้วยในเรื่องต่างๆ ตามประเด็นคำถามพบว่า

1. คำมัธยฐาน ในรอบที่สองเท่ากับคำมัธยฐานในรอบที่สามทุกข้อ แสดงว่าคำตอบของกลุ่มไม่เปลี่ยนแปลง คือ

1.1	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	จำนวน	32 ข้อ
1.2	เห็นด้วยมาก	จำนวน	27 ข้อ
1.3	เห็นด้วยปานกลาง	จำนวน	5 ข้อ
1.4	ไม่เห็นด้วย	จำนวน	8 ข้อ

2. ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ การวิเคราะห์พบว่า มีความสอดคล้องกันสูงขึ้นดังต่อไปนี้

2.1	มีความสอดคล้องกันสูงมาก	จำนวน	33 ข้อ
2.2	มีความสอดคล้องกันสูง	จำนวน	42 ข้อ
2.3	มีความสอดคล้องกันต่ำ	จำนวน	- ข้อ
2.4	ไม่มีความสอดคล้องกัน	จำนวน	- ข้อ

สรุป ค่ามัธยฐาน และค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ในรอบที่สอง และรอบที่สาม ดังตาราง

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบค่ามัธยฐาน ในรอบที่สองและรอบที่สาม

ค่ามัธยฐาน	รอบที่สอง จำนวน (ข้อ)	รอบที่สาม จำนวน (ข้อ)
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	32	32
เห็นด้วยมาก	27	27
เห็นด้วยปานกลาง	5	5
เห็นด้วยน้อย	5	5
ไม่เห็นด้วย	6	6

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ ในรอบที่สองและรอบที่สาม

ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์	รอบที่สอง จำนวน (ข้อ)	รอบที่สาม จำนวน (ข้อ)
มีความสอดคล้องกันสูงมาก	11	33
มีความสอดคล้องกันสูง	59	42
มีความสอดคล้องกันต่ำ	5	-
ไม่มีความสอดคล้องกัน	-	-

ตาราง 5 การวิเคราะห์คำตอบในตอนที่สาม

ลำดับ ที่	การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับ กรมการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับความเห็นด้วย					Mdn.	LR.
		๕	๔	๓	๒	๑		
	ด้านโครงสร้างการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน							
	การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์กรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรกำหนดให้ชัดเจน ดังนี้							
๑.	สร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดี ระหว่างกรมกับประชาชนกลุ่มเป้าหมาย	*					๕	๐.๐๐
๒.	เพื่อเผยแพร่ข่าวสารให้เกิดความรู้ความเข้าใจ	*					๕	๐.๐๐
๓.	เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีให้แก่กรมการศึกษานอกโรงเรียน	*					๕	๐.๐๐
๔.	เพื่อให้ได้รับความสนับสนุนร่วมมือด้วยดีจากประชาชนและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	*					๕	๐.๐๐
๕.	เพื่อให้ได้ทราบความต้องการของประชาชนที่มีต่อกรมการศึกษานอกโรงเรียน	*					๕	๐.๐๐
๖.	เพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่างๆ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่อาจมีขึ้น	*					๕	๐.๐๐
๗.	เพื่อจัดกิจกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ในฐานะที่เป็นหน่วยงานราชการแห่งหนึ่ง		*				๔	๑.๐๐
๘.	เพื่อจัดกิจกรรมทางสังคม ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้มีการศึกษาต่อเนื่อง		*				๔	๐.๐๐
๙.	เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา	*					๕	๐.๐๐
	การกำหนดนโยบายการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรเป็นหน้าที่ของ							
๑๐.	อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน				*		๒	๑.๐๐

ลำดับ ที่	การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับ กรมการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับความเห็นด้วย					Mdn.	I.R.
		๕	๔	๓	๒	๑		
๑๑.	รองอธิบดีที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน					•	๑	๑.๐๐
๑๒.	คณะกรรมการบริหารของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการกองต่างๆ		•				๔	๐.๐๐
๑๓.	คณะกรรมการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน		•				๔	๐.๐๐
๑๔.	หัวหน้าฝ่ายหรือผู้อำนวยการกองการประชาสัมพันธ์ การกำหนดนโยบายการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรคำนึงถึง			•			๓	๑.๐๐
๑๕.	แผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ		•				๔	๑.๐๐
๑๖.	แผนการประชาสัมพันธ์ของกระทรวงศึกษาธิการ		•				๔	๐.๐๐
๑๗.	กฎหมายและระเบียบราชการที่เกี่ยวข้อง		•				๔	๐.๐๐
๑๘.	ควรเน้นการประชาสัมพันธ์ระดับจุลภาค				•		๒	๑.๐๐
๑๙.	ควรเน้นการประชาสัมพันธ์ระดับมหภาค	•					๕	๑.๐๐
๒๐.	ควรเน้นทางด้านรูปธรรมให้มากขึ้น ฐานะของหน่วยงานการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรอยู่ระดับใด		•				๔	๐.๐๐
๒๑.	ระดับกอง โดยมีผู้อำนวยการกองการประชาสัมพันธ์เป็นผู้บังคับบัญชา	•					๕	๐.๐๐
๒๒.	ระดับฝ่าย โดยมีหัวหน้าฝ่ายเป็นผู้บังคับบัญชา					•	๑	๑.๐๐

ลำดับ ที่	การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับ กรมการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับความเห็นด้วย					Mdn.	I.R.
		๕	๔	๓	๒	๑		
๒๓.	ระดับฝ่าย ขึ้นกับสำนักงานเลขานุการกรม				*		๒	๑.๐๐
๒๔.	ระดับฝ่าย ขึ้นกับกองการเจ้าหน้าที่					*	๑	๑.๐๐
๒๕.	ระดับงาน โดยมีหัวหน้างานเป็นผู้บังคับบัญชา					*	๑	๐.๐๐
๒๖.	ระดับงาน อยู่ในสังกัดของสำนักงานเลขานุการกรม					*	๑	๐.๐๐
๒๗.	ระดับงาน ขึ้นกับกองการเจ้าหน้าที่					*	๑	๐.๐๐
	การสร้างเครือข่ายของการประชาสัมพันธ์กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรดำเนินการดังนี้							
๒๘.	ควรแต่งตั้งคณะกรรมการประชาสัมพันธ์	*					๕	๐.๐๐
๒๙.	ควรให้ผู้บังคับบัญชาระดับกองและผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเป็นกรรมการประชาสัมพันธ์กรม		*				๕	๑.๐๐
๓๐.	ควรให้เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ทุกกองเป็นกรรมการ				*		๒	๑.๐๐
๓๑.	ควรให้เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัดทุกจังหวัดเป็นกรรมการ ประชาสัมพันธ์กรม		*				๕	๑.๐๐
๓๒.	ควรเชิญผู้แทนสื่อมวลชนจากสถานีโทรทัศน์ช่องต่างๆ เป็นกรรมการประชาสัมพันธ์กรม			*			๓	๑.๐๐
๓๓.	ควรเชิญผู้แทนสื่อสารมวลชนจากสถานีวิทยุบางสถานีเป็น กรรมการประชาสัมพันธ์กรม			*			๓	๑.๐๐
๓๔.	ควรเชิญผู้แทนสื่อสารมวลชนจากหนังสือพิมพ์ต่างๆ เป็น กรรมการประชาสัมพันธ์กรม			*			๓	๑.๐๐

ลำดับ ที่	การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับ กรมการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับความเห็นด้วย					Mdn.	L.R.
		๕	๔	๓	๒	๑		
	ด้านแนวคิดและการดำเนินการงานประชาสัมพันธ์สำหรับ กรมการศึกษานอกโรงเรียน							
๓๕.	ควรมีการวางแผนประชาสัมพันธ์ของกรมทั้งระยะสั้น ระยะยาว และถูกต้องตามหลักวิชาการ	*					๕	๐.๐๐
๓๖.	ควรมีการเตรียมแผนประชาสัมพันธ์ เพื่อการแก้ไขปัญหา ภาวะวิกฤติหรือเหตุการณ์ฉุกเฉิน		*				๔	๐.๐๐
๓๗.	ควรมีการประชาสัมพันธ์ภายใน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทุกคน มีความรับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์องค์กร		*				๔	๐.๐๐
๓๘.	ควรมีการพัฒนาาระบบสื่อสารภายในและภายนอกให้มี ความคล่องตัวสูงในการประชาสัมพันธ์	*					๕	๑.๐๐
๓๙.	ควรมีการดำเนินงานให้ผู้บริหารระดับสูงของกรมการศึกษา นอกโรงเรียน เห็นความสำคัญของการประชาสัมพันธ์ ในฐานะเป็นเครื่องมือสำคัญของการบริหารงาน	*					๕	๐.๐๐
๔๐.	ควรมีการกำหนดประชาชนกลุ่มเป้าหมายอย่างชัดเจน ยิ่งขึ้น	*					๕	๐.๐๐
๔๑.	ควรมีการวิจัยสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อกรมการศึกษานอกโรงเรียน	*					๕	๐.๐๐
๔๒.	การประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรใช้เทคนิคและกลยุทธ์ต่างๆ มาใช้ในงาน ประชาสัมพันธ์เชิงรุกมากขึ้น	*					๕	๑.๐๐
๔๓.	ควรเพิ่มบุคลากรด้านประชาสัมพันธ์มากขึ้น		*				๔	๑.๐๐
๔๔.	บุคลากรทางด้านการประชาสัมพันธ์ควรมีคุณสมบัติทาง นิเทศศาสตร์/วารสารศาสตร์	*					๕	๐.๐๐

ลำดับ ที่	การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับ กรมการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับความเห็นด้วย					Mdn.	L.R.
		๕	๔	๓	๒	๑		
๔๕.	ควรมีการติดตามและประเมินผลการประชาสัมพันธ์ เป็นประจำ จากข่าวสื่อมวลชน จากกลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้ประโยชน์ จากการสำรวจผลงานของโครงการ ลักษณะงานในการจัดการประชาสัมพันธ์ของ กรมการศึกษานอกโรงเรียน	*					๕	๐.๐๐
๔๖.	สื่อการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ให้ประสิทธิภาพสูง ได้แก่ สื่อบุคคล สื่อพื้นบ้าน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อมวลชน กิจกรรมพิเศษ หน่วยเคลื่อนที่ องค์ประกอบของงานด้านการประชาสัมพันธ์ที่จะจัด ดำเนินการ	*					๕	๑.๐๐
๔๗.	การแยกประชาสัมพันธ์เป็นประชาสัมพันธ์ภายนอก	*					๕	๐.๐๐
๔๘.	การแยกประชาสัมพันธ์เป็นประชาสัมพันธ์ภายใน		*				๔	๐.๐๐
๔๙.	การแยกประชาสัมพันธ์เป็นประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจ		*				๔	๐.๐๐
๕๐.	ควรมีงานโสตทัศนูปกรณ์เพื่อการประชาสัมพันธ์	*					๕	๐.๐๐
๕๑.	ควรมีงานบริการสารสนเทศ		*				๔	๑.๐๐
๕๒.	ควรมีงานเผยแพร่		*				๔	๑.๐๐
๕๓.	ควรมีงานด้านธุรการและงานพิมพ์ การเงิน การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ภายใน		*				๔	๐.๐๐
๕๔.	การจัดทำเอกสารข่าวเผยแพร่	*					๕	๐.๐๐
๕๕.	การจัดทำอนุทินและบัตรอวยพร		*				๔	๑.๐๐

ลำดับ ที่	การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับ กรมการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับความเห็นด้วย					Mdn.	I.R.
		๕	๔	๓	๒	๑		
๕๖.	ควรรจัดทำปฏิทินการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน			•			๓	๑.๐๐
๕๗.	ควรรจัดทำแผนภูมิการบริหารงานของกรม		•				๔	๑.๐๐
๕๘.	จัดทำสมุดโทรศัพท์เพื่อการติดต่อสื่อสารของกรม		•				๔	๑.๐๐
๕๙.	ควรรจัดการแข่งขันกีฬาของบุคลากรภายในกรม				•		๒	๑.๐๐
๖๐.	ควรรจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดี ให้ปรากฏแก่สังคม		•				๔	๑.๐๐
๖๑.	จัดทำวารสารหรือนิตยสารของกรม	•					๕	๑.๐๐
๖๒.	ควรรจัดทำรายงานประจำปีของกรมออกเผยแพร่	•					๕	๑.๐๐
๖๓.	ควรรจัดทำคำขวัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของกรม		•				๔	๑.๐๐
๖๔.	ควรรประสานงานกับคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ของกรม การดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ภายนอก	•					๕	๑.๐๐
๖๕.	จัดทำเอกสารข่าวแจกสื่อมวลชนทุกประเภท		•				๔	๑.๐๐
๖๖.	ควรรจัดสถานที่รับรองสื่อมวลชน		•				๔	๑.๐๐
๖๗.	ควรรจัดกิจกรรมแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน เพื่อรายงาน การดำเนินงานให้ประชาชนได้รับทราบ	•					๕	๐.๐๐
๖๘.	ควรรหาข่าวจากผลการป้อนกลับจากกลุ่มเป้าหมาย		•				๔	๑.๐๐
๖๙.	เขียนบทความสารคดีลงพิมพ์ในวารสารหรือนิตยสาร ของกรม การดำเนินงานการประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจ		•				๔	๑.๐๐

ลำดับ ที่	การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับ กรมการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับความเห็นด้วย					Mdn.	LR.
		๕	๔	๓	๒	๑		
๑๐.	ควรมีการแถลงการณ์หรือชี้แจงข้อเท็จจริงต่อสื่อมวลชน ในกรณีที่สื่อมวลชนเสนอข่าวสารคลาดเคลื่อนจาก ความเป็นจริง ซึ่งอาจทำให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการ		*				๔	๑.๐๐
๑๑.	ควรมีการสำรวจข่าวสารจากสื่อมวลชนทุกประเภท เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข่าว การดำเนินการผลิตสื่อการประชาสัมพันธ์	*					๕	๑.๐๐
๑๒.	ควรมีการติดตามวิทยุกระจายเสียงเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ของกรม	*					๕	๑.๐๐
๑๓.	ควรมีติดต่อประสานงานกับสถานีวิทยุกระจายเสียง ท้องถิ่นทั่วประเทศ	*					๕	๑.๐๐
๑๔.	ผลิตรายการโทรทัศน์เผยแพร่การดำเนินงานของกรม	*					๕	๑.๐๐
๑๕.	ผลิตภาพยนตร์หรือวิดีโอ เกี่ยวกับกิจกรรมของกรมเผยแพร่	*					๕	๑.๐๐

สรุป อภิปรายผล กำหนดรูปแบบและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาเรื่อง รูปแบบประชาสัมพันธ์สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียนมีความมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาถึงโครงการสร้างการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน
2. เพื่อศึกษาถึงแนวคิด และการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน
3. เพื่อแสวงหาลักษณะงานจัดการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่เหมาะสม

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ได้ดำเนินการศึกษาเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนแรกเป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานทางด้านวิชาการเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ โดยทั่วไป จากเอกสาร ตำรา วารสาร ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ และได้มีการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ทางการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานต่างๆ
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า สัมภาษณ์และการสังเกต มาสร้างเป็นรูปแบบจำลองการประชาสัมพันธ์สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน และสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามรอบแรกเป็นแบบคำถามปลายเปิด จำนวน 16 ข้อ รอบที่สองและรอบที่สามเป็นคำถามความคิดเห็น ประมาณค่าห้าระดับคำตอบ จำนวน 75 ข้อ
3. ทำการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้าน การประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีเทคนิคเดลฟาย และพัฒนาเป็นรูปแบบการประชาสัมพันธ์ สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่เหมาะสมต่อไป

เทคนิคเดลฟาย เป็นกระบวนการหนึ่งของการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องราวในอนาคตที่กระจกระบายกันให้สอดคล้องกันอย่างมีระบบเป็นระเบียบ โดยวิธีตอบแบบสอบถามแทนการประชุมผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจึงสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่าง

อิสระเต็มที่ ปราศจากอิทธิพลอื่นๆ มีการถามซ้ำหลายๆ รอบ เพื่อให้ได้ความคิดเห็นที่เป็นกลุ่มก้อน มีความสอดคล้องกัน สามารถสรุปแนวทางในการแก้ไข ปัญหาได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้ผู้เชี่ยวชาญทางการประชาสัมพันธ์ จำนวน 19 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ได้ดำเนินการสอบถามผู้เชี่ยวชาญ รวม 3 รอบ ดังนี้

รอบที่หนึ่ง ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามคำถามปลายเปิด ซึ่งมีองค์ประกอบรวม 3 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างการประชาสัมพันธ์ ด้านแนวคิดและการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ และด้านลักษณะงานการประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมสำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียนจำนวน 18 ข้อ

รอบที่สอง ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการถามผู้เชี่ยวชาญในรอบแรกมาสร้างเป็นเครื่องมือสอบถามในรอบที่สอง เป็นคำถามความคิดเห็นประมาณค่าห้าระดับ โดยมีเนื้อหาสาระครอบคลุมองค์ประกอบรวม 3 ด้าน แยกได้ ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างการประชาสัมพันธ์สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียนมีคำถามจำนวน 34 ข้อ
2. ด้านแนวคิดและการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนคำถาม จำนวน 11 ข้อ
3. ด้านลักษณะงานการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีคำถามจำนวน 30 ข้อ

นำคำตอบในรอบที่สองมาคำนวณหาค่ามัธยฐาน คือค่าความคิดเห็นของกลุ่ม และค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ คือค่าความสอดคล้องของคำตอบ

รอบที่สาม นำคำตอบของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่สองมาแสดงค่าความคิดเห็นของกลุ่ม และค่าความสอดคล้องของคำตอบ ทุกข้อ รวม 76 ข้อ แล้วนำกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนได้พิจารณาเปรียบเทียบระหว่างความคิดเห็นของกลุ่มกับความคิดเห็นของตนเอง รวมทั้งได้แสดงค่าความสอดคล้องของคำตอบในรอบที่สองไว้เพื่อประกอบการพิจารณาปรับความคิดเห็นเข้ากับกลุ่ม แต่ถ้าหากผู้เชี่ยวชาญที่มีความคิดเห็นไม่อยู่ในกลุ่มและไม่ยอมปรับความคิดเห็นของตนเองเข้ากับกลุ่ม ผู้วิจัยจะได้ขอชี้แจงให้แสดงเหตุผลประกอบ ในกรณีที่ผู้เชี่ยวชาญไม่แสดงเหตุผลประกอบ จะถือว่าผู้เชี่ยวชาญคนนั้นเห็นด้วยกับกลุ่ม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ในด้านโครงสร้างการประชาสัมพันธ์ ด้านแนวคิดและการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์และด้านรูปแบบการจัดการประชาสัมพันธ์ สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน เป็นดังนี้

ด้านโครงสร้างการประชาสัมพันธ์สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ในด้านโครงสร้างการประชาสัมพันธ์สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียนนั้น จำเป็นต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระดังต่อไปนี้ การสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างกรมการศึกษานอกโรงเรียนกับกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง การเผยแพร่ข่าวสารเพื่อความรู้ความเข้าใจสร้างภาพพจน์ที่ดีให้แก่กรมการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อให้ได้รับความสนับสนุนร่วมมือด้วยดีจากประชาชนและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ การประชาสัมพันธ์ยังช่วยทำให้ได้ทราบความต้องการของประชาชนที่มีต่อกรมการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อจะได้หาทางปรับปรุงแก้ไขปัญหา หรือข้อบกพร่องต่างๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการ ประชาชนส่วนใหญ่ การจัดการประชาสัมพันธ์ถือว่าเป็นกิจกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมในฐานะที่เป็นหน่วยงานราชการแห่งหนึ่ง การจัดการกิจกรรมทางสังคม ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนมีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา ซึ่งจะส่งผลทำให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ปฏิบัติหน้าที่ยกระดับมาตรฐานการศึกษาของมวลชนได้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ในด้านการกำหนดนโยบายการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนนั้น ควรได้มีการระดมสมองจากผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ ของงานด้านการประชาสัมพันธ์ อาจจะเป็นคณะกรรมการบริหารงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้แก่ ผู้อำนวยการกองต่างๆ หรืออาจจะเป็นคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนก็ได้ แต่ไม่ใช่ผู้บริหารของกรมคนใดคนหนึ่ง เป็นผู้กำหนดนโยบายการประชาสัมพันธ์ของกลุ่ม

การกำหนดนโยบายการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน จะต้องสอดคล้องกับแผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ และสอดคล้องกับแผนการประชาสัมพันธ์ของกระทรวงศึกษาธิการ จะต้องเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบราชการที่เกี่ยวข้อง การประชาสัมพันธ์จะต้องเน้นระดับมหภาคมากกว่าระดับจุลภาค และที่สำคัญก็คือต้องเน้นในด้านรูปธรรมให้มาก

หน่วยงานการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน จะต้องมีความและคุณภาพของงานในระดับกอง อาจเรียกหน่วยงานนี้ว่า “กองการประชาสัมพันธ์” โดยมีผู้อำนวยการกองการประชาสัมพันธ์ เป็นหัวหน้าหน่วยงาน

การดำเนินงานประชาสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นจะต้องมีเครือข่ายของการประชาสัมพันธ์ โดยสาเหตุบุคลากรจากกองต่างๆ ในกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีคุณสมบัติที่จะปฏิบัติหน้าที่ทางด้านการประชาสัมพันธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการประชาสัมพันธ์กรมการศึกษานอกโรงเรียน และเนื่องจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนมีศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประจำจังหวัด จึงให้ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดทุกแห่ง หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประจำจังหวัด เป็นคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ครบด้วยก็ได้ ทั้งนี้เพื่อจะได้เป็นเครือข่ายในการประชาสัมพันธ์ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน การดำเนินงานการประชาสัมพันธ์นั้นจำเป็นต้องใช้สื่อเพื่อส่งสารไปยังผู้รับ สื่อมวลชนถือได้ว่าเป็นสื่อชนิดหนึ่งของการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ได้รับความร่วมมือจากสื่อมวลชนมากขึ้น ในการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์ของกรมอาจเชิญผู้สื่อข่าวจากสถานีโทรทัศน์ สถานีวิทยุกระจายเสียง หรือผู้สื่อข่าว เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนด้วยก็ได้

ด้านแนวคิดและการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน

เพื่อให้การดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนดำเนินไปอย่างมีระเบียบแบบแผนประสานงานกับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องมีการวางแผนการประชาสัมพันธ์ของกรมขึ้น ประกอบด้วยแผนระยะสั้น อาจใช้เวลาระหว่าง 1 เดือน ถึง 3 เดือน หรือ 6 เดือน แผนระยะยาวอาจเป็นแผนที่กำหนด 1 ปี ถึง 5 ปี เป็นต้น และแผนนี้อาจปรับยืดหยุ่นได้ตามหลักวิชาการ นอกจากนั้นก็ควรมีการเตรียมแผนการประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจ เพื่อแก้ไข ปัญหาภาวะวิกฤติหรือมีเหตุการณ์ฉุกเฉิน ผู้รับผิดชอบงานด้านการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน จะได้นำแผนที่ได้เตรียมไว้มาใช้แก้ปัญหาคืออย่างทันที่ทันที่ เป็นต้น

หน้าที่ของการประชาสัมพันธ์โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรักษาภาพพจน์ที่ดีของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ไม่ใช่เป็นหน้าที่ของกองการประชาสัมพันธ์เท่านั้น แต่จะต้องถือว่าเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน จะต้องมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนด้วย ดังนั้น ควรต้องมีการประชุมชี้แจงให้บุคลากรของกรมทุกหน่วยงานในสังกัดได้รับทราบโดยทั่วถึงกันด้วย ในการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์

อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ จึงต้องมีการปรับปรุงพัฒนาระบบการสื่อสารทั้งภายในและภายนอก เพื่อความคล่องตัวและสามารถส่งสารถึงกลุ่มเป้าหมายในการประชาสัมพันธ์ให้ทันตามกำหนดเวลา

การดำเนินงานประชาสัมพันธ์จะไม่มีประสิทธิภาพ ถ้าหากผู้บริหารของกรมการศึกษานอกโรงเรียนให้ความสำคัญของงานด้านการประชาสัมพันธ์น้อยไป จึงไม่มีการสนับสนุนส่งเสริมทางด้านงบประมาณ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ ทางด้านการประชาสัมพันธ์

ในการประชาสัมพันธ์ทุกครั้งจะต้องกำหนดกลุ่มเป้าหมายของการประชาสัมพันธ์ไว้อย่างชัดเจน เพื่อจะได้ใช้สื่อในการประชาสัมพันธ์ได้อย่างสอดคล้อง และตรงเป้าหมายได้มากขึ้น

เพื่อให้ได้รับทราบทศนะและความต้องการของประเทศที่มีต่อกรมการศึกษานอกโรงเรียน จึงควรจะได้มีการสำรวจศึกษาวิจัย เพื่อการประชาสัมพันธ์ หรือ เพื่อนำมากำหนดนโยบายการดำเนินงานของกรมการศึกษานอกโรงเรียนเสียใหม่ ให้ประชาชนได้รับประโยชน์มากขึ้น นอกจากนั้นการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนควรใช้เทคนิคและกลยุทธ์มาใช้ในงานการประชาสัมพันธ์เข้ารูปมากขึ้น จะทำให้เกิดความสนใจและความกระตือรือร้นจากประชาชนมากขึ้น

บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์ ควรเป็นผู้ที่มีวุฒิทางการศึกษาทางด้านนิเทศศาสตร์ หรือวารสารศาสตร์โดยตรง และจะต้องมีจำนวนในอัตราที่เพียงพอแก่การปฏิบัติหน้าที่ จะต้องมีการติดตามประเมินผลการประชาสัมพันธ์เป็นประจำ ทั้งทางด้านสื่อมวลชน จากกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ประโยชน์จากกรมการศึกษานอกโรงเรียน หรือจากโครงการต่างๆ ที่จัดทำ

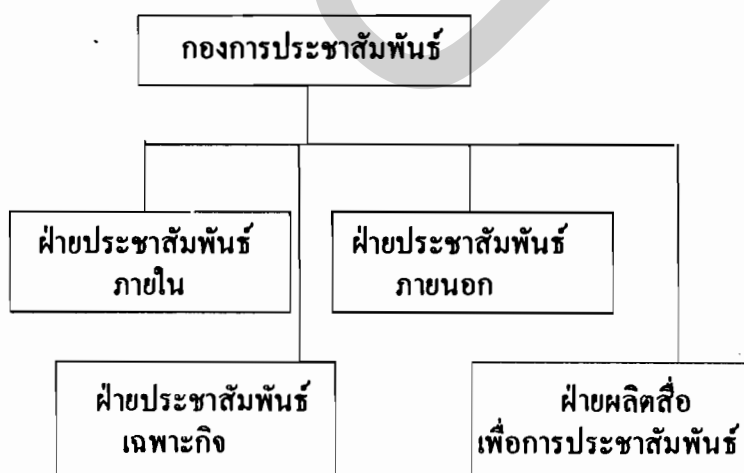
ด้านการแสวงหาลักษณะงานการจัดการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่เหมาะสม

สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ให้ประสิทธิภาพสูง ได้แก่ แก้วล้อมวลชน สิ่งพิมพ์ ป้ายประกาศ สื่อบุคคล สื่อพื้นบ้าน หน่วยประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ และการจัดกิจกรรมพิเศษ เช่นการจัดนิทรรศการเพื่อการเผยแพร่ผลงานตามโครงการต่างๆ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

องค์ประกอบของงานในกองการประชาสัมพันธ์ กรมการศึกษานอกโรงเรียน แยกเป็นกลุ่มงานได้ดังนี้

1. กลุ่มงานประชาสัมพันธ์ภายนอก อาจเรียกชื่อฝ่ายประชาสัมพันธ์ภายนอก
2. กลุ่มงานประชาสัมพันธ์ภายใน อาจเรียกชื่อฝ่ายประชาสัมพันธ์ภายใน
3. กลุ่มงานประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจ อาจเรียกชื่อฝ่ายประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจ
4. กลุ่มงานผลิตสื่อ อาจเรียกชื่อฝ่ายผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์

ภาพที่ 12 องค์ประกอบของงานการประชาสัมพันธ์ กองการประชาสัมพันธ์ กรมการศึกษานอกโรงเรียน

กลุ่มงานประชาสัมพันธ์ภายใน มีงานหรือกิจกรรมที่ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ คือ จัดทำเอกสารข่าวเผยแพร่ จัดบอร์ดการประชาสัมพันธ์ของกรม จัดบริการเยี่ยมชมสถานที่แก่ผู้มาศึกษา และดูงาน บรรยายสรุป จัดประชุม อภิปราย สัมมนา และปาฐกถาเกี่ยวกับปัญหาด้วยการประชาสัมพันธ์ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับปัญหาด้วยการประชาสัมพันธ์ของกรมให้ผู้บริหารระดับสูงรับทราบเพื่อหาทางป้องกันและแก้ไข จัดทำปฏิทินการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จัดทำแผนภูมิการบริหารงานของกรม จัดทำแผนผังแสดงหน่วยงานต่างๆ ระดับกองเพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงานของบุคคลภายนอกได้ทราบจัดทำอนุทินและบัตรอวยพรในโอกาสต่างๆ จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีของกรมการศึกษานอกโรงเรียนให้ปรากฏแก่สังคม จัดทำวารสาร นิตยสารทางด้านการประชาสัมพันธ์ และงานวิชาการ จัดทำสมุดโทรศัพท์เพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงานของหน่วยราชการต่างๆ ในกรมการศึกษานอกโรงเรียน จัดทำคำขวัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของกรม ดำเนินการแข่งขันกีฬาเพื่อความสัมพันธ์ของบุคลากรในกรม ประสานงานกับคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ของกรม งานหรือกิจกรรมอื่นๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

กลุ่มงานประชาสัมพันธ์ภายนอก มีงานหรือกิจกรรมที่ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ คือ จัดทำเอกสารข่าวแจกสื่อมวลชนรับรองสื่อมวลชน จัดประชุมแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน เขียนบทความหรือสารคดีลงในวารสารหรือนิตยสารของกรม จัดประชุมอภิปราย สัมมนา และปาฐกถา เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีและความสัมพันธ์อันดีต่อกลุ่มเป้าหมายภายนอก หรือประชาชนโดยทั่วไปประสานงานกับคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ของกรมงานอื่นๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

กลุ่มงานประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจ มีงานหรือกิจกรรมที่ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ จัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจแจกกลุ่มเป้าหมายเฉพาะกิจหาข่าวกรอง สืบสวนข่าวสารจากสื่อมวลชนในเรื่องราวที่เกี่ยวกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน เสนออธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อทราบแถลงการณ์หรือชี้แจงต่อสื่อมวลชนในกรณีที่สื่อมวลชนเสนอข่าวผิดพลาด อันอาจทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงของกรม ประสานงานกับคณะกรรมการการประชาสัมพันธ์ของกรม งานอื่นๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

กลุ่มงานผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ มีงานหรือกิจกรรมที่ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ คือ ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ผลิตรายการโทรทัศน์ ผลิตภาพยนตร์ในเรื่องราวที่เกี่ยวกับกิจการของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ควบคุมแสงเสียงในการจัดประชุมแถลงข่าว งานศิลปกรรมต่างๆ เพื่อการประชาสัมพันธ์ บันทึกภาพและเสียง (วีดีโอ) ถ่ายรูปแจกสื่อมวลชน ประสานงานกับสื่อมวลชน

จัดทำสไลด์เพื่อการประชาสัมพันธ์ ออกแบบแผนภูมิต่างๆ ของกรมจัดนิทรรศการเพื่อการ ประชาสัมพันธ์ตามโครงการต่างๆ ผลิตเอกสารและสิ่งพิมพ์ เพื่อการประชาสัมพันธ์ทุกชนิด ประสาน งานกับคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ของกรม งานอื่นๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

กลุ่มงานธุรการ ซึ่งเป็นงานสนับสนุนงานหลักคือ งานด้านการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ งานพิมพ์ดีด งานสารบรรณ พัสดุ ครุภัณฑ์ การเงิน และบัญชี รวมทั้งการบริการยานพาหนะ

อภิปรายผล

การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่เหมาะสมนี้ มีองค์ประกอบรวม 3 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างการประชาสัมพันธ์ ด้านแนวคิดและการดำเนินงาน การประชาสัมพันธ์ และด้านการแสวงหาลักษณะงานการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ดำเนินการศึกษาโดยใช้วิธีการเทคนิคเดลฟาย ซึ่งเป็นวิธีวิจัยที่ใช้ความคิดของผู้เชี่ยวชาญเป็นหลักในการ แก้ปัญหาตามประเด็นที่นำมาสอบถาม ดังนั้นเพื่อให้การอภิปรายเป็นไปอย่างกว้างขวางจึงได้นำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบสุดท้ายของการวิจัยครั้งนี้เป็นหลักในการอภิปราย โดยพิจารณาประกอบ กับเหตุผลที่ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงไว้ใน การตอบแบบสอบถามทุกๆ รอบและปรับให้เข้ากับหลักวิชาการ ทางด้านการประชาสัมพันธ์ และหลักการบริหารงานเป็นเรื่องๆ ไป

1. ด้านโครงสร้างการประชาสัมพันธ์สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียนนั้น ผู้เชี่ยวชาญ เห็นว่าควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนไว้อย่าง ชัดเจน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์ ของกรมได้มองเห็นลู่ทางในการปฏิบัติงาน เกิดแนวคิด แนวปฏิบัติ สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมด้านการประชาสัมพันธ์ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ให้อยู่ในขอบข่าย มีความสอดคล้องซึ่งกันและกันอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ความคิดเห็น ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกับหลักการบริหารงานของ กิตติมา ปรีดีติติก (2529 : 16) วัตถุประสงค์ในการประชาสัมพันธ์จะต้องครอบคลุมเนื้อหาสาระดังต่อไปนี้ คือ สร้างความเข้าใจและ ความสัมพันธ์อันดีระหว่างกรมกับกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง การเผยแพร่ข่าวสาร เพื่อให้ความรู้ความ เข้าใจ สร้างภาพพจน์ที่ดีให้แก่กรมการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนร่วมมือด้วยดี จากประชาชน และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องนอกจากนั้นยังเป็นการหยั้งเสียงประชาชนที่มีความ คิดเห็นหรือมีทัศนคติต่อกรมด้วย เพื่อจะได้วางแผนปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องนั้นๆ การประชาสัมพันธ์เป็นกิจกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมในฐานะที่เป็นส่วนราชการแห่งหนึ่ง การจัด กิจกรรมทางสังคมเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการศึกษาและมีผลให้ประชาชน

มีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทำให้กรมการศึกษาได้ปฏิบัติตามหน้าที่ในการยกระดับมาตรฐานการศึกษาของมวลชนได้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ในด้านการกำหนดนโยบายทางการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนนั้น ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งที่ควรจะได้มีการระดมสมองจากผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจทางด้านการประชาสัมพันธ์ อาจจะเป็นผู้บริหารของกรมระดับผู้อำนวยการกองต่างๆ หรือคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ของกรมเป็นผู้กำหนดนโยบายก็ได้ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นนี้ว่า ผู้บริหารของกรมคนใดคนหนึ่งอาจไม่รู้สึกซึ่งทางด้านวิชาการประชาสัมพันธ์ก็ได้ ถ้าเป็นลักษณะนี้จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานทางการประชาสัมพันธ์ของกรมรู้สึกอึดอัดใจ

การกำหนดนโยบายการประชาสัมพันธ์จะต้องมีความสอดคล้องกันกับแผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ และแผนการประชาสัมพันธ์ของกระทรวงศึกษาธิการนอกจากนั้นผู้เชี่ยวชาญยังเห็นว่า การดำเนินการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนนั้นจะต้องมีกฎ ระเบียบแบบแผนของทางราชการกฎหมายที่มีผลบังคับใช้และเกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ก็คือ พระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. 2486 กฎหมายดังกล่าวได้มีการกำหนดคุณสมบัติของบุคคลที่จะเป็นบรรณาธิการ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณาเอาไว้ตลอดจนได้มีการกำหนดสิ่งพิมพ์ประเภทต่างๆ ซึ่งจะต้องขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานการพิมพ์เอาไว้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เกี่ยวข้องกับงานด้านการประชาสัมพันธ์ ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมากกว่าการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนนั้นจะต้องเน้นการประชาสัมพันธ์ระดับมหภาค มากกว่าระดับจุลภาค และการประชาสัมพันธ์จะต้องเน้นด้านรูปธรรมให้มากด้วย

ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยอย่างยิ่งที่หน่วยงานการประชาสัมพันธ์ของกรมจะต้องมีฐานะเป็นกอง และผู้อำนวยการกองการประชาสัมพันธ์เป็นผู้บังคับบัญชาเพราะ กรมการศึกษานอกโรงเรียนมีภาระหน้าที่ที่สำคัญในการยกระดับมาตรฐานการศึกษาของมวลชนให้สูงขึ้น กลุ่มเป้าหมายในการประชาสัมพันธ์มีขนาดใหญ่และมีหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชนเกี่ยวข้องหลายกลุ่ม จึงทำให้ปริมาณงานทางการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนกว้างขวางยิ่งขึ้น ถ้ามีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง จะทำให้ประชาชนของกลุ่มขาดโอกาส จะเป็นปัญหาและอุปสรรคในการยกระดับมาตรฐานการศึกษาของมวลชนได้ในขณะเดียวกับประชาชนก็จะมองภาพพจน์ของกรมไปในทางไม่ดี

ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจะต้องมีคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ของกรมด้วย เนื่องจากบุคลากรทางด้านการประชาสัมพันธ์ของกรมมีจำนวนจำกัด ไม่สามารถดำเนินการทางด้านการประชาสัมพันธ์ของกรมได้อย่าง

ทั่วถึงและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้ จำต้องอาศัยบุคลากรอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษาออกโรงเรียนเพิ่มขึ้น เพราะนอกจากจะทำหน้าที่ในการเป็นเครือข่ายในการส่งและรับข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกันแล้ว ยังเป็นศูนย์รวมของความคิดเห็น ตลอดจนงานด้านการเป็นที่ปรึกษาในเรื่องการจัดดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์ให้มีความครอบคลุมในเรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาระหน้าที่ของกรมการศึกษาออกโรงเรียนทุกอย่างเพื่อประโยชน์ของกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มรวมทั้งเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของผู้บริหารของกรมอีกด้วย ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนี้สอดคล้องกับหลักการบริหารงานของ กิตติมา ปรีดีคิลก (2529 : 41 - 43) ซึ่งกล่าวถึงประโยชน์ของคณะกรรมการว่า ทำให้มีการพิจารณาอย่างรอบคอบโดยอาศัยความคิดเห็นของกลุ่ม เป็นการป้องกันการมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้แก่บุคคลคนเดียวมากเกินไปช่วย ประสานงานด้านการวางแผนและนโยบาย ก่อให้เกิดการกระตุ้นทำให้อยากมีส่วนร่วม การใช้คณะกรรมการทำให้ผู้ที่ได้รับเลือกให้เป็นกรรมการรู้จักกระตือรือร้น และช่วยในการหลีกเลี่ยงที่จะปฏิบัติงานบางอย่าง ผู้บริหารอาจจะตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งที่ตนไม่ประสงค์จะปฏิบัติเอง นอกจากนั้นยังได้กล่าวถึงข้อดีของการมีคณะกรรมการดำเนินงาน คือ ก่อให้เกิดความร่วมมือกันปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย ช่วยส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจกัน และทำให้งานลุล่วงไปด้วยดีเป็นแหล่งที่ให้ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่ดี และช่วยส่งเสริมให้บุคคลที่ได้เป็นกรรมการ มีความภาคภูมิใจและทำงานในหน้าที่เต็มความสามารถ

คณะกรรมการประชาสัมพันธ์ของกรม ควรตั้งจากผู้แทนของทุกหน่วยงานกรมการศึกษาออกโรงเรียน

2. ด้านแนวคิด และการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ สำหรับกรมการศึกษาออกโรงเรียนผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยอย่างยิ่งว่า ควรมีการวางแผนการประชาสัมพันธ์ของกรมขึ้น ซึ่งมีทั้งแผนระยะยาว ระยะสั้น และแผนการประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจเอาไว้ด้วย เพื่อการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่สอดคล้องกับหลักการประชาสัมพันธ์ของวิจิตร อวระกุล (2522 : 185 - 186) ซึ่งกล่าวว่า การวางแผนมีความสำคัญต่อการบริหารงานทุกอย่าง ถ้าขาดการวางแผนในการประชาสัมพันธ์ก็เหมือนกับขาดหัวใจของการดำเนินงาน หากที่งานจะดำเนินไปอย่างตรงตามเป้าหมาย การวางแผนช่วยให้การปฏิบัติงานถูกต้องตามวัตถุประสงค์ ช่วยให้เกิดการประสานงาน ขจัดปัญหาอุปสรรคประจำวัน และช่วยลดงานซ้ำซ้อนให้หมดไปด้วย งานการประชาสัมพันธ์เป็นงานที่ละเอียด มีขั้นตอนสลับซับซ้อน เพราะเป็นงานเกี่ยวกับความคิด และพฤติกรรมของมนุษย์ เหตุการณ์และขั้นตอนการปฏิบัติงานต้องให้ตรงเหมาะสมกับเวลา สถานที่ บุคคล

การประชาสัมพันธ์จึงจะได้ผล ดังนั้นการวางแผนล่วงหน้าในการประชาสัมพันธ์จึงนับว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นต้องวางแผน มิฉะนั้นการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ของกรมจะเกิดปัญหายุ่งยากขึ้นได้

ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมากกว่าควรมีการประชาสัมพันธ์ภายในเพื่อให้เจ้าหน้าที่ทุกคนมีส่วนรับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์องค์การ การสร้างภาพพจน์ของหน่วยงานมิใช่เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์เพียงฝ่ายเดียว ทุกคนในกรมการศึกษาออกโรงเรียนจะต้องช่วยกันสร้างภาพพจน์ที่ดีให้แก่กรม ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า การดำเนินการประชาสัมพันธ์นั้นไม่ควรใช้สื่อที่ซ้ำๆ กันบ่อยๆ จะทำให้ประชาชนหรือกลุ่มเป้าหมายลดความสนใจลงได้ ดังนั้นจึงควรมีการพัฒนาสื่อการประชาสัมพันธ์ให้ทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ และสื่อเหล่านั้นจะต้องเกิดความเร้าใจกลุ่มเป้าหมายด้วย จึงจะทำให้การประชาสัมพันธ์บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยอย่างยิ่งที่ผู้บริหารทุกระดับของกรมจะต้องให้ความสำคัญของงานด้วยการประชาสัมพันธ์ของกรมให้มากขึ้น ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมสนับสนุนงานทางการประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จะต้องให้มีบุคลากรทางด้านการประชาสัมพันธ์อย่างเพียงพอ และเลือกสรรบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาทางด้านนิเทศศาสตร์ หรือวารสารศาสตร์ หรือสื่อสารมวลชน จะต้องสนับสนุนทางด้านงบประมาณอย่างเพียงพอ จะต้องส่งเสริมสนับสนุนให้มีวัสดุอุปกรณ์สื่อสารการประชาสัมพันธ์ให้ทันสมัย เพื่อประสิทธิภาพของงานด้านการประชาสัมพันธ์ของกรม ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยอย่างยิ่งว่า การดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์ของกรม จะต้องมีการกำหนด กลุ่มเป้าหมายของการประชาสัมพันธ์ แต่ละเรื่องแต่ละโครงการ จะได้สื่อสารสัมพันธ์ได้ตามเป้าหมาย ยิ่งขึ้น ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า หน่วยงานการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษาออกโรงเรียนควรจะต้องมีการศึกษาวิจัย สำนวจความคิดเห็นกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อกรมการศึกษาออกโรงเรียน ถ้าพบว่ามิชอบควรจะได้วางแผนป้องกันหรือแก้ไข และเพื่อจะได้จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนได้ตามความมุ่งหมายมากขึ้น ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมากกว่า การประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษาออกโรงเรียน ควรใช้เทคนิคและกลยุทธ์ต่างๆ มาใช้ในงานการประชาสัมพันธ์ในเชิงรุกให้มากขึ้น ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าบุคลากรทางด้านการประชาสัมพันธ์ควรมีการพิจารณาให้มีจำนวนมากพอ การบริหาร งานทางการประชาสัมพันธ์ก็เหมือนกัน การบริหารอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการติดตามประเมินผล ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าควรมีการติดตามประเมินผลทางด้านการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากสื่อมวลชน จากกลุ่มเป้าหมายจากการประเมินโครงการของกรมการศึกษาออกโรงเรียน

3. การแสวงหาลักษณะงาน การจัดการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษาออกโรงเรียนที่เหมาะสมนั้น ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า ควรแยกกลุ่มประชาสัมพันธ์ภายใน กลุ่มประชาสัมพันธ์ภายนอก

สำหรับกลุ่มประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจทั้งนักวิชาการประชาสัมพันธ์หลายมีท่านความเห็นที่ไม่ควรจัดตั้งเป็นองค์การ เมื่อมีเหตุการณ์หรือความจำเป็น จึงเข้าที่ประชุมคณะกรรมการประชาสัมพันธ์กรมพิจารณา ควรแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการเฉพาะกิจขึ้นมาปฏิบัติงานซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ (พรทิพย์ วรกิจโกคาทร, 2538 : 225) และกลุ่มงานศิลปกรรมทางด้านการผลิตสื่อ อาจเรียกเป็นฝ่ายโสตทัศนูปการเพื่อการประชาสัมพันธ์ แต่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่างานด้านการบริการ ศึกษานิตศควรรไปร่วมกับกลุ่มงานการประชาสัมพันธ์ภายใน และงานเผยแพร่ควรรไปรวมอยู่กับงานการประชาสัมพันธ์ภายนอก สำหรับงานด้านธุรการและการเงินควรรไปอยู่ในสายงานบริหารทั่วไป

สำหรับกิจกรรมย่อยๆ ของแต่ละกลุ่มงาน ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้จัดเป็นงานหรือกิจกรรมดังนี้

3.1 ฝ่ายประชาสัมพันธ์ภายใน มีกิจกรรมดังนี้

- 3.1.1 จัดทำเอกสารข่าวเผยแพร่
- 3.1.2 จัดทำอนุทินบัตรอวยพร
- 3.1.3 จัดทำปฏิทินการศึกษาของกรม
- 3.1.4 จัดทำแผนภูมิการบริหารงานของกรม
- 3.1.5 จัดทำสมุดโทรศัพท์ของกรม
- 3.1.6 จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสร้างภาพยนตร์ของกรม
- 3.1.7 จัดทำวารสาร นิตยสารของกรม
- 3.1.8 จัดทำรายงานประจำปีของกรม
- 3.1.9 งานอื่นๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย
- 3.1.10 ประสานงานกับคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ของกรม

3.2 ฝ่ายประชาสัมพันธ์ภายนอก ควรมีกิจกรรมดังนี้

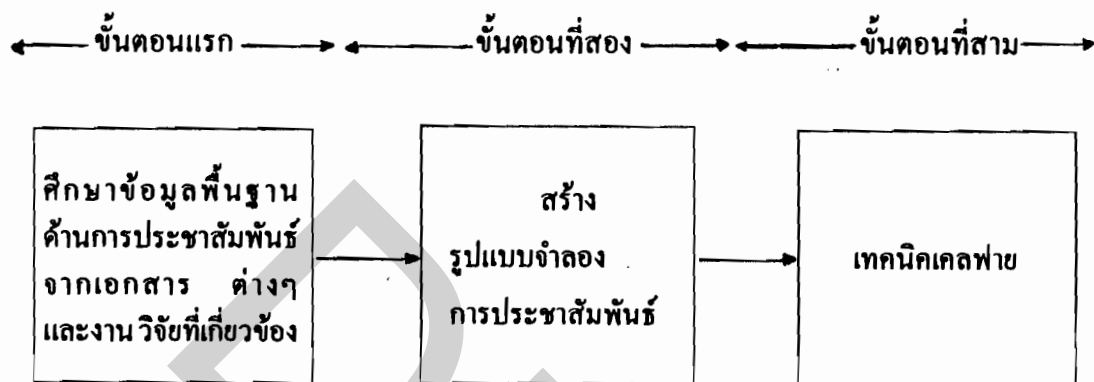
- 3.2.1 จัดสถานที่รับรองสื่อมวลชน
- 3.2.2 จัดทำเอกสารข่าวแจกสื่อมวลชน
- 3.2.3 จัดให้มีการแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน
- 3.2.4 สรุปรายข่าวจากสื่อมวลชนในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกรม
- 3.2.5 เขียนบทความหรือสารคดีทางการศึกษาลงในวารสารของนิตยสาร
- 3.2.6 จัดนิทรรศการทางวิชาการ
- 3.2.7 งานอื่นๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

- 3.2.8 รัฐสัมพันธ์
- 3.2.9 ประสานงานกับคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ของกรม
- 3.2.10 ประสานงานกับศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด
- 3.3 ฝ่ายประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจ ควรมีกิจกรรมดังนี้
 - 3.3.1 แลกเปลี่ยนแก้ข่าวในกรณีที่มีการบิดเบือนหรือเสนอข่าวผิดพลาด เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับกรม
 - 3.3.2 ปฏิบัติงานภาคสนามในการจัดงานต่างๆ ของกรม
 - 3.3.3 ปฏิบัติกิจกรรมรณรงค์ต่าง ๆ
 - 3.3.4 ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย
 - 3.3.5 ประสานงานกับคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ของกรม
- 3.4 ฝ่ายผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ ควรมีกิจกรรม
 - 3.4.1 ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง
 - 3.4.2 ผลิตรายการโทรทัศน์
 - 3.4.3 ผลิตภาพยนตร์อันเกี่ยวกับกิจการของวิทยาลัย
 - 3.4.4 ควบคุมแสง เสียง ในการประชุมแถลงข่าว
 - 3.4.5 ผลิตเอกสารสิ่งพิมพ์ เพื่อการประชาสัมพันธ์ทุกชนิด
 - 3.4.6 งานศิลปะเพื่อการประชาสัมพันธ์
 - บันทึกภาพและเสียง (วี.ดี.โอ.)
 - ถ่ายรูปแจกสื่อมวลชน
 - จัดทำสไลด์เพื่อการประชาสัมพันธ์
 - ออกแบบแผนภูมิ
 - จัดนิทรรศการร่วมกับงานเผยแพร่
 - 3.4.7 ประสานงานกับคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ของกรม

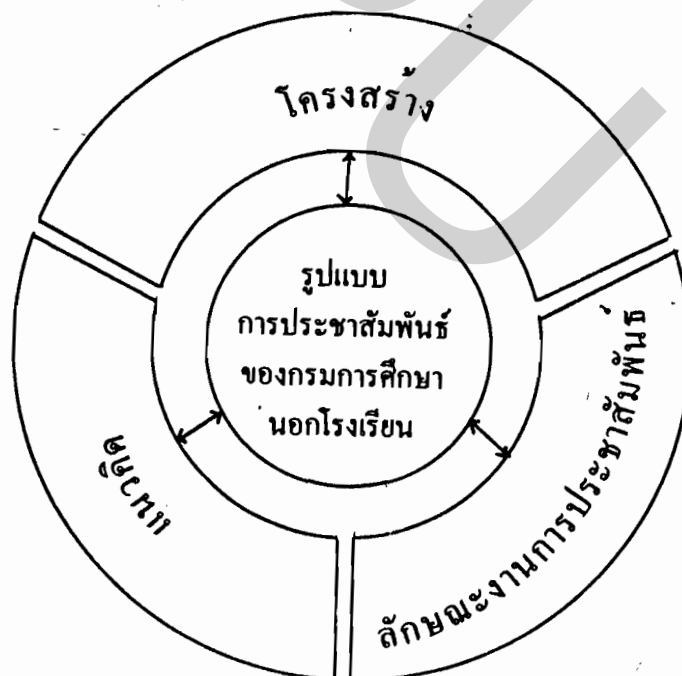
สรุปรูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน

การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียนดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน ดังภาพประกอบ

ภาพที่ 18 แสดงขั้นตอนการศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ภาพที่ 14 แสดงองค์ประกอบการประชาสัมพันธ์สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน

จากการศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียนโดยได้ดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนแรก เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เรื่องการประชาสัมพันธ์จากเอกสาร ตำรา วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยละเอียด

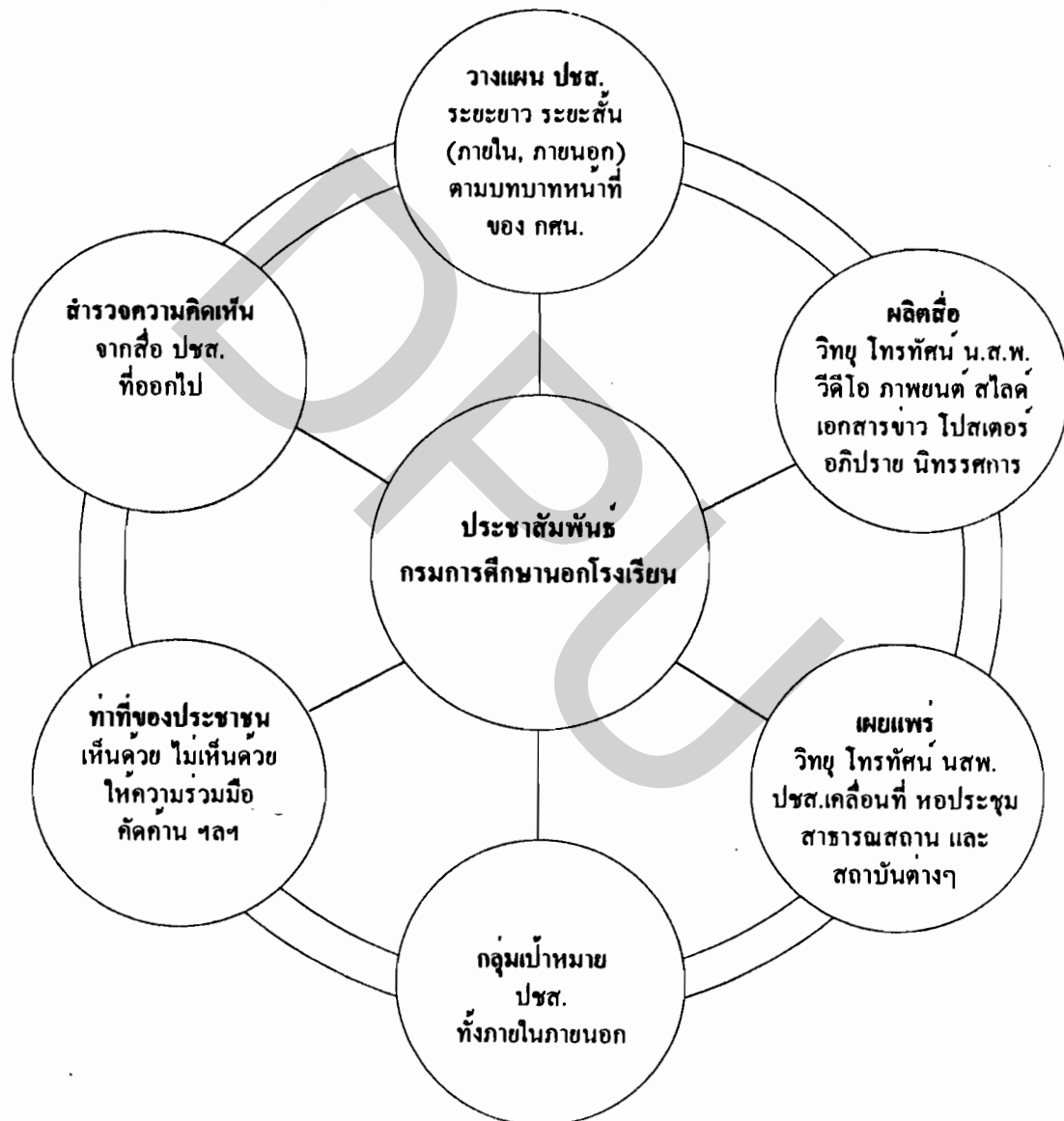
ขั้นตอนที่สอง นำข้อมูลจากการศึกษาในขั้นตอนแรกมาสร้างเป็นรูปแบบจำลองการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อเป็นต้นแบบ

ขั้นตอนที่สาม เป็นการพัฒนา รูปแบบจำลองโดยวิธีเทคนิคเคลฟาย ให้เป็นรูปแบบการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่เหมาะสม โดยมีองค์ประกอบรวม 3 ด้าน ได้แก่ โครงสร้างการประชาสัมพันธ์ แนวคิดและการดำเนินการประชาสัมพันธ์ และการแสวงหาลักษณะของงานด้านการประชาสัมพันธ์ สรุปพอได้ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างการประชาสัมพันธ์สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียนประกอบด้วย
 - 1.1 วัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้เป็นแนวทางในการดำเนินการโครงการ
 - 1.2 นโยบายด้านการประชาสัมพันธ์
 - 1.3 กลุ่มเป้าหมายของการประชาสัมพันธ์ ที่เกี่ยวข้องกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน
 - 1.4 สำนักงานมีฐานะเป็นกองการประชาสัมพันธ์
 - 1.5 กฎระเบียบราชการที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์
 - 1.6 คณะกรรมการประชาสัมพันธ์

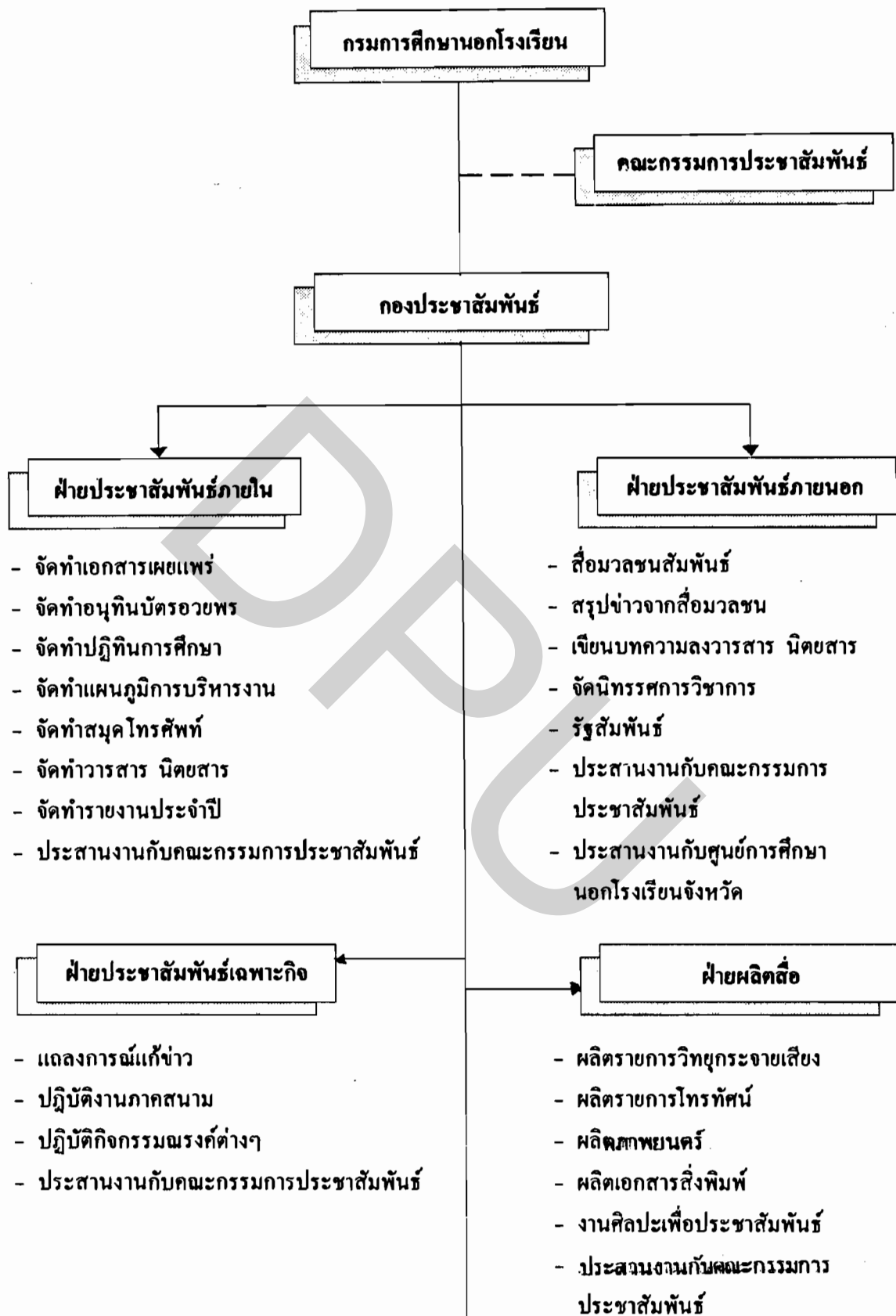
2. ด้านแนวคิดและการดำเนินการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีกระบวนการดำเนินงานครบวงจร เป็นดังนี้

ภาพที่ 15 วงจรแนวคิดและการดำเนินการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านโครงสร้างการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน
 - 1.1 บุคลากรทางการประชาสัมพันธ์ ควรเป็นบุคคลที่มีคุณวุฒิจบนิเทศศาสตร์ หรือวารสารศาสตร์ ทางด้านการประชาสัมพันธ์
 - 1.2 ผู้บริหารของกรมจะต้องให้การสนับสนุนส่งเสริมทั้งทางด้านบุคลากรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ รวมทั้งการจัดการที่เป็นอิสระ
 - 1.3 คณะกรรมการประชาสัมพันธ์ของกรม ควรคัดเลือกจากผู้มีความรู้ประสบการณ์ และจะต้องเป็นคนที่มิไ้ร้งงานทางด้านนี้เป็นพิเศษ และจะต้องมีเวลาให้กับงาน การประชาสัมพันธ์อย่างเพียงพอ
2. ด้านแนวคิดและการดำเนินงาน การบริหารงานการประชาสัมพันธ์ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์ คณะกรรมการประชาสัมพันธ์กรมมีหน้าที่ทางการให้คำปรึกษาหารือ หรือให้ข้อเสนอแนะในที่ประชุมคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ซึ่งจะไม่ไป ก้าวถ่างทางด้านบริหารของกองการประชาสัมพันธ์
3. กิจกรรมการประชาสัมพันธ์ จะต้องจัดทำเป็นแผนงาน หรือโครงการประชาสัมพันธ์ จะต้องดำเนินงานอย่างมีหลักการและเหตุผล

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. รวมบทความเล่ม 1 2522. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2522.
- _____. รายงานผลการดำเนินงานปีงบประมาณ 2533. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2533
- กิติมา ปรีดีดิลก. ทฤษฎีบริหารองค์การ. กรุงเทพมหานคร : ธนะการพิมพ์, 2529.
- ชูศรี วงศ์รัตน. สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2525.
- ไชยยงค์ พรหมวงศ์และคณะ. สถานภาพการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ในกรุงเทพมหานคร. สारมวลดชน กรุงเทพมหานคร : 2518.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. การประชาสัมพันธ์ : หลักการปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้ว การพิมพ์ 2522.
- พงษ์เทพ วรกิงโกคาทร. การวิจัยเพื่อการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร : คณะวารสารศาสตร์ และสื่อมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2531.
- _____. ภาพพจน์นั้นสำคัญยิ่ง : การประชาสัมพันธ์กับภาพพจน์. โรงพิมพ์เจริญผล, กรุงเทพมหานคร : 2536
- วิจิตร อวาระผล. การประชาสัมพันธ์ : หลักและวิธีปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์ไทยวัฒนา - พานิช, 2534.
- วิรัช ลภีรัตนกุล. นักประชาสัมพันธ์กับงานประชาสัมพันธ์ในเชิงปฏิบัติ. โอเดียนสโตร์, กรุงเทพมหานคร : 2529
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. แผนพัฒนาการศึกษาการศาสนาและวัฒนธรรมระยะที่ 7 (พ.ศ.2535-2539). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2535.
- เสนีย์ แดงวัง. การประชาสัมพันธ์ : แนวคิดและหลักวิธีปฏิบัติ. อักษรบัณฑิต, กรุงเทพมหานคร : 2525.
- อุทัย หิรัญโต. ความรู้เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์. โอเดียนสโตร์, กรุงเทพมหานคร : 2520

วารสารและเอกสาร

- เกษม บุญอ่อน. “เคลฟาย : เทคนิคในการวิจัย” คู่มือปริทัศน์. ปีที่ 10 (ตุลาคม 2522) : 26-28.
- นักศึกษาหลักสูตรเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ฝ่ายอำนวยการ รุ่นที่ 21 แผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ.
กรุงเทพมหานคร : โรงเรียนการประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์, 2523.
- ประยูร ศรีประสาธน์. “เทคนิคการวิจัยเคลฟาย” วารสารศึกษาศาสตร์. ปีที่ 4 (เมษายน - พฤษภาคม 2523) : 49 - 60.
- รัมภา ไตชิละสุนทร. แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์. โรงเรียนการประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์, 2513.
- สะอาด ดันตฤกษ์. การประชาสัมพันธ์ภาคทฤษฎีและปฏิบัติ. โรงเรียนการประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์, 2513.
- เสรี วงษ์มณฑา. การประชาสัมพันธ์ : ทำกันไปทำไม. เอกสารประกอบการสัมมนาและอบรมวิชาการประชาสัมพันธ์หลักสูตร “การจัดการปัญหาภาพพจน์เชิงลบ” กรุงเทพมหานคร : คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.
- อรุณ งามดี. เอกสารศูนย์ประชาสัมพันธ์ เขต 1. กรุงเทพมหานคร : กรมประชาสัมพันธ์, 2521.

วิทยานิพนธ์

- จรรุวรรณ หัสดิน. “รูปแบบการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู” วิทยานิพนธ์ กศ.ม.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2531.
- ชัยยะ มีสกุล. “การประชาสัมพันธ์ภายในวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา” สารนิพนธ์ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2523.
- ดวงใจ เครื่องรงค์. “รูปแบบการสื่อสารที่ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนใช้ในการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน” วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534.
- ทวี ดาวโร. “รูปแบบการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรฝ่ายธุรการ” วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
- เตรียม ดันติวะกุล, พ.ศ.อ.(พิเศษ). “แนวโน้มงานประชาสัมพันธ์ของกรมตำรวจภายในช่วงปี พ.ศ.2532-2542” วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- ธีรวัช โพธิสุวรรณ. “กระบวนการกำหนดนโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาในประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531.

- ประไพ กาชิต. "รูปแบบการจัดดำเนินงานระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของกรมการฝึกหัดครู"
 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.
- พจนา ชูแป้ว. "รูปแบบพฤติกรรมของงานพัฒนาในการใช้และพึงพอใจในสื่อประชาสัมพันธ์ของ
 ท้องถิ่น" วิทยานิพนธ์ ปรียญมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
 2534.
- วัน เดชพิชัย. "การประเมินโครงการการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานประเภทชั้นเรียนในเขต
 การศึกษา 2" วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.
- รัชณี วงศ์วรรณ. "แนวโน้มหนังสือพิมพ์ไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2535 - 2544)" วิทยานิพนธ์
 คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534.
- สุชาติ สุภโตษะ. "การจัดการประชาสัมพันธ์ของกระทรวงศึกษาธิการ" วิทยานิพนธ์ ก.ม.
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- อรอุบล ภูบัวเดือน. "การศึกษาวางแผนการประชาสัมพันธ์ และสถานภาพการดำเนินงานประชา
 สัมพันธ์ของหน่วยงานธุรกิจ ในกรุงเทพมหานคร" วิทยานิพนธ์ ปรียญมหาบัณฑิต
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

ภาษาอังกฤษ

BOOKS

- BOONON, KASEM. THE FUTURE OF TEACHER EDUCATION IN THAILAND: DELPHI
 APPLICATION. DOCTOR'S THESIS THE UNIVERSITY OF ALABAMA, 1979.
- KOHTBANTAN, SUNTHORN. ADULT EDUCATION IN THAILAND: NEEDS ASSESSMENT.
 DOCTOR'S THESIS, THE UNIVERSITY OF OREGON, 1978.
- QUASTEL, LEAH AND ROGER BOSHIER. 'EDUCATIONAL NEEDS AND
 OPPORTUNITIES AS ANTECEDENT OF JOB SATISFACTION,
'ADULT EDUCATION.' 1982

Draft

ภาคผนวก

คณะผู้เชี่ยวชาญ

D
P
U

10. นายพิภพ กาญจนะ	ผู้อำนวยการการส่งเสริมปฏิบัติการ
กรมการศึกษานอกโรงเรียน
11. นายชอคยิ่ง คิชบุตร	หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์
กรมสามัญศึกษา
12. นายวิรัช สนธิชัย	หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์
สำนักงานคณะกรรมการประถม
ศึกษาแห่งชาติ
13. นายวีระยุทธ พินทุสมิต	หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์
กองกลาง สำนักงานปลัด
กระทรวงศึกษาธิการ
14. นางสุชาดา พานิชยิ่ง	หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์
กรมวิชาการ
15. นายสุนิต ทิวะเวช	ฝ่ายประชาสัมพันธ์ หนังสือ
พิมพ์มติชน
16. ดร.สุรัฐ ศิลปอนันต์	รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
(อดีตอธิบดีกรมการศึกษานอก
โรงเรียน)
17. รองศาสตราจารย์ ดร.สมควร กวียะ	คณบดี คณะเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
18. นางอัจฉรา หักบำเรอ	ผู้อำนวยการโรงเรียนประชาสัมพันธ์
19. นางอ้อยทิพย์ นิยานันท์	หัวหน้างานสื่อมวลชนสัมพันธ์
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

แบบสอบถามการวิจัย
เรื่อง การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์
สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน
รอบที่หนึ่ง

ที่ พิเศษ/๒๕๓๖

26 เมษายน 2536

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์กรอกแบบสอบถาม

เรียน ท่านผู้เชี่ยวชาญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วยดิฉัน นางสาวชลฤดี บำเพ็ญนรกิจ กำลังศึกษาปริญญาโทสาขานิเทศศาสตร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และขณะนี้กำลังอยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน” ซึ่งจะต้องจบภายในเดือนมิถุนายน ๒๕๓๖ ดังนั้น จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านกรอกแบบสอบถามฉบับนี้ และจะขอรวบรวมในวันที่ 3 พฤษภาคม 2536 ซึ่งข้อมูลที่ท่านกรอกจะมีประโยชน์ต่อการประชาสัมพันธ์ของส่วนราชการต่อไป

ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์เป็นอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวชลฤดี บำเพ็ญนรกิจ)

นักศึกษาระดับปริญญาโทสาขานิเทศศาสตร์ธุรกิจ

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย
เรื่อง การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน
รอบที่ 1

ด้านโครงสร้างการประชาสัมพันธ์

1. ท่านคิดว่า กรมการศึกษานอกโรงเรียนในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการยกระดับมาตรฐานการศึกษาของมวลชนให้สูงขึ้นควรจัดการด้านการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์อย่างไร
2. ควรกำหนดวัตถุประสงค์ และนโยบายด้านการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนไว้อย่างไร
3. การดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรกำหนดโครงสร้างของงานด้านการประชาสัมพันธ์อย่างไร
4. กลุ่มเป้าหมายในการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนมีใครบ้าง และจะใช้สื่อในการประชาสัมพันธ์ให้ถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างไร
5. ท่านคิดว่า หน่วยงานการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรมีฐานะอย่างไร
6. ท่านคิดว่า คณะกรรมการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนควรมีหรือไม่ ถ้ามีควรพิจารณาถึงคุณสมบัติของกรรมการไว้อย่างไร
7. ท่านคิดว่า กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ รวมทั้งจรรยาบรรณของนักประชาสัมพันธ์มีความจำเป็นมากน้อยเพียงไร
8. คุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรมีอย่างไร

ด้านแนวคิดและการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์

9. ท่านคิดว่า การดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนนั้นควร กำหนดแผนงานการประชาสัมพันธ์ไว้อย่างไร
10. ด้านการจัดองค์การงานการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนนั้น ควรจะประกอบด้วยงานด้านใดบ้าง
11. ทำอย่างไร จึงจะทำให้ผู้บริหารโดยทั่วไปได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของงานด้านการประชาสัมพันธ์มากขึ้น เพื่อจะได้รับการสนับสนุนส่งเสริมทางด้านงบประมาณ บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ของงานด้านการประชาสัมพันธ์มากขึ้น

12. ทำอย่างไร จึงจะทำให้สื่อมวลชนประเภทต่างๆ หันมาให้ความสนใจกับการเสนอข่าวสารของกรมการศึกษานอกโรงเรียนมากขึ้น เพื่อให้การยกระดับมาตรฐานการศึกษาของมวลชน บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายมากขึ้น

ค่านรูปแบบการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

13. ท่านคิดว่า การดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรมีกิจกรรมด้านต่างๆ อย่างไร
14. ในการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อให้การส่งข่าวสารถึงกลุ่มเป้าหมาย และทันต่อเหตุการณ์ ควรใช้สื่อการประชาสัมพันธ์ประเภทใด
15. งานด้านผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์มีความจำเป็นหรือสำคัญมากน้อยแค่ไหน ต่อการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน
16. ท่านมีข้อเสนอแนะอื่นๆ อีกอย่างไร

แบบสอบถามการวิจัย
เรื่อง การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับ
กรมการศึกษานอกโรงเรียน
รอบที่สอง

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พฤษภาคม 2536

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการกรอกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ท่านผู้เชี่ยวชาญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ตามที่ท่านได้กรุณา ให้ความอนุเคราะห์ในการกรอกแบบสอบถาม เพื่อการวิจัย เรื่อง “รูปแบบการประชาสัมพันธ์ สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน” ในรอบแรกผ่านไปแล้วนั้นได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดียิ่ง ดิฉันจึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย แต่ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้เทคนิคการวิจัยแบบเคลฟาย ดังนั้น ดิฉันจึงใคร่ขอความ กรุณาจากท่าน ในกรอกแบบสอบถามในรอบที่สอง ทั้งนี้ เพื่อจะได้นำความคิดเห็นของท่านไปแสดงหารูปแบบการประชาสัมพันธ์ สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียนต่อไป ทั้งนี้ดิฉันจะมาขอรับแบบ สอบถามในวันที่ 10 พฤษภาคม 2536

ขอแสดงความนับถือ

(น.ส.ชลฤดี บำเพ็ญนรกิจ)

นักศึกษาปริญญาโท สาขานิเทศศาสตร์ธุรกิจ

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

แบบสอบถามการวิจัย
เรื่อง รูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน
รอบที่สอง

คำชี้แจง

โปรดกา เครื่องหมาย ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านทางขวามือ และหากท่านมีความคิดเห็นเพิ่มเติมประการใดของในแต่ละข้อ ขอให้โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านโดยอิสระลงในช่องว่างที่เว้นไว้ในแต่ละข้อคำถามด้วย

เกณฑ์ในการพิจารณาความเหมาะสมแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ความคิดเห็น ดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
- 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

ลำดับ ที่	การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับ กรมการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับความเห็นด้วย				
		๕	๔	๓	๒	๑
	<p>ด้านโครงสร้างการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน</p> <p>การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์กรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรกำหนดให้ชัดเจน ดังนี้</p> <p>๑. สร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดี ระหว่างกรมกับประชาชนกลุ่มเป้าหมาย</p> <p>๒. เพื่อเผยแพร่ข่าวสารให้เกิดความรู้ความเข้าใจ</p> <p>๓. เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีให้แก่กรมการศึกษานอกโรงเรียน</p> <p>๔. เพื่อให้ได้รับความสนับสนุนร่วมมือด้วยดีจากประชาชนและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๕. เพื่อให้ได้ทราบความต้องการของประชาชนที่มีต่อกรมการศึกษานอกโรงเรียน</p> <p>๖. เพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่างๆ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่อาจมีขึ้น</p> <p>๗. เพื่อจัดกิจกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่องสังคม ในฐานะที่เป็นหน่วยงานราชการแห่งหนึ่ง</p> <p>๘. เพื่อจัดกิจกรรมทางสังคม ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้มีการศึกษาต่อเนื่อง</p> <p>๙. เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา</p> <p>๑๐. อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน</p> <p>๑๑. รองอธิบดีที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน</p>					

ลำดับ ที่	การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับ กรมการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับความเห็นด้วย				
		๕	๔	๓	๒	๑
๑๒.	คณะกรรมการบริหารของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการกองต่างๆ					
๑๓.	คณะกรรมการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษา นอกโรงเรียน					
๑๔.	หัวหน้าฝ่ายหรือผู้อำนวยการกองการประชาสัมพันธ์ การกำหนดนโยบายการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษา นอกโรงเรียน ควรคำนึงถึง					
๑๕.	แผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ					
๑๖.	แผนการประชาสัมพันธ์ของกระทรวงศึกษาธิการ					
๑๗.	กฎหมายและระเบียบราชการที่เกี่ยวข้อง					
๑๘.	ควรเน้นการประชาสัมพันธ์ระดับจุลภาค					
๑๙.	ควรเน้นการประชาสัมพันธ์ระดับมหภาค					
๒๐.	ควรเน้นทางด้านรูปธรรมให้มากขึ้น ฐานะของหน่วยงานการประชาสัมพันธ์ของ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรอยู่ระดับใด					
๒๑.	ระดับกอง โดยมีผู้อำนวยการกองการประชาสัมพันธ์ เป็นผู้บังคับบัญชา					
๒๒.	ระดับฝ่าย โดยมีหัวหน้าฝ่ายเป็นผู้บังคับบัญชา					
๒๓.	ระดับฝ่าย ขึ้นกับสำนักงานเลขานุการกรม					
๒๔.	ระดับฝ่าย ขึ้นกับกองการเจ้าหน้าที่					

ลำดับ ที่	การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับ กรมการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับความเห็นด้วย				
		๕	๔	๓	๒	๑
๒๕.	ระดับงาน โดยมีหัวหน้างานเป็นผู้บังคับบัญชา					
๒๖.	ระดับงาน อยู่ในสังกัดของสำนักงานเลขานุการกรม					
๒๗.	ระดับงาน ขึ้นกับกองการเจ้าหน้าที่					
	การสร้างเครือข่ายของการประชาสัมพันธ์กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรดำเนินการดังนี้					
๒๘.	ควรแต่งตั้งคณะกรรมการประชาสัมพันธ์					
๒๙.	ควรให้ผู้บังคับบัญชาระดับกองและผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเป็นกรรมการประชาสัมพันธ์กรม					
๓๐.	ควรให้เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ทุกกองเป็นกรรมการ					
๓๑.	ควรให้เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัดทุกจังหวัดเป็นกรรมการ ประชาสัมพันธ์กรม					
๓๒.	ควรเชิญผู้แทนสื่อมวลชนจากสถานีโทรทัศน์ช่องต่างๆ เป็นกรรมการประชาสัมพันธ์กรม					
๓๓.	ควรเชิญผู้แทนสื่อสารมวลชนจากสถานีวิทยุบางสถานีเป็น กรรมการประชาสัมพันธ์กรม					
๓๔.	ควรเชิญผู้แทนสื่อสารมวลชนจากหนังสือพิมพ์ต่างๆ เป็น กรรมการประชาสัมพันธ์กรม					
	ด้านแนวคิดและการดำเนินการงานประชาสัมพันธ์สำหรับ กรมการศึกษานอกโรงเรียน					
๓๕.	ควรมีการวางแผนประชาสัมพันธ์ของกรมทั้งระยะสั้น ระยะยาว และถูกต้องตามหลักวิชาการ					

ลำดับ ที่	การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับ กรมการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับความเห็นด้วย				
		๕	๔	๓	๒	๑
๓๖.	ควรมีการเตรียมแผนประชาสัมพันธ์ เพื่อการแก้ไขปัญหา ภาวะวิกฤติหรือเหตุการณ์ฉุกเฉิน					
๓๗.	ควรมีการประชาสัมพันธ์ภายใน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทุกคน มีความรับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์องค์กร					
๓๘.	ควรมีการพัฒนาระบบสื่อสารภายในและภายนอกให้มี ความคล่องตัวสูงในการประชาสัมพันธ์					
๓๙.	ควรมีการดำเนินงานให้ผู้บริหารระดับสูงของกรมการศึกษา นอกโรงเรียน เห็นความสำคัญของการประชาสัมพันธ์ ในฐานะเป็นเครื่องมือสำคัญของการบริหารงาน					
๔๐.	ควรมีการกำหนดประชาชนกลุ่มเป้าหมายอย่างชัดเจน ยิ่งขึ้น					
๔๑.	ควรมีการวิจัยสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อกรมการศึกษานอกโรงเรียน					
๔๒.	การประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรใช้เทคนิคและกลยุทธ์ต่างๆ มาใช้ในงาน ประชาสัมพันธ์เชิงรุกมากขึ้น					
๔๓.	ควรเพิ่มบุคลากรด้านประชาสัมพันธ์มากขึ้น					
๔๔.	บุคลากรทางด้านการประชาสัมพันธ์ควรมีคุณวุฒิทาง นิเทศศาสตร์/วารสารศาสตร์					
๔๕.	ควรมีการติดตามและประเมินผลการประชาสัมพันธ์ เป็นประจำ จากข่าวสื่อมวลชน จากกลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้ประโยชน์ จากการสำรวจผลงานของโครงการ ลักษณะงานในการจัดการประชาสัมพันธ์ของ กรมการศึกษานอกโรงเรียน					

ลำดับ ที่	การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับ กรมการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับความเห็นด้วย				
		๕	๔	๓	๒	๑
๔๖.	สื่อการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ให้ประสิทธิภาพสูง ได้แก่ สื่อบุคคล สื่อพื้นบ้าน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อมวลชน กิจกรรมพิเศษ หน่วยเคลื่อนที่ องค์ประกอบของงานด้านการประชาสัมพันธ์ที่จะจัด ดำเนินการ					
๔๗.	ควรแยกประชาสัมพันธ์เป็นประชาสัมพันธ์ภายนอก					
๔๘.	ควรแยกประชาสัมพันธ์เป็นประชาสัมพันธ์ภายใน					
๔๙.	ควรแยกประชาสัมพันธ์เป็นประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจ					
๕๐.	ควรมีงานโสตทัศนอุปกรณ์เพื่อการประชาสัมพันธ์					
๕๑.	ควรมีงานบริการสารสนเทศ					
๕๒.	ควรมีงานเผยแพร่					
๕๓.	ควรมีงานด้านธุรการและงานพิมพ์ การเงิน การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ภายใน					
๕๔.	ควรจัดทำเอกสารข่าวเผยแพร่					
๕๕.	ควรจัดทำอนุทินและบัตรอวยพร					
๕๖.	ควรจัดทำปฏิทินการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน					
๕๗.	ควรจัดทำแผนภูมิการบริหารงานของกรม					
๕๘.	จัดทำสมุดโทรศัพท์เพื่อการติดต่อสื่อสารของกรม					
๕๙.	ควรจัดการแข่งขันกีฬาของบุคลากรภายในกรม					

ลำดับ ที่	การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับ กรมการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับความเห็นด้วย				
		๕	๔	๓	๒	๑
๖๐.	ควรจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดี ให้ปรากฏแก่สังคม					
๖๑.	จัดทำวารสารหรือนิตยสารของกรม					
๖๒.	ควรจัดทำรายงานประจำปีของกรมออกเผยแพร่					
๖๓.	ควรจัดทำคำขวัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของกรม					
๖๔.	ควรประสานงานกับคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ของกรม การดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ภายนอก					
๖๕.	จัดทำเอกสารข่าวแจกสื่อมวลชนทุกประเภท					
๖๖.	ควรจัดสถานที่รับรองสื่อมวลชน					
๖๗.	ควรจัดกิจกรรมแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน เพื่อรายงาน การดำเนินงานให้ประชาชนได้รับทราบ					
๖๘.	ควรหาข่าวจากผลการป้อนกลับจากกลุ่มเป้าหมาย					
๖๙.	เขียนบทความสารคดีลงพิมพ์ในวารสารหรือนิตยสาร ของกรม การดำเนินงานการประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจ					
๗๐.	ควรมีการแถลงการณ์หรือชี้แจงข้อเท็จจริงต่อสื่อมวลชน ในกรณีที่สื่อมวลชนเสนอข่าวสารคลาดเคลื่อนจาก ความเป็นจริง ซึ่งอาจทำให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการ					
๗๑.	ควรมีการสำรวจข่าวสารจากสื่อมวลชนทุกประเภท เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข่าว					

ลำดับ ที่	การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับ กรมการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับความเห็นด้วย				
		๕	๔	๓	๒	๑
	การดำเนินการผลิตสื่อการประชาสัมพันธ์					
๑๒.	ควรผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ของกรม					
๑๓.	ควรติดต่อประสานงานกับสถานีวิทยุกระจายเสียง ท้องถิ่นทั่วประเทศ					
๑๔.	ผลิตรายการโทรทัศน์เผยแพร่การดำเนินงานของกรม					
๑๕.	ผลิตภาพยนตร์หรือวิดีโอ เกี่ยวกับกิจกรรมของกรมเผยแพร่					

แบบสอบถามการวิจัย
เรื่อง การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับ
กรมการศึกษานอกโรงเรียน
รอบที่สาม

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พฤษภาคม 2538

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการกรอกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ท่านผู้เชี่ยวชาญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ตามที่ท่านได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ ใบกรอกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง “รูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน” ในรอบสองที่ผ่านมาแล้วนั้นได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี คิดฉันจึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย แต่ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้เทคนิคการวิจัยแบบเคลฟาย ดังนั้นคิดฉันจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่าน ใบกรอกแบบสอบถามในรอบที่สาม ทั้งนี้เพื่อจะได้นำความคิดเห็นของท่านไปแสวงหารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียนต่อไปทั้งนี้ คิดฉันจะมาขอรับแบบสอบถาม ในวันที่ 17 พฤษภาคม 2538

ขอแสดงความนับถือ

(น.ศ.ชลฤดี บำเพ็ญนรกิจ)

นักศึกษابริญญาโทสาขานิเทศศาสตร์ ธุรกิจ
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

แบบสอบถามการวิจัย
เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการแสวงหารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน
ตามวิธีการวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย
รอบที่สาม

คำชี้แจง

แบบสอบถามในรอบนี้เป็นผลการวิเคราะห์คำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ได้ตอบไปในรอบสอง
ในรอบนี้ได้แสดงให้เห็นคำตอบของกลุ่มและคำตอบของท่านว่ามีความสอดคล้องกันมากน้อยเพียงใด
เพื่อที่ท่านจะได้พิจารณาทบทวนคำตอบของท่านอีกครั้งหนึ่งว่าควรเปลี่ยนแปลงหรือไม่อย่างไร

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. ค่ามัธยฐาน (Median) หมายถึง ค่ากลางของคำตอบทั้งหมด ในแต่ละข้อ ได้แสดง ค่า
มัธยฐานไว้ในช่องค่าความเหมาะสมด้วยเครื่องหมายดอกจัน (*) เมื่อเครื่องหมายดอกจันตกอยู่ใน
ช่องค่าความเหมาะสมเท่าใด ก็หมายความว่าค่ากลางของคำตอบในข้อนั้นอยู่ที่ความเหมาะสมเท่านั้น
และถือว่าความเหมาะสมเท่านั้นเป็นคำตอบของกลุ่ม เช่น ถ้าหากเครื่องหมาย ดอกจันตกอยู่ที่
ช่องค่าความเหมาะสม 4 หมายความว่าข้อนั้นค่ากลางของคำตอบเท่ากับ 4 และถือว่าค่าความเหมาะสม 4
เป็นคำตอบของกลุ่ม

2. ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ (Interquartile Rang ย่อ I.R. เป็นค่าแสดงการกระจายของคำ
ตอบ) มีความหมาย ดังนี้

ข้อใด I.R. มีค่าน้อย แสดงว่าข้อนั้นคำตอบกระจายน้อย หรือผู้ตอบมีความเห็นสอดคล้องกันมาก

ข้อใด I.R. มีค่ามาก แสดงว่าข้อนั้นคำตอบกระจายมาก หรือผู้ตอบมีความเห็นสอดคล้องกันน้อย

ค่า I.R. นี้ แสดงไว้ทางด้านขวาของช่องค่าความเหมาะสม เพื่อให้ท่านได้พิจารณา ว่า
ข้อนั้นผู้ตอบมีความเห็นสอดคล้องกันมากน้อยอย่างไร

วิธีตอบแบบสอบถามในรอบนี้

1. ให้ท่านตรวจดูในแต่ละข้อว่า คำตอบเดิมของท่าน (แสดงไว้ด้วยเครื่องหมาย) กับคำ
ตอบของกลุ่ม (แสดงไว้ด้วยเครื่องหมาย *) อยู่ในช่องค่าความเหมาะสมช่องเดียวกันหรือห่างกันกี่
ช่อง

2. ถ้า ✓ กับ * อยู่ในช่องเดียวกัน หมายความว่าคำตอบของท่านตรงกับคำตอบของกลุ่ม
หรือท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกับกลุ่ม ถือว่าดีแล้ว ท่านไม่ต้องทำอะไรในข้อนั้น

3. ถ้า ✓ กับ * อยู่ห่างกัน 1 ช่อง เช่น * อยู่ที่ช่องค่าความเหมาะสม 3 และ
อยู่ที่ช่องค่าความเหมาะสม 4 หรือ 2 หมายความว่าคำตอบของท่านใกล้เคียงกับคำตอบของกลุ่มหรือ

ท่านมีความคิดเห็นก่อนข้างสอดคล้องกับกลุ่ม ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี ถ้าท่านเห็นว่าคำตอบของท่านเหมาะสมแล้ว ท่านก็ไม่ต้องทำอะไรในข้อนั้น แต่ถ้าท่านพิจารณาเห็นว่าควรตอบให้สอดคล้องกับกลุ่มมากขึ้นอีก ท่านก็ขีดเครื่องหมาย ✓ ทับ เครื่องหมาย * เดิม แล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ใหม่ในช่องเดียวกับ ก็ได้

4. ถ้า ✓ กับ * อยู่ห่างกัน 2 ช่องขึ้นไป เช่น * อยู่ที่ช่องค่าความเหมาะสม 4 เครื่องหมาย อยู่ที่ช่องค่าความเหมาะสม 2 หรือ 1 ความหมายว่าคำตอบของท่านแตกต่างจากคำตอบของกลุ่มกรณีนี้ขอให้ท่านพิจารณาทบทวนดูว่าท่านเห็นด้วยกับคำตอบของกลุ่มหรือไม่ ถ้าเห็นด้วยให้ขีดทับเครื่องหมาย ✓ เดิมแล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ใหม่ให้ใกล้เคียงหรือตรงกับคำตอบของกลุ่มก็ได้ตามดุลยพินิจของท่าน แต่ถ้าท่านไม่เห็นด้วยกับกลุ่ม หรือยืนยันคำตอบเดิมของท่าน ขอได้โปรดอธิบายเหตุผลที่เป็นเช่นนั้นในตอนท้ายของแบบสอบถามซึ่งนอกจากจะเป็นเหตุผลด้านวิชาการประชาสัมพันธ์ หรือเหตุผลทางการจัดการบริหาร หรือด้านอื่นๆ ก็ได้

ลำดับ ที่	การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับ กรมการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับความเห็นด้วย					Mdn.	L.R.
		๕	๔	๓	๒	๑		
	ด้านโครงสร้างการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน							
	การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์กรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรกำหนดให้ชัดเจน ดังนี้							
๑.	สร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดี ระหว่างกรมกับประชาชนกลุ่มเป้าหมาย	*					๕	๑.๐๐
๒.	เพื่อเผยแพร่ข่าวสารเพื่อความรู้ความเข้าใจ	*					๕	๑.๐๐
๓.	เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีให้แก่กรมการศึกษานอกโรงเรียน	*					๕	๑.๐๐
๔.	เพื่อให้ได้รับความสนับสนุนร่วมมือด้วยดีจากประชาชนและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	*					๕	๑.๐๐
๕.	เพื่อให้ได้ทราบความต้องการของประชาชนที่มีต่อกรมการศึกษานอกโรงเรียน	*					๕	๑.๐๐
๖.	เพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่างๆ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่อาจมีขึ้น	*					๕	๑.๐๐
๗.	เพื่อจัดกิจกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ในฐานะที่เป็นหน่วยงานราชการแห่งหนึ่ง			*			๔	๑.๐๐
๘.	เพื่อจัดกิจกรรมทางสังคม ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้มีการศึกษาต่อเนื่อง			*			๔	๑.๐๐
๙.	เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา	*					๕	๒.๐๐
	การกำหนดนโยบายการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรเป็นหน้าที่ของ							
๑๐.	อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน				*		๒	๑.๐๐

ลำดับ ที่	การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับ กรมการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับความเห็นด้วย					Mdn.	I.R.
		๕	๔	๓	๒	๑		
๑๑.	รองอธิบดีที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน						๑	๑.๐๐
๑๒.	คณะกรรมการบริหารของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการกองต่างๆ			•			๔	๑.๐๐
๑๓.	คณะกรรมการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน			•			๔	๒.๐๐
๑๔.	หัวหน้าฝ่ายหรือผู้อำนวยการกองการประชาสัมพันธ์ การกำหนดนโยบายการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรคำนึงถึง				•		๓	๑.๐๐
๑๕.	แผนการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ			•			๔	๑.๐๐
๑๖.	แผนการประชาสัมพันธ์ของกระทรวงศึกษาธิการ			•			๔	๑.๐๐
๑๗.	กฎหมายและระเบียบราชการที่เกี่ยวข้อง			•			๔	๑.๐๐
๑๘.	ควรเน้นการประชาสัมพันธ์ระดับจุลภาค					•	๒	๒.๐๐
๑๙.	ควรเน้นการประชาสัมพันธ์ระดับมหภาค	•					๕	๑.๐๐
๒๐.	ควรเน้นทางด้านรูปธรรมให้มากขึ้น ฐานะของหน่วยงานการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรอยู่ ระดับใด			•			๔	๐.๐๐
๒๑.	ระดับกอง โดยมีผู้อำนวยการกองการประชาสัมพันธ์เป็นผู้บังคับบัญชา	•					๕	๑.๐๐
๒๒.	ระดับฝ่าย โดยมีหัวหน้าฝ่ายเป็นผู้บังคับบัญชา					•	๑	๑.๐๐

ลำดับ ที่	การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับ กรมการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับความเห็นด้วย					Mdn.	L.R.
		๕	๔	๓	๒	๑		
๒๓.	ระดับฝ่าย ขึ้นกับสำนักงานเลขานุการกรม				*		๒	๑.๐๐
๒๔.	ระดับฝ่าย ขึ้นกับกองการเจ้าหน้าที่					*	๑	๑.๐๐
๒๕.	ระดับงาน โดยมีหัวหน้างานเป็นผู้บังคับบัญชา					*	๑	๐.๐๐
๒๖.	ระดับงาน อยู่ในสังกัดของสำนักงานเลขานุการกรม					*	๑	๐.๐๐
๒๗.	ระดับงาน ขึ้นกับกองการเจ้าหน้าที่					*	๑	๐.๐๐
	การสร้างเครือข่ายของการประชาสัมพันธ์กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรดำเนินการดังนี้							
๒๘.	ควรแต่งตั้งคณะกรรมการประชาสัมพันธ์	*					๕	๑.๐๐
๒๙.	ควรให้ผู้บังคับบัญชาระดับกองและผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเป็นกรรมการประชาสัมพันธ์กรม		*				๔	๑.๐๐
๓๐.	ควรให้เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ทุกกองเป็นกรรมการ				*		๒	๑.๐๐
๓๑.	ควรให้เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดทุกจังหวัดเป็นกรรมการประชาสัมพันธ์กรม		*				๔	๑.๐๐
๓๒.	ควรเชิญผู้แทนสื่อมวลชนจากสถานีโทรทัศน์ช่องต่างๆ เป็นกรรมการประชาสัมพันธ์กรม			*			๓	๑.๐๐
๓๓.	ควรเชิญผู้แทนสื่อมวลชนจากสถานีวิทยุบางสถานีเป็นกรรมการประชาสัมพันธ์กรม			*			๓	๑.๐๐
๓๔.	ควรเชิญผู้แทนสื่อมวลชนจากหนังสือพิมพ์ต่างๆ เป็นกรรมการประชาสัมพันธ์กรม			*			๓	๑.๐๐

ลำดับ ที่	การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับ กรมการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับความเห็นด้วย					Mdn.	L.R.
		๕	๔	๓	๒	๑		
	ด้านแนวคิดและการดำเนินการงานประชาสัมพันธ์สำหรับ กรมการศึกษานอกโรงเรียน							
๓๕.	ควรมีการวางแผนประชาสัมพันธ์ของกรมทั้งระยะสั้น ระยะยาว และถูกต้องตามหลักวิชาการ	*					๕	๑.๐๐
๓๖.	ควรมีการเตรียมแผนประชาสัมพันธ์ เพื่อการแก้ไขปัญหา ภาวะวิกฤติหรือเหตุการณ์ฉุกเฉิน		*				๕	๑.๐๐
๓๗.	ควรมีการประชาสัมพันธ์ภายใน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทุกคน มีความรับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์องค์กร		*				๕	๑.๐๐
๓๘.	ควรมีการพัฒนาระบบสื่อสารภายในและภายนอกให้มี ความคล่องตัวสูงในการประชาสัมพันธ์	*					๕	๒.๐๐
๓๙.	ควรมีการดำเนินงานให้ผู้บริหารระดับสูงของกรมการศึกษา นอกโรงเรียน เห็นความสำคัญของการประชาสัมพันธ์ ในฐานะเป็นเครื่องมือสำคัญของการบริหารงาน	*					๕	๑.๐๐
๔๐.	ควรมีการกำหนดประชาชนกลุ่มเป้าหมายอย่างชัดเจน ยิ่งขึ้น	*					๕	๑.๐๐
๔๑.	ควรมีการวิจัยสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อกรมการศึกษานอกโรงเรียน	*					๕	๑.๐๐
๔๒.	การประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรใช้เทคนิคและกลยุทธ์ต่างๆ มาใช้ในงาน ประชาสัมพันธ์เชิงรุกมากขึ้น	*					๕	๑.๐๐
๔๓.	ควรเพิ่มบุคลากรด้านประชาสัมพันธ์มากขึ้น		*				๕	๑.๐๐
๔๔.	บุคลากรทางด้านการศึกษาควรมีคุณวุฒิทาง นิเทศศาสตร์วารสารศาสตร์	*					๕	๐.๐๐

ลำดับ ที่	การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับ กรมการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับความเห็นด้วย					Mdn.	I.R.
		๕	๔	๓	๒	๑		
๔๕.	ควรมีการติดตามและประเมินผลการประชาสัมพันธ์ เป็นประจำ จากข่าวสื่อมวลชน จากกลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้ประโยชน์ จากการสำรวจผลงานของโครงการ ลักษณะงานในการจัดการประชาสัมพันธ์ของ กรมการศึกษานอกโรงเรียน	*					๕	๑.๐๐
๔๖.	สื่อการประชาสัมพันธ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ให้ประสิทธิภาพสูง ได้แก่ สื่อบุคคล สื่อพื้นบ้าน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อมวลชน กิจกรรมพิเศษ หน่วยเคลื่อนที่ องค์ประกอบของงานด้านการประชาสัมพันธ์ที่จะจัด ดำเนินการ	*					๕	๑.๐๐
๔๗.	ควรมีการประชาสัมพันธ์เป็นประชาสัมพันธ์ภายนอก	*					๕	๑.๐๐
๔๘.	ควรมีการประชาสัมพันธ์เป็นประชาสัมพันธ์ภายใน		*				๔	๑.๐๐
๔๙.	ควรมีการประชาสัมพันธ์เป็นประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจ		*				๔	๑.๐๐
๕๐.	ควรมีงานโสตทัศนูปกรณ์เพื่อการประชาสัมพันธ์	*					๕	๐.๐๐
๕๑.	ควรมีงานบริการสารสนเทศ		*				๔	๒.๐๐
๕๒.	ควรมีงานเผยแพร่		*				๔	๑.๐๐
๕๓.	ควรมีงานด้านธุรการและงานพิมพ์ การเงิน การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ภายใน		*				๔	๑.๐๐
๕๔.	ควรมีการจัดทำเอกสารข่าวเผยแพร่	*					๕	๑.๐๐
๕๕.	ควรมีการจัดทำอนุทินและบัตรอวยพร		*				๔	๑.๐๐

ลำดับ ที่	การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับ กรมการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับความเห็นด้วย					Mdn.	L.R.
		๕	๔	๓	๒	๑		
๕๖.	การจัดทำปฏิทินการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน			*			๓	๑.๐๐
๕๗.	การจัดทำแผนภูมิการบริหารงานของกรม		*				๔	๑.๐๐
๕๘.	จัดทำสมุดโทรศัพท์เพื่อการติดต่อสื่อสารของกรม		*				๔	๑.๐๐
๕๙.	การจัดการแข่งขันกีฬาของบุคลากรภายในกรม				*		๒	๑.๐๐
๖๐.	การจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดี ให้ปรากฏแก่สังคม		*				๔	๑.๐๐
๖๑.	จัดทำวารสารหรือนิตยสารของกรม	*					๕	๑.๐๐
๖๒.	การจัดทำรายงานประจำปีของกรมออกเผยแพร่	*					๕	๑.๐๐
๖๓.	การจัดทำคำขวัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของกรม		*				๔	๑.๐๐
๖๔.	การประสานงานกับคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ของกรม การดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ภายนอก	*					๕	๑.๐๐
๖๕.	จัดทำเอกสารข่าวแจกสื่อมวลชนทุกประเภท		*				๔	๑.๐๐
๖๖.	การจัดสถานที่รับรองสื่อมวลชน		*				๔	๑.๐๐
๖๗.	การจัดกิจกรรมแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน เพื่อรายงาน การดำเนินงานให้ประชาชนได้รับทราบ	*					๕	๐.๐๐
๖๘.	ควรรหาข่าวจากผลการป้อนกลับจากกลุ่มเป้าหมาย		*				๔	๑.๐๐
๖๙.	เขียนบทความสารคดีลงพิมพ์ในวารสารหรือนิตยสาร ของกรม		*				๔	๑.๐๐

ลำดับ ที่	การศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์สำหรับ กรมการศึกษานอกโรงเรียน	ระดับความเห็นด้วย					Mdn.	LR.
		๕	๔	๓	๒	๑		
	การดำเนินงานการประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจ							
๗๐.	ควรมีการแถลงการณ์หรือชี้แจงข้อเท็จจริงต่อสื่อมวลชน ในกรณีที่มีสื่อมวลชนเสนอข่าวสารคลาดเคลื่อนจาก ความเป็นจริง ซึ่งอาจทำให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการ		*				๔	๑.๐๐
๗๑.	ควรมีการสำรวจข่าวสารจากสื่อมวลชนทุกประเภท เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข่าว	*					๕	๑.๐๐
	การดำเนินการผลิตสื่อการประชาสัมพันธ์							
๗๒.	ควรมีผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ของกรม	*					๕	๑.๐๐
๗๓.	ควรมีติดต่อประสานงานกับสถานีวิทยุกระจายเสียง ท้องถิ่นทั่วประเทศ	*					๕	๑.๐๐
๗๔.	ผลิตรายการโทรทัศน์เผยแพร่การดำเนินงานของกรม	*					๕	๑.๐๐
๗๕.	ผลิตภาพยนตร์หรือวิดีโอ เกี่ยวกับกิจกรรมของกรมเผยแพร่	*					๕	๑.๐๐

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - นามสกุล	นางสาวชลฤดี บำเพ็ญนรกิจ
วัน เดือน ปีเกิด	30 มีนาคม 2497 กรุงเทพฯ
วุฒิการศึกษา	- ปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล (วิทยาเขตจรัลพงษ์ภูวนาท) - ปริญญาตรี สาขาการบริหารโรงเรียนจากวิทยาลัยครูสวนสุนันทา
การฝึกอบรม	- ได้รับประกาศนียบัตร จากสำนักนายกรัฐมนตรีหลักสูตร “การบริหารงานพัสดุ” - ได้รับประกาศนียบัตร จากสถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์หลักสูตร “เทคนิคการเป็นหัวหน้างาน”
ประวัติการรับราชการ	- 14 พฤศจิกายน 2521 ได้รับการบรรจุแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ธุรการ 2 กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา - ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง เป็นเจ้าหน้าที่บริหารงานพัสดุ 6 ฝ่ายพัสดุ กองคลัง กรมการศึกษานอกโรงเรียน